

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

(ગુજરાત કોપીરાઈટ વિભાગ)

અનુક્રમાંક ૬૬૯ કિંમત ૨-૦-૦

ગ્રંથનામ શ્રીમીતલકીડ ઉપરથી સમગ્ર
શાકાલ તોળી હજીજાતુ તીરાળ

વર્ગાંક

ગ્રંથરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગ્રંથરાતી કૉપીરાઈટ-મેઝર

૭૦૭

મીમીનલકોડ ઊપથી સમજ

શકાય તેવી હકીકતનું

તારણ.

સને ૧૮૭૨ ના ૧૭ મા આક્ટ ઉપરથી

મમનલાલ ત્રિભોવનદાસ

સવસ્થાનવળા બાયાત ફોજદારે તૈયાર કર્યું.

અમદાવાદ મધ્યે

ખાડીઆમાં અમરતલાલના ખાદરિયામાં મંદ્રોષપ્રેસ

માં મહેતા પીતાંબરદાસ ત્રિભોવનદાસે છાપ્યું.

સંવત ૧૯૨૯—સને ૧૮૭૩

EXPOSER OF

Criminal Procedure Code

From Act X of 1872

Composed by

MUGGUNLAL TRIBHOOVUNDASS

Bhayatee Fouzdar Wulla State

Printed by

**Pitambar Dass Tribhovandas Editor of H'Rechhu
in Chundrodai Press Ahmedabad**

Price Rs. 2—0—0 two Rupees

રાજેશ્રી લોક્ષાધરદાસ દુરખત્ય ૬.

સાહેબ.

સને ૧૮૭૨ નો ૧૦મીઆઠરે મેને ફીમીનલ પ્રોસીનરકોડ હેઠે તે
નવો ધંધાથી તેનું દુકાનમાં સમજી સકાય તેવું તારણ મેં આ બુકમાં
બિંદુ કર્યું છે. અને મારા, સગનવા પ્રમાણે તે નામ આતમે વધારે
અનુકૂળ પડ્યા વિના રહેશે નહીં.

આપ સ્વસ્થાનનાં ન્યાયાધિશ છો, અને મેળવેલા અનુભવ છે.
પરથી ખરું જાણુ સમજી શકા તેમ છે, તેમજ મિત્રા વચેની મિત્રા-
ભાગીની વૃદ્ધિ પયાની આજના રાખો, એટલુંજ નહીં પણ ગુજરાતી
ભાષામાં નવાં પુસ્તકો રચાયેલાં જોવાની આપને ધણીજ હોશ છે.

અ વાત મને માલુમ પડવાથી હાલના હાલના ખાતર આપનું
નામ આ પુસ્તકના આરંભે જાણી સાચે જોડી રાખવું મેં દુરસ્ત
ખરખું છે.

જા: ૬મી રાપટમખર સપ ૧૮૭૩.

અમલસાલ ત્રીભોવંતદાસ.

~~સને ૧૮૭૩ નો ૧૦મીઆઠરે મેને ફીમીનલ પ્રોસીનરકોડ હેઠે તે~~

જવાબમાં વિનંતી

મનુષ્ય જાતીને ઠોઠ પશ્ચાત્તે ઉપયોગી પધાનો તમારાં આવા
પ્રવાસ માન ભરસો છો અને તમે મારે માટે જે જણાવ્યું તેને મા-
ટે તમારા ઉપકાર માની આવા પુરતકર્તા તમારા નામ સાથે મારૂ
નામ જોડવામાં મને સંતોષ છે.

તા. ૧૧ અક્ટોબર સને ૧૯૭૪.

બીબાપરશ્મ હરખમંદ રવશાન,

ધ્યાના -વાપાશિસ

૫૭૯

૫૮૯

પ્રસ્તાવના,

હાલમાં અને આગામી હાલમાં જે વપાર થતાં જાય છે તેમાં આમળ કરતાં વધુ રીતે રાખવાની રૂબ રૂબ જતી આવકને મા-
લમ પડે છે તે હાલમાં તેમ ઘરના અવકાશ હોય તેમ વપાર સરસ જીવ
સકુ હોઈના જાણવામાં હશે, તે વધુ આ આગામી વાંચવાથી, તેમાં
આગામીથી લાભ જોઈ શકશે જીવ. આથી હું વચનમાં આ કા-
વળું જોઈ શકે તેની સવળતા જોઈ શકવાથી જ તારણ તરફાર કરું
છે. અને તેમાં હાલમાં આવતી જતાં છે.

આઈ શરૂં જોઈ નથી કે આ તારણ જોઈ શકે છે, તે
વધુ અને જે ખર્ચ અરપ લાગે તેમ જ હાલમાં કરી જતી થતી
જોઈ નથી વપાર ઉપરથી કરવાને પત્ત કરે છે જીવ જતાં કાંઈ
જોઈ શકે જોઈ હોય તે વિદાનેથી માફ કરી સુધારવાની તરફ જોઈ
તેમજ અને વધુ જોઈ શકવાથી, ખીણ આવકમાં જોઈ ઉપકાર
સાથે હું તે જોઈ સુધારીશ.

મં. બી.

કામિનલ કોડ ઊપરથી સમજ શકાય તેવી હકિકતનુ તારણ.

ફોજદારી કોર્ટો અખત.

૧ હાઇ કોર્ટ વગર ચાર કરનારી કોર્ટો થશે.

૧ ત્રીજી વરગના માજીસ્ટ્રેટ ૧ ખીજ વગરના માજીસ્ટ્રેટ.

૧ પહેલા વરગના માજીસ્ટ્રેટ ૧ શેરાન કોર્ટ.

૧ માજીસ્ટ્રેટોએ જે ચોકસી કરવી તે આ આકટમાં લખ્યા પ્રમાણે કરવી.

૧ ખીજીસ હાજીયામાં સચળો ફોજદારી હાજીયા આ આકટની નોંધ ચોપા પરિશીટમાં કહેલી કોર્ટની આગળ અથવા જે કાયદામાંગુનો હરાઓ હોય તે કાયદામાં કહેલી કોર્ટની આગળ આ આકટમાં આગલ લખેલા હરાવ પ્રમાણે કરવો.

૧ રથાનાક કે વિશેષ કાયદા પ્રમાણે ફોજદારી કોર્ટો ગુનાનો હાજીયા કરશે.

૧ પણ પોતાના અધિકારથી વધારે શસ્ત્ર નહીં કરે.

૧ સરકાર પ્રકારના કોઇ ગુનાની શસ્ત્ર એક વરસ કરતાં ઓછી નહીં હોય, તે તેનો હાજીયા ત્રીજી વરગના માજીસ્ટ્રેટ ન કરવો.

૧ પણ વરસ કરતાં ઓછી ન હોય, તે ખીજ વગરના માજીસ્ટ્રેટ ન કરવો.

૧ હાઇ કોર્ટ થી વાપ ખીજ કોર્ટોના નડોને માજીસ્ટ્રેટોને રથાનાક સરકારે નીગલા અને ફર કરવા પણ જે અમલદાર હાજીયા હાજીયા

ડીઆ સરકાર નામિલે અપવા ફર કરે તે તેમ કરે નથી.

૧ હાથમાં જે નડને તથા માણસો છે તે આ આકટ પ્ર-
માણે છે એમ સમજવું.

૧ રાજીની બીલાપતી રાપતનો ઇન્સાફ સાતમા ખાખ પ્ર-
માણે થશે.

શેશન કોર્ટો આપત.

૧ દરેક પ્રાંતમાં એક શેશન ટુકડી કરવી.

૧ સદરકુ ટુકડીઓની સંખ્યામાં તથા હદમાં સ્થાનીક સરકાર
૨ ફેરફાર કરી શકે.

૧ શેશન કોર્ટની હકુમતની હદમાં જેટલી જમાએ તે ફેરફાર
થશે ત્યાં સુધી કાયમ જમણ તેને શેશન ટુકડી ગણવી.

૧ દરેક ટુકડીમાં એક શેશન કોર્ટ જોડાશે.

૧ તે કોર્ટ આ આકટના ઠરાવ પ્રમાણે ઇન્સાફ કરી શીક્ષા
કરશે.

૧ દરેક ટુકડીમાં એક શેશન નડન જોડાશે તે પાતાની ટુક-
ડીમાં સધળો શેશનનો અધિકાર અભાવશે.

૧ આ ડીસનળ અથવા જોઈન્ટ શેશન નડન સ્થાનીક સરકાર
૨ નીમી શકે.

૧ તેમણે ઠરાવેલી ટુકડીઓમાં કામ કરવું.

૧ સ્થાનીક સરકાર ફરમાવે તે મુકદ્દમા તથા શેશન નડન
પાતાને સાંપે તે મુકદ્દમાનો પાતે ઇન્સાફ કરવો.

૧ આસીસ્ટન્ટ શેશન નડન સરકાર નીમશે.

૧ તેણે અપીલ અને સાત વરસથી વધી કેહ અથવા સમુદ્ર
પાર અથવા મરજીની શિક્ષા સિવાયનો ખાફીનો શેશનનો સધળો અ-
ધિકાર અભાવવો.

૧ પશુ રોશન જડન પાતાને સોંપે તે મુકદમાનોજ પાતે U-
ન્સાફ કરવો.

૧ આસિરટ જડને ત્રણ વરસ કરતાં વની કેદની શિક્ષા હ-
રી હોય, નો જડનની મંજુરી નોંધએ, જડન એ શિક્ષા અજામ રા-
એ, ફેરવે, કેરફ કરે તે તેની અખતારીમાં છે.

માલુએટ અને તેના અધિકાર.

કેદની પ્રકારના માલુએટ.

૧ પહેલા વર્ગનો ખીલ વર્ગનો. ત્રીજા વર્ગનો માલુએટ તે-
મના અધીકાર.

૧ પહેલા વર્ગના માલુએટને

૧ કાપડા પ્રમાણે એકાંત કેદ થઈ સહતી હોય તે મુખા જ
વરસની કેદ.

૧ એક હજાર રૂપીઆ હંડ અને ફટકા.

૧ ખીલ વર્ગનો માલુએટ.

૧ કાપડા પ્રમાણે એકાંત કેદ થઈ રાહતી હોય તે મુખા
જ મામ કેદ.

૧ ખરી રૂપીઆ હંડ અને ફટકા.

૧ ત્રીજા વર્ગનો માલુએટ.

૧ એક મહીના મુખા કેદ અને ૩૫૦) હંડ.

૧ એકાંત કેદ અને ફટકાની શિક્ષા તેનાથી નહીં થાય.

૧ શિક્ષાના જે હુકમ કરવાને કાપડા મુજબ અધીકાર હોય તે
પ્રમાણે પાતાને અધીકાર હોય તેમાંની ગમે તે શિક્ષા એકઠી કરીને
શિક્ષા કરી શકે.

૧ જેટલી મુકતની કેદ હરાવવા અધિકાર હોય તેટલી અધી અ
ને તે સિવાય હંડ ગદમ કેદ હરાવવાનો હરકોઈ માલુએટને

નામ વગર છે.

માલ્સ્ટ્રોને આપેલો અધિકાર. (ક. ૨૧)

૧ તાપ્પામાંના માલ્સ્ટ્રોને પાસે મુકદ્દમા માફલે (૪૮)

૧ તાપ્પામાંના માલ્સ્ટ્રોને દફતરમાં કામ ચલાવી લાપ્તવા કરી
હોય તે ઉપરથી શીક્ષાનો ઠરાવ કરે (૪૯)

૧ મુકદ્દમા લેઈ લે. તેનો ઇન્સાફ પાતે કરે અથવા ખાતે
માફલે (૪૭)

૧ ખાતે ત્રીજા વર્ગના માલ્સ્ટ્રોનેના ગુનાની સાબીતીના
ઠરાવ ઉપર અપીલ લે. અથવા લેઈને માફલે. (કા. ૩૭)

૧ તોમતવાળો ડોરટમાં જડે તો તેને પકડે (૧૦૪)

૧ પોલીસની તપાસમાં ગુનાની કબુલત લખી લે. (ક. ૧૧૨)

૧ ગુનાની તપાસ ખાતે પોલીસને હુકમ કરે (ક. ૧૧૦)

૧ પોલીસ તપાસ કરતી હોય ત્યારે માલ્સ્ટ્રોનેને અટકાવી રાખી
વા હુકમ આપે. (૧૨૪)

૧ મરણી કારણની ચોક્કસી કરે. (૧૩૫)

૧ ફરીઆદી સાંભળે અને પોલીસનો રીપોર્ટ લે. (૧૦૦)

૧ ફરીઆદ થયા વગર મુકદ્દમા લે. (૧૪૨)

૧ ઇન્સાફ સાફ કરી કરે (૧૪૩)

૧ પોતાની હકુમત બદલ ગુનો કર્યો હોય તો ખાતે તપાસ
હકુમતમાં પ્રોસીસ કરે. (૧૫૭)

૧ જમીનદારના નામનું વારંટ કરે. (૧૬૨)

૧ પોતાની રૂબરૂ ગુનેગારને પકડે. (૧૬૬)

૧ વારંટની પાછલ સહી કરે, અથવા વારંટમાં
તેને માફલે. (૧૭૦)

૧ જો મુકદ્દમા ન્યાયાધીકારની રૂબરૂ હોય તેમાં કોઈ ના-
મું કરે. (૩૫૩)

- ૧ તેમાં માલ મીલકત નષ્ટ કરી વેચે. (૧૭૨-૩૫૪)
- ૧ સંક્ષેપ રીતે ધનસાફ કરે. (૨૨૨)
- ૧ ખીલ ખીલ વગેના ગાજીએડે ગુનાની સાબીલી કરાવી હોય તે ઉપરની અપીલ બધી ચોકશી કરવાનો અધિકાર. (૨૬૬)
- ૧ મુકદ્દમાના કાગળો અંગાવે. (૨૯૫)
- ૧ ગુના સાબીત થવાના કસબ કેટલેક પ્રસંગે કરવાનો આધિકાર. (૩૨૮)
- ૧ પોસ્ટ આફીસમાં પત્ર સાફ વારંટ કાઢે. (૩૬૯)
- ૧ જાડો થેવાના વારંટ પાછળ શક્તી કરે તથા જે જડ્યું હોય તે પાછું આપે. (૩૭૨-૩૭૩-૩૭૬)
- ૧ જમીન થેવાનો હુકમ તપાસી ફેરફાર કરવાનો અધિકાર (૩૯૮)
- ૧ શકવાળો માલ ખગડી જતો હોય તે વેચે. (૪૧૬)
- ૧ સકવાળો અથવા ચોરીનો ગાલ વેચવાનો અધિકાર. (૪૧૭)
- ૧ સુમેહ રાખવા બાબત જમીન માગે (૪૯૧)
- ૧ સુમેહ રાખવા બાબત મુઅલકા શ્રીષ્ટ હોય તે રદ કરે. (૫૦૦)
- ૧ સાચી રીતે માલવા ખા. જમીન માગવાનો અધિકાર. (૫૦૪-૫૦૫)
- ૧ એવી રીતે અંધાયેલા માણસને છોડવો. (હા. ૫૧૧)
- ૧ અટકાવ વિગરે નહીં થવા જેવા બાબત હુકમ કરવાનો અધિકાર (૫૧૮)
- ૧ બોલાવકારક કૃત્ય ફરીથી નહીં કરવા હુકમ કરી શકે (૫૧૯)
- ૧ સ્થાનિક બોલાવકારક કૃત્ય બાબતના મુકદ્દમામાં હુકમ કરે (૫૨૧)
- ૧ કબજા બાબત ના મુકદ્દમામાં હુકમ કરે. (૫૩૦)
- ૧ મુજરાન બાબત હુકમ કરવાનો અધિકાર (૫૩૬)

સમજા માજીએટને અધિકાર (ક. ૨૨)

- ૧ તોમતવાણું માજીસ કોરટમાં જડે તો પકડે.
- ૧ પાલીસની તપાસમાં ગુનાની કબુલત લખી લે.
- ૧ પાલીસની તપાસમાં માજીસને અટકાવવા હુકમ આપે
- ૧ પાતાની રૂબરૂ ગુનેગારને પકડે.
- ૧ વારંટની પાછળ શહી કરે અને તોમતવાળાને પકડ્યો હોય, તો મોકલી દે.
- ૧ આગાધિકારની રૂબે ને મુદતમાં પાતાની આગળ હોય તે માં જાહેરનામું કરે. (૩૫૨)
- ૧ એવા મુદતમાં માલ મીલકત જપ્ત કરી વેચે.
- ૧ કોડો લેવાના વારંટ પાછળ શહી કરે ને ને જપ્ત હોય તે મોકલી દે.
- ૧ સકવાળો માલ જપ્ત કરી જતા હોય તો વેચે.

આ ધીરાપ ત્રીજા વર્ગના માજીએટને રથાનીક સરકાર અધિકાર આપે (ક. ૨૩)

- ૧ ઇન્સાફ થવા સાફ કમીટ કરવાનો અધિકાર.
- ૧ રથાનીક સરકાર અથવા કીસોલટ માજીએટ ઉગ્ગ વર્ગના માજીએટને અધિકાર આપે (ક. ૨૩)
- ૧ મરજી કારણની ચોરસી કરવાનો અધિકાર.
- ૧ ને ગુનાનો ઇન્સાફ કરવાનો અથવા ઇન્સાફ થવા સાફ કમીટ કરવાનો અધિકાર તેને હોય તે ગુનાની ફીયાદ સાંભળવાનો અધિકાર.
- ૧ અટકાવ વિગર નહીં થવા રવા બાબત હુકમ રરવાનો અધિકાર. (૫૧૮)
- ૧ લોકાપહારક ફૂલ ફીયાદ નહીં કરવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર. (૫૧૯)

ખીજી વર્ગના માલિકોને વધારાનો અધિકાર છે તે (ક. ૨૪)

૧ જે ગુનાને સાફ ઇનસાફ કરવાનો તથા કમીટ કરવાનો પા-
તાને અધિકાર હોય તે ગુનાની તપાસ કરવા પોલીસને હુકમ કરી શકે.
કથાનીક સરકાર ખીજી વર્ગના માલિકોને અધિકાર આપી
શકે (ક. ૨૫)

૧ જે મુકદ્દમાનો ઇનસાફ કરવાને અથવા ઇનસાફ થવા ક-
મીટ કરવાનો અધિકાર તેને હોય તે મુકદ્દમા ફરીઆદ અથવા
વગર લેવાનો અધિકાર.

૧ ઇનસાફ થવા સાફ કમીટ કરવાનો અધિકાર.

કથાનીક સરકાર અથવા ડીપ્રી માલિકો આપી શકે ખીજી
વર્ગના માલિકોને (ક. ૨૫)

૧ મરણ કારણની ચોકસી કરવાનો અધિકાર

૧ જે ગુનાનો ઇનસાફ કરવા અથવા કમીટ કરવા તેને અ-
ધિકાર હોય તે ગુનાની ફરીઆદ અને તે ગુના બાબત પોલીસનો ચી-
પોર્ટ લેવાનો અધિકાર.

૧ અટકાવ બીગર નહીં થવા દેવા બાબત હુકમ કરવાનો અ-
ધિકાર.

૧ મોકાપકારક કલ્પફરીયા નહીં કરવા બાબત હુકમ કરવાનો અ-
ધિકાર.

ઉપરના અધિકાર શીવાય પહેલા વર્ગના માલિકોને અધિકાર છે
તે કા. ૨૬

૧ ઇનસાફ થવા કમીટ કરવાનો અધિકાર.

૧ ચોકસી માલતી નહીં હોય ત્યારે ઝાડો લેવાનું વારંટ કાઢાડે.

૧ સુબેદર રાખવા બાબત જામીન માગવાનો અધિકાર. (૪૯૧)

૧ સાચી રીતે માલવાના જામીન માગવાનો અધિકાર.

- ૧ કબજા ખાતના મુકદ્દમામાં હુકમ કરવાનો અધિકાર.
- ૧ ગુજરાત ખાતના હુકમ કરવાનો અધિકાર.
- ૧ સ્થાનિક સરકાર પહેલા વરગના માજીસ્ટ્રેટને અધિકાર આપી શકે તે કા. ૨૭
- ૧ ફરીયાદ વિગરે થવા ઉપરથી લીધેલા મુકદ્દમા તાખા-
માંના માજીસ્ટ્રેટ પાસે મોકલવાનો અધિકાર.
- ૧ ફરીયાદ થવા વગર મુકદ્દમા લેવાનો અધિકાર.
- ૧ માજીસ્ટ્રેટની હકુમતના હેથ ખાદાર જે માજીસે ગુનો કયો
હોય તે ઉપર પાતાની હકુમતમાં પ્રિસેસ કરવાને અધિકાર.
- ૧ મેજિસ્ટ્રેટ ગ્રીતે ઇન્સાફ કરવાનો અધિકાર.
- ૧ જીલ્લા અને ત્રીજા વર્ગના માજીસ્ટ્રેટ ગુનાની સાખીતી કરાવી
હોય તે ઉપરની અપીલની ચોકશી કરવાનો અધિકાર.
- ૧ શકવાળો અથવા જોડીનો માલ વેચવાનો અધિકાર.
- ૧ સ્થાનિક મોકાપકારક ખાતના મુકદ્દમામાં હુકમ વલેરે કરવા-
નો અધિકાર. (૫૨૧)
- ૧ સ્થાનિક સરકાર અથવા ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્ટ્રેટ આપી શકે તે
અધિકાર ૧ લા વર્ગના માજીસ્ટ્રેટને (કા. ૨૭)
- ૧ મરજી કારણની ચોકશી કરવાનો અધિકાર.
- ૧ ગુનાની ફરીયાદ અને જાબીજનો રિપોર્ટ લેવાનો અધિકાર.
- ૧ અટકાવ વિગેરે નહીં થવા હુકમ કરવાનો અધિકાર.
- ૧ મોકાપકારક કસ ફરીયાદ નહીં કરવા હુકમ કરવાનો અ-
ધિકાર. (૫૨૬)
- ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્ટ્રેટને અધિકાર. (ક. ૨૮)
- ૧ પહેલા વર્ગના માજીસ્ટ્રેટનો જટમો અધિકાર અને (ક. ૧૧)
મા કહેમો અધિકાર જે શિયાપ નિચે લગ્ગો અધિકાર છે.
- ૧ લાખામાંના માજીસ્ટ્રેટ પાસે મુકદ્દમા મોકલે.

- ૧ તાપ્તામાંના માછલેટ કામ અલાવી કુલરમાં કાપલ કરવું હોય તે ઉપરથી શિક્ષાનો હુકમ કરે.
- ૨ અપીલ શિવાપ ખીજ મુકદ્દમા લેઈ મેવાનો અને તેઓને ધનસાફ કરવાનો અથવા ઇન્સાફ થવા સારૂ મોકલવાનો અધિકાર.
- ૩ મરણ કારણની ચોકચી કરવાનો અધિકાર.
- ૪ યુનાની ફરિયાદ સાંભળવા અને પોલીસનો રિપોટ મેવાનો અધિકાર.
- ૫ ફરિયાદ થયા વગર મુકદ્દમા મેવાનો અધિકાર.
- ૬ પોતાની હકુમત માંહેના દશ બહાર જે ગાળસે ગુનો કર્યો હોય તે માણસ ઉપર હકુમતની હદમાં પ્રોત્તીશ કરવું.
- ૭ શકવાનો માલ અથવા ઐશીનો માલ વેચવાનો અપત્તાર.
- ૮ અટકાવ વગેરે નહીં થવા દેવા ખાખત હુકમ કરવાનો અધિકાર.
- ૯ મોઠાપકારક કૃત્ય ફરીથી નહીં કરવા ખાખતના હુકમ કરવાનો અધિકાર.
- ૧૦ સ્થાનિક મોઠાપકારક કૃત્ય ખાખતના મુકદ્દમામાં હુકમ કરવાનો અધિકાર.
- ૧૧ ડીસ્ટ્રીક ભાગનો માછલેટ ખીજ વર્ગનો અધિકાર અલાવતો હોય, તો સાચી રીતે ચાલવાનો જમાન માગી નહીં શકે.
- ૧૨ જે જેલના વર્ગના માછલેટનો અધિકાર અલાવતો હશે, તો એ સિવાય જેલ લખ્યા પ્રમાણે અધિકાર સ્થાનિક સરકાર આપી શકે.
- ૧૩ સંક્ષેપ રીતે ઇન્સાફ કરવાનો અધિકાર.
- ૧૪ ખીજ અને ખીજ વર્ગના માછલેટ ગુના સાખીત કર્યા હોય તે ઉપરની અપીલની ચોકચી કરવાનો અધિકાર.
- ૧૫ ડીસ્ટ્રીક માછલેટ ક. ૨૧. માં કહેલો સમગ્રો અધિકાર ડીસ્ટ્રી

ક માછલેટપણના સમ્બંધી અભાની રહે.

૧ આ આકટ અથવા ખીન કોઈ માલું કાપણ ઉપરથી ને અ-
ધિકાર અગલદારોને અથવા કોઈને આપ્યો હોય; તેઓને તે સમજો
અધિકાર અલાવવા અપસાર છે.

૧ જેઠળ ખતાવેલી વાતોમાંની કોઈ વાત અધિકાર નહીં છતાં કે
ઈ માછલેટ કરશે, તે અધિકાર નોતો એ સમ્બંધી રહે નહીં પાપ.

૧ ફરિયાદ વગેરે થવા ઉપરથી મુકદ્દમા લીધા હશે, તે ખીન મા
છલેટ પાસે મોકલશે.

મુકદ્દમા લેઈ જઈ તેનો ઇન્સાફ પોતાની જાતે કરશે અથવા ઇન્સા
ફ થવા સાફ મુકદ્દમા મોકલશે.

૧ ગુનાની તપાસ કરવા પોલીસને હુકમ કરશે.

૧ મરાણ કારણની ચોકશી કરશે.

૧ ફરિયાદ સાંભળશે અથવા પોલીસનો રીપોર્ટ લેશે.

૧ પોતાની હકુમત માફેના દેશ ખાહાર ને માજીશે ગુનો-
કર્યો હશે તેને પોતાની હકુમતની હક માફેના દેશમાં પકડવા
કામીસ કરશે.

૧ ચોકશી નહીં આલતી હોય ત્યારે ઝાડો ભેવાનું વારંટ કરશે.

કમીટીનો હુકમ ગેરશિરસ્તે થયો હોય તો શું કરવું.

૧ જેને અધિકાર નથી તેવા માછલેટ સેથન અથવા હાઈકોર્ટ-
ટમાં કમીટ કર્યો.

૧ તે મુકદ્દમાના કાગળો વાંચ્યાથી તોમતવાળાને નુકશાન નથી
થયું એમ અને,

૧ ચોકશી આલતી વખત અગર ઇન્સાફ થવાને કમીટ કરવા-
નો હુકમ થતાં પહેલાં હકુમત ખાખતતકરાર નહીં કરી હોય
તો ઇન્સાફ સાફ કમીટ કર્યો એ વાત કોર્ટ મંજુર રાખવી.

૧ પણ એથી તમામ વિરૂધ્ધ વર્તણૂક આલી હોય, તો કમીટ કર

વાનો હુકમ ૨૬ કરી અધિકારવાળા માલખેટને ફરી ચોક-
થી કરવા હુકમ કરવો.

નગર અધિકાર નીચે જતાવેલાં કામો કરવા હશે તો ૨૬ થશે.

૧ ખીજ માલખેટ કાપણ પ્રમાણે કામ ચલાવી દફતરમાં દાખ-
લ કરવું હોય તે ઉપરથી શિક્ષાનો ઠરાવ કરે.

૧ ફરિયાદ થવા વગર મુકદ્દમો ૧ જમીન લેવા ખાખત હુકમ ક-
સાંભળે પો હોય તે તપાસી ફેરવે.

૧ માલ જમ્મ કરી વેચે(૧૭૨) ૧ શકવાળો અથવા ચોરીનો મા-
લ વેચે.

૧ ગુનેગારનો સંલેખ રીતે ઇ ૧ સુલેહ રાખવાના જમીન
નસાઈ કરે. માગે.

૧ અપીલનો ફેસલો કરે. ૧ સુલેહના લીધેલા મુચરકા ૨-
૬ કરે.

૧ મુકદ્દમાના કામનો ખંગાવે. ૧ સારી રીતે ચાલવા જમીન
માગે.

૧ પાર્ટ આપીસમાં પત્રો બા ૧ સારી રીતે ચાલવા ને મા-
ખત આગે લેવા વારંટ કરે. જ્જરા કાપણ પ્રમાણે ખાખ-
તો હોય તેને જોડી મુકે.

૧ સ્થાનિક લોકાપકારક કલમાં કાંઈ હુકમ કરે.

૧ લોકાપકારક કલ ફરીથી નહીં કરવા કાંઈ હુકમ કરે.

૧ અટકાવ નહીં થવા હુકમ કરે.

૧ કળન ખાખતના મુકદ્દમામાં હુકમ કરે.

૧ ગુજરાન ખાખત હુકમ કરે.

એક એક જિલ્લામાં એક એક ડીસ્ટ્રીક્ટ માલખેટ રહેશે અને તે
સ્થાનિક સરકાર નિમશે તેણે આખી ડીસ્ટ્રીક્ટમાં અમલ ચલાવવો.

હિયુટી કમીશનર તથા ડીસ્ટ્રીક્ટનો કારભાર ચલાવનાર ખીજ અ-

મહારનો અધિકાર.

૧ ને ગુના મરજીની શિક્ષા લાયક નથી તેવા સઘળા ગુનાનો ઇ નસાફ કરે.

૧ સાત વરસ સુધી એકાંત કે સહીત કે અથવા હંક અથવા ખંને શિક્ષા કરવાતો અધિકાર સ્થાનિક સરકાર આપી શકે. ફટકાની સજાનો પણ આપે.

૧ પણ ત્રણ વરસ કરતાં વધતી સજાનો હુકમ કર્યો હોય, તે ઘીચુટી કમીશનર શેશન જડવના તાખામાં હોય તેની મંજુરી લેવી.

૧ શિક્ષાનો હુકમ મંજુર રદ કે ફેરફાર કરવા તે શેશન જડવ તાખામાં છે.

તાખામાંના માળખેટો.

૧ પેટલા, ખીજ, ત્રીજા વરગમાંના માળખેટ નિગવા સ્થાનિક સરકારનો અધિકાર છે.

૧ ને માળખેટો ડીસ્ટ્રીક માળખેટના તાખામાં છે. શેશનના તાખામાં નથી.

૧ ને ગુનાની સજા કરવાનો ને માળખેટને અધિકાર નહીં હોય તે માળખેટને સ્થાનિક સરકાર આપી શકે નહીં.

૧ ડીસ્ટ્રીક માળખેટની હકુમતની હદ સ્થાનિક સરકાર ગેજેટમાં છાપી પ્રસીધ કરશે.

૧ ડીસ્ટ્રીકના ભાગ સ્થાનિક સરકાર ઠરાવી શકે હાલના ભાગ કાયમ છે.

૧ ડીસ્ટ્રીકના ભાગ. ૧લા. રજા વર્ગના માળખેટને હવાલે કરવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારનો છે.

૧ એ પ્રમાણે ને ભાગ સોંપાયે તે ડીસ્ટ્રીક ભાગનો માળખેટ કહેવાશે.

૧. અને તે જીલ્લા માજીસ્ટ્રેટને તાબે રહેશે.
૧. કાજનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારનેજ તે ડીસ્ટ્રીક માજીસ્ટ્રેટને સ્થાનિક સરકાર આપી શકે.
૧. ડીસ્ટ્રીકમાં ૧લા. ૨જા. ૩જા વરગના માજીસ્ટ્રેટનો અધિકાર ફલાજી ગુના અથવા ગુનાના વરગ અથવા સમજા ગુના આખત હરકોઈ માજીસને આપવા સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે.
૧. એવા માજીસ્ટ્રેટ સ્પેશીયલ માજીસ્ટ્રેટ કહેવાશે.
૧. અમલદારના વરગને અથવા માજીસના નામને જેમ ડી. ક પડે તેમ અધિકાર સ્થાનિક સરકાર આપી શકે.
- ફેલ્ડારી મુકદ્દમા તાબામાંના માજીસ્ટ્રેટ પાસે મોકલવા આખત.
૧. ડીસ્ટ્રીક માજીસ્ટ્રેટ અથવા ડીસ્ટ્રીક ભાગનો માજીસ્ટ્રેટ પા- તે સક ઉપરથી, ફરીપાદ ઉપરથી કે પોલીશના રપોટ ઉ- પરથી જે મુકદ્દમા લીધા હોય તે અખત્યાર હોય તેવા તાબામાંના માજીસ્ટ્રેટ પાસે મોકલી શકે.
૧. જે ફરીપાદ થવા ઉપરથી મુકદ્દમા આવ્યો હોય, તે પાતે જુખાની સેવાને મુખત્યારજે.
૧. જુખાની ન સે તે જ માજીસ્ટ્રેટ પાસે તે મુકદ્દમા મોકલે, તેજે પાતાની પાસેજ ફરીપાદ આવી હોય તે પ્રમાણે કામ ચલાવવું.
૧. મુકદ્દમો મોકલવાનો હુકમ ચાલેલા કામમાં દાખલ કરવો.
૧. પોલીશ અમલદારના રપોટ ઉપરથી મુકદ્દમો આવ્યો હોય, તે મુકદ્દમો મોકલવાનો હુકમ રપોટ ઉપર લખવો.
૧. કામના આશામીએને જે માજીસ્ટ્રેટને ત્યાં મુકદ્દમો મોકલ્યો હોય ત્યાં હાજર થવા ફરમાવવું.
૧. ક. ૪૪ ના પેટાવિભાગ પ્રમાણે મુકદ્દમો મોકલ્યો હશે, તે

મોકલનાર માલુમ્મટને પાછો પાલાની કૂબલપર સેવાનો અધિકાર છે.

૧ અને કૂબલપર લીધા પછી અગળ કામ મલાવી શકે તે વખત નહીં.

૧ કામ માલતાં કોઈ પણ માલુમ્મટની નજરમાં આવે કે ઇન્સાફ કરવાનો મને અધિકાર નથી તેમ કમીટ કરવાનો મને અધિકાર નથી તો તેણે પોતે જે માલુમ્મટને તાપ્ત હોય તે માલુમ્મટ ને મુકદ્દમો મોકલવો.

૧ પછે જે માલુમ્મટ પાસે મુકદ્દમો મોકલ્યો હોય તેણે ઇન્સાફ કરવો, અથવા અપત્તારવાળા માલુમ્મટ પાસે મોકલવો અથવા કમીટ કરવો.

૧ પણ જે માલુમ્મટ પાસે પહેલાં મુકદ્દમો આપ્યો હોય, ત્યાં તેમજ ત્રણે જે વાત કહી હોય અથવા કબુલ કરી હોય તે સુધળા કાગમાં પુરાવમા સેવી.

જોઈએ તેટલી સખતસખતનો હુકમ માલુમ્મટથી કરાતો ન હોય ત્યારે શું કરવું.

૧ ખીજા ત્રીજા વરગના માલુમ્મટની નજરમાં યુનો સાબીત થાય અને વખાણે સજા કરાવવી હોય, તો પોતે ડી-સ્ટોક ભાગના અથવા ડીસ્ટ્રીક્ટના માલુમ્મટ પાસે તે કામ મોકલવું.

૧ તે માલુમ્મટ પાસે કાગળ મોકલવા હોય તે પક્ષકારની જાણની તથા શાહેદી ફરી લેવા તે અપત્તાર છે.

૧ શાહેદી પુરાવો લેવો હોય, તો લેઈ પોતાને ચોખ્ખા જણાય તેમ ફેંસવો કરે પણ ક. ૨૦ના કસબ આપ્યાં તેણે જવું નહીં.

૧ જે માલુમ્મટે પ્રથમ ચેમકશી કરી હોય, તેને સેધન કમીટ કરવાનો અધિકાર હોય તો પચાસ સેધનમાં તેમજ ત્રણ

તથા કાગળો મોકલવા માલુમ્મેટ તરફ મોકલવા જરૂર નથી,

ડીસ્ટ્રીક્ટ માલુમ્મેટ પોતાનાં તાખાનાં માલુમ્મેટ પાસેથી મુકદ્દમા લેઇ લઇ પોતે ચોકશી અથવા ઇનસાફ કરવાને અથવા તે ગુનાની ચોકશી કે ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર હોય તેવા માલુમ્મેટ પાસે મોકલવાને મુખ્યત્વાર છે.

૧ તેમજ ૨ જા. ૩ જા. વરગના માલુમ્મેટની અપીલો સાંભળવાનો અધિકારજ તાખામાંનાં માલુમ્મેટને આપ્યો હોય ત્યાંથી અપીલ લેઇ તેવી પોતે ચુકવે અથવા અધિકારવાળા પાસે મોકલે.

૧ પોતાની નજરમાં આવે તે વરગના મુકદ્દમા તાખામાંના માલુમ્મેટના હવાલામાંથી લેઇ લેવાનો અધિકાર ડીસ્ટ્રીક્ટ માલુમ્મેટને સ્થાનિક સરકાર આપે. તાખામાંનો માલુમ્મેટ ડીસ્ટ્રીક્ટ ભાગનો માલુમ્મેટ હોય કે નહી તેની ચીંતા નથી.

૧ લતાં લતાનું કામ વેંચી આપવાનો અધિકાર ડીસ્ટ્રીક્ટ માલુમ્મેટને આપવા સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે.

૧ પણ જો ગુનાનો કમીટ કરવાનો અગર ઇનસાફ કરવાનો જો માલુમ્મેટને અધિકાર નહી હોય તે ગુના બાબત તેને અધિકાર આપવો નહી.

માલુમ્મેટોની ખંચ.

૧ પહેલા ખીલ ત્રીજા વરગના માલુમ્મેટોને અંગાવેથી ઇનસાફ કરવાને અધિકાર સ્થાનિક સરકાર આપી શકે.

૧ તે ખંચે ફેલાણા ગુનાનો ઇનસાફ કરવો એમ ઠરાવવું.

૧ તે ખંચને વીશેસ અધિકાર નહી હોય તો જિયામાં જિયા અધિકારના જો માલુમ્મેટ તે ખંચમાં હોય તેના જોડેથી અધિકાર ખંચને છે.

૧ ડીસ્ટ્રીક્ટમાં ખંચો બાબત કાનૂન ડીસ્ટ્રીક્ટ માલુમ્મેટ કરી શ-

કે છે.

૧ તે કાનુન કાયદા વિષય ન જોઈએ.

૧ કાનુન નીચે બાબતી પામતમાં કરવી.

૧ કયા કયા મુકદ્દમાનો ઇન્સાફ કરવો તેના વર્ગ.

૧ સભા ભરવાની વખત અને જગા.

૧ ઇન્સાફ કરવાની સભા રચવા પામત.

૧ સભામાં બેસનારનો જુદા જુદા મત પડે ત્યારે શું કરવું તે પામત.

૧ ડીસ્ટ્રિક માજિસ્ટ્રેટને અધિકારછે કે પોતે અગર પોતાની જગા ઉપરના આગલા અમલદારે કાનુન કચી હોય તે ફેરવે અથવા રદ કરે.

અધિકાર માલું રાખવા તથા રદ કરવા પામત.

૧ અધિકારમાં ફેરફાર અથવા રદ કરવાનો અપત્તાર રચાનિક સરકારને છે.

૧ ડીસ્ટ્રિક માજિસ્ટ્રેટની જગો ખાલી પડે જો અમલદાર તે કામ ચલાવતો હોય તે અમલદારે રચાનિક સરકારનો હુકમ આવતા સુધી ડીસ્ટ્રિક માજિસ્ટ્રેટનો કામગીરી અધિકાર ચલાવવો.

૧ જો અમલદારની સરખા હોદ્દાપર અથવા ઊંચા હોદ્દાપર અદલી યાપ ત્યારે રચાનિક સરકારે ખીજી રીતનો હુકમ કરવો નહીં હોય, તો પોતે જો અધિકાર પ્રથમ ચલાવતો હોય તેટલોજ ખીજી જગા ઉપર જાય ત્યાંહાં ચલાવવો.

૧ સરકારની નજરમાં આવશે તો એક પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર નિમણ.

૧ તે પ્રોસીક્યુટરે અમુક વરગનું અથવા બધું કામ કરવું એમ સરકાર કરાવે.

ફરિયાદીનું કામ ચલાવવા સરકારી વકીલ નિમવા બાબત.

૧ કોઈપણ કોર્ટ પોતાના આગળ ચાલતા કામમાં ગમે તે સંખસને પ્રોસીક્યુટર હાજર કામ ચલાવવા પરવાનગી આપે.

૧ વગર પરવાનગીએ કોઈને અધિકાર નથી.

૧ પરવાનગી મળી હોય તે સખસ જાતે અથવા બાદીસ્ટર મા-રફત કામ ચલાવી શકે.

૧ પબ્લીક પ્રોસીક્યુટરને જે કામ સોંપ્યું તે કામ ગમે તે કોર્ટમાં ચાલતું હોય તો ત્યાં તે ખાલી શકે. કદી બાદીસ્ટર વિગેરે ફરિયાદીનું કામ ચલાવવા બાબત હોય તો તેઓએ પબ્લીક પ્રોસીક્યુટરના તાબામાં રહેવું.

૧ અને તે કહે તે પ્રમાણે ચાલવું.

૧ પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર કોર્ટની સંગતીથી હરકોઈ માણસ ઉપર-નું તોહમત ખંચા લઈ શકે. એમ થાય ત્યારે કેદીને છોડી મુકવો.

૧ એવી રીતે ખંચેલા તોહમતથી કેદીને છોડી મુકવા નેટલું ફળ છે.

૧ પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર જે કામમાં ફરિયાદી તરીકે હોય તે કામમાં અપીલ થાય તો અપીલની નોટીશ તેને આપવી. અને અપીલની નકલ આપવી અને કેહ જગ્યાએ ઈન્સાફ થશે તે નોટીશમાં જણાવવું.

૧ જે ગુનો જે ડિસ્પિક્ટમાં ખર્ચો હોય ત્યાં ઈન્સાફ તથા ચો-કશી કરવી.

૧ માછલેટ ઈન્સાફ કરે તો તે ડિસ્પિક્ટમાં કરવો.

૧ અને માછલેટ કમીટ કરે તો સેશને ઈન્સાફ કરવો.

૧ માછલેટ જે સેશન કોર્ટ તે ડિસ્પિક્ટમાં હોય ત્યાંજ કમીટ કરવું.

૧ પાણ રવાનિક સરકારે બીજી સેશન કોર્ટમાં કમીટ કરવા ઠ-રાવ્યું હોય તો તેમ કરવું.

હાઇકોર્ટનો અધિકાર.

૧ જે ડીસ્ટ્રિક્ટમાં ગુનો થયો હોય તે સિવાય ખીજી ડીસ્ટ્રિક્ટમાં મુકદ્દમો મોકલવા તથા ઇન્સાફ થવાનું ફરમાવી શકે.

૧ અથવા 'પોતે મુકદ્દમો મંગાવી ચલાવે.

૧ પણ મુકદ્દમો મંગાવવા મોકલવાનો હુકમ રીયાનિક સરકારના હુકમ વિરૂધ્ધ થવો ન જોઈએ.

ગુનાનો ઇન્સાફ.

૧ જે ડીસ્ટ્રિક્ટમાં ગુનો બન્યો અથવા જે ડીસ્ટ્રિક્ટમાં તેનું પ-રિણામ નિપત્તું ત્યાં ગુનેગારનો ઇન્સાફ થાય.

૧ કામનો ખીજા ગુના સાથે સંબંધ હોય ને ગુનો ગણાતો હોય તો જે ડીસ્ટ્રિક્ટમાં ગુનો થયો તે અથવા સંબંધ કરનાર ગુનો જે ડીસ્ટ્રિક્ટમાં થયો હોય તે ડીસ્ટ્રિક્ટમાં ગુનેગારનો ઇન્સાફ થાય જોમકે મદદગારીના ગુનાના ચોક્કસી ગણ કરી તે જગે અથવા ગુનો બન્યો તે જગે થઈ શકે.

૧ કોઈ હુકમો ગુનો થયો એ નકી ન થતું હોય, અથવા ગુનો જાણી જ હોય અથવા એક કરતાં વધતી ડીસ્ટ્રિક્ટમાં થઈ ગુનો થયો હોય, તો ગમે તે ડીસ્ટ્રિક્ટમાં ઇન્સાફ થઈ શકે.

૧ ડાકાઈડી અથવા ખુનમાં જે જગાએ ગુનો બન્યો અથવા જે જગાએ કેદી પકડાયો ત્યાં ઇન્સાફ થાય.

૧ ક્યાં ઇન્સાફ કરવો એમ શક આવે, તો જે ડીસ્ટ્રિક્ટમાં કેદી પકડાય તે ડીસ્ટ્રિક્ટના હાઈકોર્ટમાં રિપોર્ટ કરવો અને કારણ થાય તે પ્રમાણે કરવું.

૧ જે ડીસ્ટ્રિક્ટમાં અથવા જ્યાંહાં ઇન્સાફ થવો જોઈએ ત્યાં નહીં થયાયા કેદીથી જવાબ પરાખર ન આપાયો અને નુકશાન પોહોંરવું તો નવેસરથી ઇન્સાફ થઈ શકે.

રાણીની વિલાયતી રૈયત ખાખત.

વિલાયતી રૈયત કાને કહેવી.

૧ યુરોપ, અમેરિકા, આસ્ટ્રેલીયા, ન્યુઝીલેન્ડ, ડેક્કાફુડહોય અથવા નોરવે અથવા ગ્રીન્લેન્ડ અને આર્ક્ટિકના સંયુક્ત રાજમાં જે રૈયત જન્મી હોય. અથવા જે રૈયતને ત્યાંનો દેશજી અધિકાર પ્રાપ્ત થયો હોય અથવા તેણે હમિયાં રહેવાનું ઠેકાણું કર્યું હોય તે રાજાની રૈયત.

૧ તે માણસોના ઐરશ છોકરા તથા ઐરશ છોકરાના છોકરા. એવી રૈયતનો ઇન્સાફ તથા ઓકશી કાણે કરવી નહીં.

૧ માલ્દેવ અથવા જરૂદ્દીશઓકશીપીસ રાણીની વિલાયતી રહયત ન હોય તે.

૧ શેશન જડન રાણીની વિલાયતી રહયત નહીં હોય તે.

૧ તેમજ પહેલા વર્ગનો માલ્દેવ જરૂદ્દીશઓકશીપીસ નહીં હોય તે.

૧ જરૂદ્દીશઓકશીપીસ પહેલા વર્ગનો માલ્દેવ નહીં હોય તે. કોણ ફરિયાદ સાંભળે અને પ્રોસીશ કરી શકે.

૧ યુનાની ફરિયાદી સાંભળવાનો જે માલ્દેવને અધિકાર હોય તે યુનો વિલાયતી રહયતે કર્યો હોય તે ફરિયાદ સાંભળવી. જીજી ફરિયાદની રીત.

૧ હાજર થવાનું પ્રોસેશ તે માલ્દેવ કરે તે પ્રોસીશના પરિણામનો રિપોર્ટ જેને તેવી રહયતનો ઇન્સાફ કે ઓકશી કરવાનો અધિકાર હોય તેના તરફ રજુ કરવો એમ ફરમાવું.

ઇન્સાફ તથા ઓકશી કાણે કરવી અને પહેલા વર્ગના માલ્દેવનો અધિકાર.

૧ પહેલા વર્ગના માલ્દેવ.

૧ તે માળખેટ તે મુકદ્દમો ચુકવી શકે એમ હોય તો ચોક્કસી ક-
ચી ત્રણ મહિના સુધી કેદ અને રૂ૧૦૦૦) ફંડની શિક્ષા કરી શકે એ-
થી વધારે નહીં.

૧ તે ગુના ખાખત પોતે ચોખ્ખ શિક્ષા કરી શકે તેવું નહીં હોય
અને ગુનો માત્ર અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષા વુલ્લ ન હોય, તો ગુને-
જારને શેશન કમીટ કરવો.

૧ અને જો તેવી શિક્ષા બાયક ગુનો હોય તો હાઇકોર્ટમાં કમીટ
કરવો.

શેશનનો અધિકાર.

આસીસ્ટન્ટ શેશન જડજનો અધિકાર.

૧ જો તે આસીસ્ટન્ટ રાજીની વિભાવતી રદખત હોય અને જોજી
ત્રણ વરસ આસીસ્ટન્ટ શેશન જડજનું કામ કરચુ હોય અને તેને સ્થા-
નિક સરકારે ખમ્મસે અખત્યાર આપ્યો હોય તો.

૧ રાજીની વિભાવતી રદખતનો ઇન્સાફ કરી શકે.

૧ પણ તે ધણામાં ધણા એક વરસ સુધી કેદ અથવા ફંડ અ-
થવા ખંને શિક્ષા કરી શકે.

૧ શેશન તથા આડીશનલ શેશન જડજને પણ અખત્યાર (શિ-
ક્ષાનો) ઉપર મુજબ છે.)

૧ શેશન જડજને વધારે શિક્ષા કરાવવી હોય તો મુકદ્દમો હાઇકોર્ટ-
ટમાં મોકલવો અને

૧ ફરિયાદી સાહેબને હાઇકોર્ટમાં ફોજરે થવાના મુચરકા લેવા અન-
ગર લેવા મુચરકા લેવા કમીટ કરનાર માળખેટને ફરમાવવું.

૧ પણ શેશન જડજ રાજીની વિભાવતી રદખત ન હોય તો કમી-
શ્રીંગ માળખેટ કમીટ કરતાં પહેલાં હાઇકોર્ટને રિપોર્ટ કરવો.

૧ શેશનમાં ઇન્સાફ ખાખ ૧૯ પ્રમાણે કરવો.

૧ આશેશરથી ઇન્સાફ કરવો હોય તો અડધો અડધ આશેશર રાણીની વિલાયતી રદયત હોય તેવા જોઈએ. તેમજ જ્યુરીને વાસ્તે સમજવું.

૧ એ રદયત ઉપર ગુનાની સાબિતીનો ઠરાવ ડોઘ અધિકારવાળા માલુમ્મેટ કરવો હોય તો તે શેશન અથવા હાઈકોર્ટમાં અપીલ કરી શકે.

હાઈકોર્ટનો અધિકાર.

૧ રાણીની વિલાયતી રદયતને ડોઘ જગે અટકાવી રાખી હોય અને તેને એમ લાગે કે મને કાયદા વિરૂધ્ધ અટકાવ્યો છે, તો જ જગાએ અટકાવ્યો છે તે જગોની હાઈકોર્ટમાં તેણે અરજી કરવી. તે હાઈકોર્ટને રાણીની વિલાયતી રેયતનો ઇન્સાફ કરવાનો હક હોય તો.

૧ આ ઉપરથી હાઈકોર્ટે હુકમ પાતાની નજરમાં આવે તેમ કરવો.

૧ એ હુકમ જો મુલક ઉપર પાને હોય તે મુલકમાં અથવા ગવર્નરનરજનરલ ફરમાવે તે મુલકમાં ચાલશે.

૧ હાઈકોર્ટના ડોઘ જડને માલુસ હાજર કરવાનું શ્રીટ ઇલાકાના મુખ્ય શેરેર ખાહાર કરવું નહીં.

૧ જમીન લેઈ સ્વાધિન કરવાનું શ્રીટ.

૧ તુરંગમાના માલુસોના જમન લેઈ છોડવાનું શ્રીટ.

રાણીની વિલાયતી રેયત છે કે નહીં તે—

ની ચોકસી કરવા પામત.

૧ હું વિલાયતી રેયત છું એમ જો માલુસ કહેતો હોય તેણે જ માલુમેટ પાસે પાતાના ઇન્સાફ સાર અગર ચોકસી સાર રજુ થવું પડે ત્યારે તેણે પાતાના દાવાની ખીના આંદર કરવી.

૧ તે માલુમેટે હકીકત ઉપરથી વિલાયતી રેયત છે કે નહીં તેની

તજવીજ કરવી અને ઠરાવ કરવો.

૧ કદી એ ફેંસલાથી તે ફરિયાદી નારાજ થાય તો ફેંસલો જા
ઠાછે એમ સાબીત કરવાનું તેને માથે છે.

૧ વિલાપતી રૈયત નથી એમ માછલ્લેટ ઠરાવે તો કામ આગ-
ળ ચલાવવું; પણ

૧ અપીલમાં તેને એક સમય મળશે.

૧ જો તે સખસ પોતાની સ્થિતિ તે માછલ્લેટ પાસે નહીં કહે
તો તેણે રાણીની વિજાપતી રૈયતના હક છાડ્યો ગણાશે.

૧ પોતાના આગળ આણેલા સખસ રાણીની વિલાપતી રૈયત છે
કે કેમ તે તેને માછલ્લેટ પુછવું.

૧ રાણીની વિજાપતી રૈયત નહીં હોય ને આ ખાખ પ્રમાણે ઇ-
ન્સાફ કરતાં તે સખસે કાંઈ વાંધો લીધો નહીં હોય, તો ચાલેલું કા-
મ વ્યવહારે ચોગી થશે.

હાઇકોર્ટ કામ ચલાવવાની રીત,

૧ હાઇકોર્ટ ઇંગ્લાંડના કાયદા પ્રમાણે તજવીજ ન કરવી.

૧ ખાખ તોફામત ખાખત જોયો શેશનને અધિકાર છે તેવોજ રા-
ણીની વિજાપતી રૈયત ખાખત હાઇકોર્ટને છે.

૧ સવળું કામ ઇલાકાના મુખ્ય શેહેર ખદાર માછલ્લેટ ચલાવે
તો કામની તજવીજ હાઇકોર્ટને કરવા અધિકાર છે તેજ પ્રમાણે આ-
ની તજવીજ કરવી.

૧ રાણીની વિજાપતી રૈયત ઉપર જો કામ ચલાવવાં તે આ આ
કટ પ્રમાણે ચલાવવાં.

૧ તેઓને કેદની શિક્ષા કરી હોય તો સ્થાનિક સરકાર ઠરાવે તે
જગોએ કેદ રાખવા.

નીચે ખતાવેલા ગુનાની ખખર સઘળા લોકોએ
પોલીસને આપવી.

- ૧૨૧ રાણીની સામા બઢાઈ કરવી બઢાઈની કોશીશે અથવા મદદગારી.
૩૮૨ ચોરી કારણ અથવા ચો-
રી કર્યા પછી નાક્ષી જ-
વા અથવા ચોરીની મીલ-
કત પાશે રાખવા મોત વ્ય-
થા અટકાવ કરવાની અથ-
વા તેવું કરવાના ભય ઉ-
ત્પન કરી ચોરી કરવી.
- ૧૨૨ રાણીની સામા બઢા-
ઈ કરવાને ધરાદે હુ-
થાપાર એકઠાં કરવાં.
૩૮૨ અપ હરાણ.
૩૮૩ અપ હરાણ કરવાની કો-
શીસ.
- ૧૨૩ બઢાઈનું કાગ શેફેલ
કરવાને ધરાદે બઢાઈ
ની ધારણા છુપાવવી.
૩૮૪ અપ હરાણ અગર અપહર
ણ કરવાની કોશીસમાં બુ-
દ્ધિ પૂર્વક વ્યથા કરવી અથ-
વા અપ હરાણ કરવામાં સા-
મીલ રહેવું.
- ૧૨૪ કોઈ કાપદેસર અખ-
તાર અગભમાં આ-
જવા અથવા ન આ-
જવાના ધરાદાથી ગ-
વરનર જનરલ વીગ
રેપર હુમલો કરવો.
૩૮૫ ડાકાઈડી.
૩૮૬ ડાકાઈડીમાં ખુન.
૩૮૭ ખુન અથવા મહાવ્યથા ક-
રવાની કોશીસ સાથે અપ
હરાણ અથવા ડાકાઈડી ક-
રવી.
- ૧૨૫ રાણીની સાથે મૈત્રી
અથવાસલાહ રાખ
નાર એશીઆના રા-
જા ઉપર મઢાઈ કર
૩૮૮ કોઈએ બપંકર શસ્ત્ર ધારણ
કર્યું હોય તે વખતે અપ-
હરાણ અથવા ડાકાઈડી ક-

વી અથવા તેવી લઢા
 ઇમાં મદદગારી.
 ૧૨૬ રાણી સાથે મૈત્રી અ
 થવા સલાહ રાખના
 ૨ કોઈ રાજાના મુન
 કપર લુટ કરવી.
 ૧૩૦ રાજાની કેદીને નાશી
 જવામાં સાક્ષ કરવું,
 છોડાવતો, ઘરમાં રા-
 ખવો અથવા તેને પા
 છો પકડે તેના સામા
 થવું.
 ૩૦૨ ખુન.
 ૩૦૩ જન્મદીપના ગુનેગારે
 કરેલું ખુન.
 ૩૦૪ ખુનથી ઉતરતા દર-
 નાનું શીક્ષણ મનુષ્ય
 વધ, અગર જો કામ-
 થી મોત થયું હોય
 તે મોત આણવાના ઇ
 રાદાથી કર્યું હોય તો.
 ૩, અગર તે કામ મોત
 આણવાના ઇરાદાથી
 નહી પણ તેથી મો-
 ત થવાનો સંભવ જ
 હોઈ કર્યું હોય તો.

રવાની કોશીસ કરવી.
 ૩૯૯ ડાકાઈડી કરવાની તૈયારી ક-
 રવી.
 ૪૦૨ ડાકાઈડી કરવાને મજેલા
 પાંચ અથવા વધારે રાખ-
 સમાં હોય.
 ૪૩૫ સો રૂપીઆની કે વધારે નુ-
 કરાની કોઈને કરવા અગ્ની
 અથવા અવાજ સાથે કુટે
 એવા પદારથથી ખીંગાડ ક-
 રવો.
 ૪૩૬ કોઈ ઘર વીગેરે નાશ કર-
 વાના ઇરાદાથી અગ્ની અ-
 થવા અવાજ સાથે કુટે એ-
 વા પદારથથી ખીંગાડ કર-
 વો.
 ૪૪૯ મોતની શીક્ષા થઈ શકે એ-
 વો ગુનો કરવા સારૂ ગ્રહ-
 પ્રવેશ કરવો.
 ૪૫૯ ગુપ્ત ગ્રહ પ્રવેશ અથવા ઘ-
 ર ફોડવાનો ગુનો કરતાં કો-
 ઇને મહાવ્યથા કરવી.
 ૪૬૦ ઘણા સપ્તસને રાતરે ઘર
 ફોડવાં વીગેરેમાં સામીલ
 હોય અને તેઓમાંનો કોઈ
 એક મહાવ્યથા અથવા મો-

- ૨૨ ગફલતથી મોત થાય. તનો ઝુલો કરે તો.
- ૪૫૦ છવતા સુધી સમુદ્રપા
રની શિક્ષા થઈ શકે
એવો ગુનો કરવા ગ્ર
હ પ્રવેશ.
- ૪૫૬ રાત્રે ગ્રહ પ્રવેશ અ
થવા ઘર ફોડવું.
- ૪૫૭ કેદની શિક્ષા થઈ શક-
તી હોય એવો ગુનો
કરવા સારૂ રાત્રે ગુપ્ત
ગ્રહ પ્રવેશ.
અગર તે ગુનો યોડીનો હો
ય તો,
- ૪૫૮ વ્યથા વીમરે કરવાની
તૈયારી કરીને રાત્રે
ગુપ્ત ગ્રહ પ્રવેશ અ-
થવા ઘર ફોડવું.]

૧ ઉપર અતાવેલા ગુના ને સંખસના જાણ્યામાં હોય તેણે બા-
જબી કારણ ન હોય તો તુરત પોલીસને ખબર આપવી.

૧ વાજબી કારણ સાબીત કરવાનો જાણે તેના ઉપર છે.

દરેક ગામના મુખી, ગામના રખેવાળ, જમીનના ધણી અથવા
ભાગવટો કરનાર તથા ને ધણી અથવા ભાગવટો કરના
રના એજંટ અથવા મેસુલ વસુલ કરનાર અથ
જદારે પોતાને હેઠળ લખેલી ખબર મળે એ
ટસે પોલીસને જાહેર કરવી.

૧ ઓશીનો માલ બેનારા તથા વેચનારનું ગણહુર ઠેકાણું પોતાના ગામમાં હોય.

૧ અમુક માણસો ઠગ, અથવા અપહરણ કરનારા છે, અને તે પોતાની હદમાં હોય.

૧ પોતાની હદમાં સતી ધયાની વાત અથવા તેવો ધરાદા જાણવામાં આવે.

૧ જમીન નહીં લેઈ શકાય તેવો ખીજો ગુનો કર્મની વાત અથવા તેવો ધરાદાની વાતની ખબર પડે તો.

૧ આકસ્મિક અથવા અસ્વભાવીક મોત ખાખત.

માજીસ્ટ્રેટ અથવા પોલીસ અમલદારને ક્રાયા કામમાં

મદદ આપવાની સર્વની ફરજ છે.

૧ સુલેહનો ભંગ થતો અટકાવવામાં. ૧ હુંગામો અથવા ખખડો
બંધ પાડવામાં.

૧ જે માણસને પકડવા પોતાને અધિકાર હોય તેવા માણસને પકડવામાં.

વગર વારંટે પકડવા ઘણાખત.

વારંટ વગર પોલીસ નીચે લખેલા શખ્સોને

પકડી શકે.

૧ વગર વારંટે પકડી શકાય એવો ગુનો ડ્રાઈ શખ્સ પોલીસ અમલદારના હેખતાં કરે તેને.

૧ જે શખ્સના ઉપર એવા ડ્રાઈ ગુનામાં સામીલ હોવાના કારણસર ફરિયાદ કરવામાં આવી હોય, અથવા તેવા કારણસર શક રહેતો હોય, તે શખ્સને.

૧ જે શખ્સની ઉપર એવા ડ્રાઈ ગુનામાં સામીલ હોવાની ખુ-

મ પડી હોય તે સખસને.

૧ આ આઠટ પ્રમાણે જે સખસ ખાખત ફાડીપીટાવી અથવા ડી-
સ્લિકટના કે પાંક્તીસના ગેઝીટમાં અથવા ખીજી રીતે ઝાહરનામુ થયું
હોય તે સખસને.

૧ ચોરીની મિલકતછે એવો વાજખી રીતે શક હોય તેવી મિ-
લકત જે સખસના કબજામાં જરૂરે તે સખસને.

૧ પોલીસ અગલદારને તેના હોદ્દાનું કામ કરવામાં હરકત કરે
તે સખસને અથવા જે સખસ કાપદાસર કેદમાંથી નાશી જાય તે સ-
ખસને.

૧ રાણીસાહેબના ફોજમાંથી અથવા રાણીસાહેબના હિંદુસ્થાન-
ની ફોજમાંથી નાશી ગયોછે એવા જે સખસ ખાખત શક આવે તે
સખસને.

૧ વગર વારંટે પકડી શકાય નહીં એવો ગુનો ફલાણા સખસે ક-
ર્યોછે એમ જાણવામાં આવ્યું હોય અથવા તેની ઉપર શક ગયો હો-
ય અને પોલીસ અગલદાર નામઠાગ પુછેથી ન ખતાવે અથવા ઝા-
દુ મનાય તેવું કમીશનરે કે નામ ખતાવે તો નામઠાગ નકી કરવા પો-
લીસ તેને અટકાવી શકે.

૧ પણ અટકાવેલા સખસને ૨૪ કલાકમાં હકુમતવાળા ગાજીએ
ટ તરફ મોકલી દેવો જોઈએ.

૧ દરમ્યાન નામ ઠામ ખાત્રી થાય તેવી રીતે ખતાવે તો તાખડ-
તોખ છોડી દેવો.

૧ જે સખસને ગુજરાનનું સાધન નહીં હોય અને તે પોતાની
હદમાં સેતાતો ફરતો હોય, તથા પોતાની ખાખતમાં ખુલાશા ભરેલો
જવાબ ન આપી શકે તો તુરત પકડવો.

૧ પ્રસિધ્ધ અપહરણ કરનાર, ધર ફોડનાર, ચોર, જહાજીયુજી ચો-
રીની મિલકત સેનાર હોય, અથવા જેનું ગુજરાન જાહેરાતમાંથી રીતે

માલતું હોય તેને પાલીસ વગર વારંટ પકડી શકે.

કેવા ગુના થતા અટકાવવા અથવા વચ્ચે પડવું.

૧ પાલીસ અમલદાર વગર વારંટ પકડવા જેવો ગુનો થતો હોય તો અટકાવી શકે અથવા તે કારણસર વચ્ચે પડી શકે.

૧ તેવા ગુનાની ધારણા કરવાની જે ખપ્પર પાલીસ અમલદારને પટે તેણે પોતાના ઉપરી પાલીસ અમલદારને ખપ્પર આપવી.

૧ અથવા ગુનાની તપાસ અને અટકાવવાનું જે ખાન અમલદારનું કામ હોય તેને ખપ્પર આપવી.

૧ એવા ગુના અટકાવવામાં માછલેટના હુકમ સિવાય પાલીસ ગુનો કરનારને પકડી શકે. પણ કપારે કે પકડ્યા સિવાય ગુનો અટકે તેમ ન હોય તેમ.

૧ પાલીસ અમલદારના દેખતાં કોઈ રથાવર જંગન મિલકત જે સાર્વજનિક હોય, તેને નુકશાન કરવાની કોશીશ કરવામાં આવે તે નુકશાન થતું અટકાવવા સારૂ પાલીસ વચ્ચે પડી શકે.

૧ સાર્વજનિક ભુમી, ખાચું અથવા વાણવટીની ખીજ નિશાનીને થતું નુકશાન અટકાવવા પાલીસ વચ્ચે પડી શકે.

૧ જરૂર હોય તો ક. ૯૩ ના આધારે નુકશાન કરનારને પાલીસ અટકાવી શકશે.

પાલીસે ગુનેગાર પકડવા ખાખત.

૧ જેની શોખ પાલીસ કરે છે તે ગુનેગાર કોઈ જગા, અથવા ઘરમાં હોય તે ઘર અથવા જગાના માલિકની પાલીસે પરવાનગી લેઈ અંદર જવું.

૧ કદી ઘરમાં ન જવા દે તો જે સખસને પકડવો છે તે નાશી જતો અટકે તેને સારૂ જેટલી પેરવી કરવી હોય તેટલી કદી તુરત કોઈ માછલેટને ખપ્પર મોકલવી.

૧ તુરંતના વારંદ ખજી થકે તેમ ન હોય અને વારંદ વખરે જી થકે એવા અખતારવાળા કોઈ સખસ તે ઠેકાણે ન હોય, અને સખસ નાથી જયે એમ ભાજે, તો તે ધર અથવા જગામાં પાલીસ પશી થકે.

૧ જે સખસને પાલીસ પકડ્યો; તે સખસને પાલીસ અમલદાર અથવા તે કામના અધિકારવાળા ખાઇએટ પાશે ભેઈ જવો.

૧ પાલીસ અમલદાર જે ગુનાને વારંદ વખરે પકડવાને ખુખતારકે તે ગુનાના ગુનેગારને પકડવા પાતાના હાથ નાચેના પાલીસ અમલદારને માહી થકે.

૧ એવે પ્રસંગે જે ગુના સાફ પકડ્યો હોય તે ગુનો અને જે સખસને પકડ્યો છે તેનું નામ લખી કુકમ આપવો.

૧ આ પ્રમાણે કરેલા કુકમને ક. ૯૧ અને ૧૭૬ થી તે ૧૮૨ સુધીના કાયદા ભાગુછે.

૧ ગુનેગારને પકડવા પાલીસ અમલદાર ખીલ પાલીસ અમલદારની હકુમતમાં જઈ થકે.

૧ પછી તે પાલીસ અમલદાર તેના તેજ ખાઇએટને તાજ હોય કે જુદા પ્રતમાં હોય તેની ચિંતા નથી.

ઠોરટમાં હાજર થયેલા ગુનેગારને અટકાવવા ઠોરટનો અધિકાર.

૧ કોઈ સખસ હોજવાડી ઠોરટમાં સમન, વારંદમાં અથવા પાતાની મેજે હાજર થયા હોય અને તેણે કૃહાણી ગુનો કર્યો છે એમ પ્રાપ્ત થી જણાય, તો ઠોરટ તેને જુખાના ભેવા અટકાવી થકે.

૧ અને તેના ઉપર કામ ચાલી થકે.

૧ પંદરમા આજ પ્રમાણે કમીટ કરવાના ચોક્કસ ચાલતો હોય તે વે સમિ ચોક્કસ ચાલવા માડ્યા પછી, ગુનેગારને ઉપર કહેલી રીતે અટકાવે છે.

૧ ત્યારે તે સખસ ખાખત નવેસરથી કામ ચલાવવું, અને જા-
હેરાની પાછી ફરીથી સાહેલી લેવી.

લોકોએ પકડવા આવ્યત.

૧ જામીન ન ભેઇ શકાય તેવો અને વગર વારંટ પકડાય તેવો મુ-
નો કોઇ સખસ કોઇના રૂખતાં કરે તો તે તેને પકડી શકે.

૧ બ્રિટિશ વેપારી વાણીખાંધો કોઈ ખજાશી અથવા ઉમદવાર ના-
સી જતો હશે તેને વાણીનો ખાસ્તર પોલીસની મદદથી અથવા વગર
મદદે પકડી શકશે.

૧ તે વાણીના ખાસ્તર અથવા શેઠ મદદ આગે તો પોલીસે આ-
પવી.

૧ ખાદ ને ખાણસ પકડાય તેની સાથે ખાસ્તર અથવા શેઠને હુ-
કમનવાળા માલ્જેટ પાસે જવા પોલીસે ફરમાવવું.

આ ખાખ પ્રમાણે મોઢો કોઇને પકડે ત્યારે શું કરવું.

૧ જોણે પકડ્યો હોય તેણે પોલીસ અમલદારને સ્વાધિન કરવો.

૧ પોલીસે ક. ૬૨-૬૩ પ્રમાણે પ્રસંગ હોય તેવી તલવીજ કરવી.

૧ અને જો બંને કક્ષમ પ્રમાણે પકડવા અથવા અટકાવી રાખ-
વા જોગ નહીં હોય તો પોલીસે પકડવો અથવા અટકાવી રાખવો નહીં.

માલ્જેટના રૂખતાં કરેલા યુતા

૧ જ્યારે કોઈ મુનો કોઈ માલ્જેટના રૂખતાં કરવામાં આવે ત્યા
૨ તે મુનેમારને પકડવાને કોઈ પણ સખસને તે માલ્જેટ નુકસાન
કરી શકે.

૧ અને પકડવા પછી તેને ઠેક કરવા અથવા તે મુનો જા-
મીના ભેરા જો હોય તો તેનો જામીન લેવાને તે માલ્જેટ મુખતાન
રહે.

પોલીસને તપાસ કરવાનો અધિકાર.

વગર વારંટે પકડી શકાય તેવા ગુના પોલીસને પોતાની મેજે

પકડવા અધિકાર છે.

૧ વગર વારંટે ન પકડી શકાય તે સિવાયના ગુનાની તપાસ પોલીસ તપાસીને પોલીસ વર્ગના માન્ય એટને હુકમ વગર પોલીસથી નહીં થાય.

૨ તપાસ કરવા બાબત પોલીસને હુકમ કરવાનો અધિકાર ૨૪ ને ૨૬ મી કલમમાં કહ્યા પ્રમાણે પોલીસ અથવા પોલીસ વર્ગના માન્ય એટને છે.

૩ પણ તે પોતાને અધિકાર હોય તેવા ગુના બાબતમાં.

૪ કોઈ વિશેષ કે સ્થાનિક કાયદામાં પોલીસને જે અધિકાર હોય તે આથી ૨૪ થતો નથી.

૫ પોલીસમાં ફરિયાદ લખેલી હોવી જોઈએ. એટલે તે માણસે ફરિયાદ કરી તે લખી મેંડ તે ઉપર ફરિયાદીની સહી મેંડવી.

૬ પોલીસે એવી ફરિયાદીની નોંધ નમુના પ્રમાણે રાખવી.

૭ એ નમુના સ્થાનિક શરતો હોય.

૮ જે ગુનો વારંટે વગર પકડી શકાય નહીં તેવા હોય તેની ફરિયાદ પોલીસમાં થાય, કે પોલીસે પોતાના રાજનામાં લખી મેંડ ફરિયાદીને અધિકારવાળા માન્ય એટ તરફ ફરિયાદ કરવા કહેવું.

૯ વગર વારંટે પકડી શકે એવા ગુનાની પોલીસને અધિકાર મેંડ, કે અપસાર હોય તેવા માન્ય એટને પોલીસે અધિકાર આપવી.

૧૦ અને પોતે તબીબ સાથે જાતે જવું અથવા હાથ લીએના અનુમતિને માંડવો.

૧૧ પોલીસ અનુમતિ આપવા ગુનાની તબીબ પોતાની હાજરી કરી શકે અને તે ગુના પોતાની હાજરી અને જાણ જોઈએ.

૧ પણ હઠા બાબ પ્રમાણે જે ગુનો થતાની હવા નથી કરવો એવા ગુનાની તપાસ માંછીએટને કરવા અધિકાર છે; તે પ્રસંગે પોતાની હકુમત બહાર કરેલા ગુનાની તપાસ પોલીસ પણ કરી શકે.

૧ સરકાર પ્રમાણે અભાવેલા કામમાં ગુનો હકુમતમાં નથી એમ પાંચા બેઠ શકાય નહીં.

ફરિયાદ અગર કાઢેર થવા પછી માંછીએટ શું કરવું.

૧ થાતે તે જગ્યાએ જાતે તપાસ કરવા જવું.

૧ અગર તાબાના માંછીએટને મોકલવો.

હવારે પોલીસ અમલદારને અથવા તેના હાથ નિયેનાને જાતે તપાસ કરવા જવાની જરૂર નથી ?

૧ કોઈ સખસનું નામ બેઠ તે સખસ ઉપર ફરિયાદ કરવામાં આવે અને તે કામ બારે ન હોય.

૧ રથાનિક તપાસ કરવાની જરૂર જણાવી ન હોય તો.

પોલીસે કામ અલાવવાની રીત.

૧ થાતાને તપાસ કરવાનો પોલીસ જાણ નથી અગર લાહામત વાળો જે વૃત્તમાં પકડવો નથી (૪-સાફની મતલબ સાફ) એમ જણાય, તો તે બાબત કામ ન અલાવતાં તે બાબતમાં અપત્તાર હોય એવા માંછીએટને એ બાબત પર કુકમ થવા સાફ રિપોટ કરવો.

૧ એવો રિપોટ પોલીસના ઉપરી મારફત કરવો.

૧ તે ઉપરી તે રિપોટ ઉપર પોતે જે કુકમ બખવો હોય તે બખરી.

૧ અને કાગળ પત્રો વગર હીંમે અપત્તારવાળા માંછીએટને મોકલવી.

૧ પોલીસ કાઢેરને સગન કરવા.

૧ સાહેલીઓની ફરજ છે કે પોલીસ પાસે ફાતર થઈ જવાનું આજે

૧ સાહેલાને પોલીસે મોકલના- ફવાલ પુછવા.

૧ જે જે મનકુર પુછી બપ્પી લેવામાં આવે તે ઉપર જવાબ
જેનારની સહી ન લેવી.

૧ એ મનકુર પુરાવમાં નહી ગણાય.

૧ પોલીસ અમલદાર પોતાને જે ફવાલ પુછે તેનો જવાબ લી-
ખાથી ગુનામાં આવી જાય તમ હોય તો જવાબ ન દેવો.

૧ પોલીસે ગુનાની કબુલત કરાવવા બાબત, ધમકી, કે વચન
આપવું નહી.

૧ પણ પકડાયેલા સખસ તેની મેજે જે કહે તે તેને કહે ના દે-
વું. તેને પોલીસે કહેતાં અટકાવવો નહી.

૧ જે મનકુર પોલીસ આગળ કહે અગર અપરાધના કબુલત ક-
રે, તો તે પોલીસ અમલદારે ફરજતમાં લખ્યું કરવો નહી.

૧ પણ પોતાની જાણ સારૂ અથવા સુચના મારે તવો મનકુર
કે કબુલત બપ્પી લવાની અથવા ખરનાર માણસે જે કહ્યું હોય તે ખા-
બત સાહેલી પુરાવાની આ કલમથી પોલીસને મને નથી.

૧ ગુનાની કબુલત હરકોઈ માછલોટ લેઈ શકે છે.

૧ એવી કબુલત ગુનેગારે રાજખુશીયા કરેલી જોઈએ. નહી તો
લાખજ ના થાય.

૧ એવી કબુલત બીજા પછી જે માછલોટ તે મુકદ્દમાનો હંસા
કરતો હોય તેના પાસે મોકલવી.

૧ માછલોટ કબુલત નિચે લખવું કે “મને લાગે છે કે આશુ-
નો તેણે રાજખુશીયા કબુલ કર્યો છે” પણ નિચે માછલોટ સહી
કરવી.

૧ પોલીસની ચોકસીથી જે ગુનો જમાન ન લેઈ શકાય તેવા થ
પાની ખાલી થાય તો તે સખસને અખતારવાળા માછલોટ પાસે ફ-

સેમાં મોકલવો.

૧ તથા ફરિયાદ કરનાર અને સાક્ષિઓને લખતથી ખાધી લેવા.

૧ પોલીસ અમલદારના તાબામાંના કોઈ અમલદારે તપાસ કરી હોય ત્યારે તેણે તપાસનો રિપોર્ટ પોલીસ અમલદારને કરવો,

૧ પછી પોલીસ અમલદાર જાણે પોતે જ તબવીબ કરી હોય તેમ ને કામ ચલાવવું.

૧ પ્રથમ પોલીસની તપાસમાં મુકદ્દમાની કુદરીત જોતાં ચોખ્ખો હોય ન વધારે તો હોમનવજાને પોલીસે કહ્યો નહીં.

૧ પોલીસ ચોવીશ કનાર રેલી શરે.

૧ ચોવીશ કનાર ઉપનાં ચોખ્ખા હોય તો ન ડીક્ષીટ ભાગના કાગળ ગાળ્યે ની પર ભગી જતે. ચે.

૧ જો મુકદ્દમા ગાળ્યે ની કરેટ સુધી જતા પાર ભાગે નેટલી ને મુકદ્દમા ને ભૂરી

૧ ચોવીશ કલાક પુરા થતા ન હોય અને ઉપર કહ્યા પ્રમાણે ખાનગી કુદરીત પયો ન કરે, તો અધિકારવાળા માળ્યેટ તરફ ફરિયાદી ગુના માટે તેને પકડેને જો જોમ લખી મોકલા દેવો.

૧ જો માળ્યેટ તમનવાળા સમસને ખટકારી રાખવાનો કુકમ કરે તેણે ફરિયાદી તે કુકમ લખવા.

૧ કદી ને કુકમ ડીક્ષીટ અપતા ડીક્ષીટ ભાગના માળ્યેટ સિવાય બાબતે કર્યા હોય તો તે કુકમની નહીં પોતે જો માળ્યેટના તાબામાં હોય તે માળ્યેટને મોકલવી અને કુકમ કરવાના કારણ લખવાં.

૧ તો હોમનવાળા સમસને માળ્યેટ પાસે મોકલવા જોયો પ્રશ્ન ન હોય તો બાબતે ત્યારે હાજર થવા બાબત જાણીને અથવા જોડા મુકદ્દમાનો રિપોર્ટ પોલીસના ઉપરી મારફત અધિકારવાળા માળ્યેટને પોલીસ અમલદારે કરવો.

૧ ગાંધીજીનો હુકમ થતાં હરખાન પાલીસાનો ઉપરી વખાણે
આજીવી કરવાનું ફરમાવી શકે.

૧ પાલીસે રાજનામું રાખવું તેમાં ગુનાની ખબર ગુનાની તપાસ
ને ને તારીખે આજે તે બખતાં રહેવું.

૧ એ રાજનામાં માંડજોડ પાતાની આગળ આજીવી કે ઇનસાફ
આજીવી હોય તેમાં જીવા મંગાવી શકે છે.

૧ પણ એ રાજનામાં મંગાવવા કેદી કે તેના મુખતપારને હક
નથી.

૧ પાલીસે અમલદારને ફોન આવતાં અથવા જોડે પાતાને રાજ-
નામાં કારે કામમાં બીધા હોય, તો તેમાં કામ સારૂ વાપરેલા ઉ-
સ્તાવેજી બાબતના કાપડાનાં ઠરાવ તે રાજનામાંને લાગુ થશે.

૧ પાલીસે બલદી તથા પુલી કડી મુના નામના બપોલકાવા
જો ગાંધીજીને કારણ ભરી આક્રમણ નેમ નેમ મતવજો સખસા
માન ઉપર છે, ને શા કારણથી ને બખવું નેમ પરામાં આજીવો.

૧ જમીન ને સેક શકાય એવા ગુનાનું નોંધમત હોય, તો જમા-
ન ને સેવા,

૧ જમીન બેઠ શકાય એવા ગુનાનું નોંધમત હોય, તો જમીન બે-
ઠ પાલીસે છુટા રાખવો.

૧ જમીનાની રકમ ભારે ન જોઈએ.

જમીનને ઉરાવેલી વખતે જમતવાજો હાજર ન થાય તો હક

ભરવા સખી આપવું જોઈએ.

૧ ફરીવાર તથા સાક્ષિઓના હાજર થવાના મુમલકા સેવા ને
નમુના પ્રમાણે સેવા.

૧ બીધેલા મુમલકા અધીકારવાળા ગાંધીજી તરફ આજીવો.

૧ ફરીવાર કે સાક્ષિ ગાંધીજી-પાસે જાય તારે પાલીસના કો-

૪ ખાંણસે શાથે ન જાયું.

૧ હાજર થવાનો હાડાડો મુકરર કરવો તે જો તેમતવાળો પે-
રામાં હોય તો તે અને સાક્ષિઓ સાથે પોતો શકે એવો મુકરર કરવો.

૧ ફરિયાદ કરનાર તથા સાક્ષિને મુચબકા સિવાય ખોળે પ્રતી-
બંધ કરવો નહીં.

૧ મુચબકો લખી આપવાના ના કહે-તો પોલીસે તેને માછએ
પાસે પેટ્ટેરામાં મોકલવો.

૧ પોલીસ અમલદારે જે સખસને પોતાની હુકમાંથી પકડ્યો
હોય, તે પાખન (૧. ૯૩) ડીક્ષીક માછએટ અથવા ડીક્ષીક ભા-
ગના માછએટને રિપોટ કરવો.

૧ પછી પકડેલા સખસને જામીન લેઈ છોડા દોપ કે નહીં તે
પણ.

૧ પોલીસ અમલદારે જે સખસને પકડ્યો તે સખસને જામીન

કે મુચબકો લીધાસિવાય, કે માછએટના ખાસ હુકમ સિવાય છોડી
શકશે નહીં કે ૯૩ પ્રમાણે કાઢાડ્યા હોય તો.

૧ અકરમાત તથા ગરુપભાવિક માતના પોલીસને ખબર પડે કે
ચોખ્ખી રીતે અધિકાર મળ્યા હોય તેવા માછએટને પોલીસે ખબર
આપવી.

૧ પછી જ્યાં પકડે પડ્યું હોય ત્યાંમાં જઈ.

૧ જો અથવા વધારે આખરદાર રહેનારાઓની હજુર ચોક્કસી
કરવી.

૧ અને માતના રખાઈતા કારણનો રિપોટ કરવો.

૧ એ રિપોટમાં જોરે જુદામ હુકીયાર વિગેરેની જે નીચાનીયા
માત થયું હોય તે સખસું.

૧ તે રિપોટ ઉપર એ આપરૂદાર ગ્રહસ્થોએ સહી કરવી.

૧ અને તુરતજ રિપોટ ડીક્લોઝ માછલેટ અથવા ડીક્લોઝ ભાગના માછલેટ તરફ મોકલી દેવો.

૧ માત્ર ખાખત શક હોય તો મૂડુ પોલીસે સીવલસરજન પાસે મોકલવું.

૧ પણ સિવિલ સરજન કેટલે દૂર છે તથા મુડુ હવાથી ખગડાં કે કેમ તે વિચારી મોકલવું.

૧ મુંબાઈ, મદ્રાસ પ્રેસીડેન્સી મધ્યે મુખ્ય ચોગ્ય અધિકારવાળા માછલેટને રિપોટ કરવો.

૧ આ તપાસમાં એ અથવા વતા માણસને પોલીસ અમલદાર બોલાવી શકે છે.

૧ તેમજ એકેડ્રીપતથા જાણીતું માણસ હોય તેને પણ બોલાવી શકે.

૧ જો શખસને બોલાવે તેણે હાજર થઈ જવાખ દેવો જોઈએ.

૧ પણ સ્વાભાવો જવાખ દેતાં ગુનામાં આવી જતા હોય તેવો જવાખ દેવાની ફરજ છે એમ સમજવું નહીં.

૧ આ તપાસ ચોગ્ય અધિકાર પામેલા માછલેટ પાસેમાં પાસે નો હોય તો પોલીસને ખદલે અથવા પોલીસે તબવીબ કરી હોય, તો પણ માત્રના કારણની વળી ખીણ ચોકશી કરી શકે છે.

૧ જો માછલેટ ચોકશી કરે, તો ગુનાની ચોકશી કરવા ખાખ જ અધિકાર છે તેજ અધિકાર માછલેટને છે એમ સમજવું.

૧ તે માછલેટ ચોકશી કરતી વખતે સાદુથી પુરાવો બીજો હોય તે દફતરમાં લખવો.

૧ પોલીસ અમલદાર ખીમાર હોય તો, તેના તુરત હાથ નીચેના માણસે કામ ચલાવવું તેમજ ઝેરહાજરને વાસ્તે.

૧ પોલીસના ઉપરી અમલદારોનો અધિકાર તેની આખી હકુમતમાં પોલીસ અમલદારોના જેટલો છે.

૧. પોલીસનો આશીરદંડ સુપ્રીટેન્ડેન્ટ પોલીસ સુપ્રીટેન્ડેન્ટના જોરથી અધિકાર અભાવી થકે છે.

૧ પણ તે ડીસ્ટ્રિક્ટ પોલીસ સુપ્રીટેન્ડેન્ટના તાબામાં છે.

૧ આ બંને અમલદાર જોરહાનર હોય તો પોલીસના જ ઉપરી અમલદાર હોય તેને તે અધિકાર અભાવવા ડીસ્ટ્રિક્ટ માજિસ્ટ્રેટ કુદ-મ કરી શકે છે.

માજિસ્ટ્રેટ પાસે ફરિયાદ કરવા બાબત.

ગુનો કરનારને સગન, વારંટ કે વગર વારંટ જોવા ગુનો તેમ પ્રાપ્ત કરી હાનર કરી શકાયો.

નિચે લખેલા પ્રસંગે સમન અથવા વારંટ કરવાનો અધિકાર છે.

૧ પોલીસની કામ અભાવવાની રીત દશમાં બાબતમાં છે તે પ્રમાણે પોલીસનો રિપોર્ટ આવે એટલે ગુનાના રૂપ પ્રમાણે સમન વારંટ થઈ શકે.

૧ પોલીસ અમલદારથી વગર વારંટે પકડાય નહીં એવા ગુના બાબત પોલીસમાંથી બપ્પર આવે તે બપ્પર અથવા રિપોર્ટને ફરિયાદ ગણવી.

૧ કામગીરી દુષ્ટીયતથી વાકેબ હોય તેનાથી જ ફરિયાદ થઈ શકે, તો તેવી ફરિયાદ ઉપરથી પણ સમન, વારંટ રૂપ પ્રમાણે થઈ શકે.

૧ ગુનો કરવાનો માજિસ્ટ્રેટને શક આવે, તો સમન વારંટ થઈ શકે.

ફરિયાદ લેઈ સાંભળવાનો કોને કોને અધિકાર છે.

૧ ડીસ્ટ્રિક્ટ માજિસ્ટ્રેટ. ૧ ડીસ્ટ્રિક્ટ ભાગનો માજિસ્ટ્રેટ.

૧ ફરિયાદ સાંભળવાને અધિકારવાળો માજિસ્ટ્રેટ જ કામમાં પોતાને ઇન્સાફ કરવાનો અથવા શેસન કમીટ કરવાનો અધિકાર હોય

તે કામો

૧ પછી ફરિયાદીએ ફરિયાદ કરી હોય, કે પાલીસે રિપોર્ટ કર્યો હોય, તોપણ સાંભળી શકે છે.

૧ મુકદ્દમો મોકલવાનો ને માલુમ્મેટને ચોગ્ય રીતે અધિકાર બળ્યો હોય તે માલુમ્મેટ ચોગ્ય રીતે ને માલુમ્મેટની પાસે મુકદ્દમો જાહેર હોય તેને તે મુકદ્દમાનો નિકાલ કરવા અધિકાર છે.

૧ ફરિયાદ અથવા પાલીસેનો રિપોર્ટ આવ્યા પછી ગુનેગારનો ઇન્સાફ કરવાનો અથવા કમીટ કરવાનો અધિકાર અખતારવાળા માલુમ્મેટને મળે છે.

ફરિયાદ વગર કાગળ બહાવવાને કાને અખતાર છે.

૧ ડીસ્ટ્રિક્ટ માલુમ્મેટ. ૧ ડીસ્ટ્રિક્ટ ભાગનો માલુમ્મેટ.

૧ ને માલુમ્મેટને ફરિયાદ બેંધ સાંભળવાનો અધિકાર આવ્યો હોય તેને પછી તે કામ પોતાને ઇન્સાફ કરવા જોગ હોય કે શેસન કમીટ જોગ હોય તેવા કામમાં તે માલુમ્મેટને.

તે માલુમ્મેટીએ શું કરવું.

૧ ગુનો કરવાનો શક જતો હોય, તો ફરિયાદ વગર ઓકશી કરવી

૧ અને ને ને સાબુસને બાલાવવા હોય તેને પ્રોસીયર બાલાવવા, પણ હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કા. ના. ૧૯-૨૦-૨૧ માં બાબતમાં કહેલી ફરિયાદની ઓકશી ફરિયાદ થયા વગર અથવા મેન્યુરી મેળબ્યા શિવાય કોઈએ કરવી નહીં.

શેસન કમીટી કરવાનો અધિકાર નિચેના માલુમ્મેટને છે.

૧ ડીસ્ટ્રિક્ટ માલુમ્મેટ. ૧ ડીસ્ટ્રિક્ટ ભાગનો માલુમ્મેટ. ૧ લાવરગનો માલુમ્મેટ.

૧ શેસનમાં ઇન્સાફ થવા સાફ નેને કમીટી કરવા અધિકાર બળ્યો હોય તે માલુમ્મેટ.

માન્યજેઠે પાતાના અધિકારના કામમાં ફરિયાદ થાય ત્યારે શું કરવું

૧ ફરિયાદ કરનારની જુખાની લેવી.

૧ એ જુખાની સંક્ષેપ રીતે લખી તેપર ફરિયાદી તથા માન્યજેઠે સહી કરવી.

૧ અરજી કરી હોય તે માન્યજેઠે ફરિયાદીની જુખાની સેવામાં ગફત કરી હોય, તો પણ તેથી ઇન્સાફ થયો હોય તે એવ સમજ થી રહ નહીં થાય.

૧ વગર અધિકારના માન્યજેઠે પાસે જે ફરિયાદ આવે તે ફરિયાદ પાતે જે માન્યજેઠેને અધિકાર હોય તે માન્યજેઠે પાસે સેઇ નવા ફરિયાદીને કહેવું.

૧ ફરિયાદીની જુખાનીપરથી તેના ખરાબજા વિશે કાંઈ શક હોય તો પ્રોતીશ કરવું. મુલતબી રાખવા તે માન્યજેઠે મુખતાર છે.

૧ એવે પ્રસંગે ફરિયાદીના ખરા ખોટાપણની પ્રથમ ચોકશી.

૧ તાબામાંના ખીજા અમલદાર મારફત કરાવી શકાય.

૧ ઘણું કરી આવી ચોકશી માન્યજેઠેને! કાંઈ પણ અધિકાર હોય તે અથવા પોલીસ અમલદાર કરી શકશે.

૧ પણ જો બે શિવાય ત્રીજે કોઈ અમલદાર ચોકશી કરે, તો ચોકશી કરવાના પાસીસના નિયમ પ્રમાણે તેને અધિકાર છે પણ પકડવા નો અધિકાર નથી.

૧ ફરિયાદીની જુખાની લીધા પછી આગળ કામ ચલાવવા પાકો સમજ ન હોય, તો માન્યજેઠે ફરિયાદી કાઠી નાખવી.

૧ ફરિયાદી કાઠી નાખવાથી આગળ કામ ચલાવવાને હરકત નથી.

૧ જો કામ ચલાવવાનો પાકો સમજ હોય, તો સમન કે વારંટ ને કરવા ચોખ્ખું હોય તે કરવું.

૧ જે ગુનાની શિક્ષા એકલો જ કરે અથવા છ માસ મુધી કે જે વી હોય તેમાં સમન થઈ શકે.

૧ તોમતવાળો સખસ નાશી જનાર છે એવું માલુમ્મોટને બાજે, તો સગન ન કરતાં વારંટ કાઢવું.

૧ જે યુનાની રાજ છ માસ ઉપરની હરાવી છે, એવા યુનાનાં જે માલુમ્મોટને ઇન્સાફ કરવા અથવા કમીટ કરવાનો અધિકાર હોય. તે માલુમ્મોટ પાસે ફરીયાદ આવેથી પ્રથમજ વારંટ ફરી શકે, અથવા સમન પણ ફરી શકે.

૧ સમન કરવામાં આવ્યો હોય ને ના ગાને, તો વારંટ ધઇ શકે.

૧ સમન મેહેનત કર્યા છતાં પામી શકતો ન હોય, તો પણ વારંટ ધઇ શકે.

૧ માલુમ્મોટની નજરમાં જે પ્રકારના કામમાં સગન કરવાનું આવે; તે કામમાં પાકુ કારણ હોય, તો તોમતવાળાને જાતે હાજર થવાની માફી આપે.

૧ એ માફી કામ ચાલતાં કોઇપણ વખતે રદ થઇ શકે.

સમન કરવા આવ્યત.

૧ સમન નમુના પ્રમાણે કરવો.

૧ સમન પોલીસ અમલદારે પબ્લિકવો પણ માલુમ્મોટની નજરમાં આવે તો ખીજને પબ્લિક આપે.

સમન પબ્લિકવની રીત.

૧ તોમતવાળો જે ફીક્ષીકમાં રહેતો હોય તે ફીક્ષીકમાં સમન ખતાવી ખીજે નકલ તેને હાથે હાથ આપવી.

૧ અગર તેની સાથે રહેનાર તેના કુટુંબના પાકી ઉમરના મરદને નકલ આપવી.

૧ સગન નીચે સગનની નકલ આપી સગન પાસાના સહી કરાવવી.

૧ સમન થયા છતાં હાજર ન થાય તો પકડવાનું વારંટ કરવું.
સમન બાબતમાં ડીસ્ત્રીકટ માલુમ્મેટ ડી. ભાગનો મા-
લુમેટ અથવા પહેલા વરગનો માલુમેટ (પહેલા વર-
ગના માલુમેટને અધિકાર મળેલો જોઈએ) તેઓનો

વિશેષ અધિકાર.

૧ પોતે જે ડીસ્ત્રીકમાં રહે છે તે ડીસ્ત્રીકમાં પોતાને માલુમ પ-
ડે, કે ક્લાણા સખસે ખીલ ડીસ્ત્રીકમાં ગુનો કર્યો છે, અને એ ગુ-
નો એવો છે કે જે પોતાની ડીસ્ત્રીકમાં હોય તો સમન અથવા વા-
રંટ મોકલી શકાત, તો આ ગુના ને વાસ્તે તેમ કરવા તે માલુમે-
ટ મુખ્યત્વાર છે.

૧ આ આકટમાં સમન કરવા એમ લખ્યું છે એ સઘળા સ-
મનને આ ખાખ લાગુ છે; માત્ર જ્યુરર અને આશેશરને લાગુ નથી.

૧ સમન જેને કરવો છે તે સખસ કોઈ ખાતામાં નોકર હોય,
તો તેના ઉપરી ગારફત સમન પોચાડવો.

વારંટ બાબત.

વારંટ શીટીતે કરવું.

૧ નમુના પ્રમાણે માલુમેટની સહી મહારનું કરવું.

૧ એ વારંટની અસર. ગુનેગારને પકડી માલુમેટ પાસે લાવ-
તા સુધી અને માલુમેટ પાસે હોય ત્યાં સુધી છે.

૧ તેને કેદમાં મોકલવો હોય તો નવેશર હુકમ લખવો જોઈએ.

૧ વારંટમાં ગુનેગાર જમીન (હાજર થવાનો) આપે, તો છોડી-
શકાય તેવો શેરા તે માલુમેટ લખી શકે.

૧ એ શેરાથી વારંટ બજાવનારને જમીન લેવાનો અધિકાર મ-
ળે છે.

૧ જમીન લીધા હોય તો જમીન ખત વારંટ બજાવનારે મા-

છેલ્લેટને મોકલી દેવું.

વારંટ ફોના નામનું કરવું.

૧ પોલીસ અમલદારના નામનું.

૧ અને તે પુરતમાં ન મળી શકે તેમ હોય, તો અને તે માણસના નામનું કરવું.

૧ જમીનદાર, ઇન્તરદાર, અથવા જમીનનાં વહીવટદારનાં નામનું વારંટ નીચેની વીગત હોય તો થઈ શકે.

૧ નાશી અથવા કોઈને પકડવો.

૧ જાહેર નામુ થયું હોય તે સપ્પસને પકડવો.

૧ જમીન નહીં લેઈ શકાય તેવા ગુનાનું તોમત જો સપ્પસના ઉપર આવ્યું હોય તેના હાથમાંથી ખચી જવાનું કરચું હોય તે સપ્પસને પકડવો.

૧ આવે પ્રસંગે વારંટ ટીચ્છાકટ ગાજીવથાજ થઈ શકશે.

૧ એ વારંટ જો તે સપ્પસ પાતાની હદમાં અચ્છો હોય ન વારંટ પર સહી કરી આપી જમીનદાર વીગરેએ વારંટ અજબવી આપવું.

૧ જમીનદારે જો તે માણસ પકડાય તો નજીકના પોલીસ અમલદાર તરફ મોકલવો.

૧ પોલીસ અમલદારે જમીન નહીં લીધા હોય અથવા જમીન લેવા લાયક ગુનો નહીં હોય, તો અજત્યાર વાળા માજીવથા પાસે તેના સપ્પસને મોકલી દેવો,

૧ પોલીસ અમલદાર શિવાય ખીજના નામનું વારંટ કરચું હોય ત્યારે વારંટ અજબવામાં કોઈ પણ ખીજો સપ્પસ તેને મદદ કરી શકે.

૧ વારંટ ઘણા સપ્પસના નામના થઈ શકે તેવે પ્રસંગે તે સ-

ધળા અથવા તેમાંનો એક તે વારંટ ખત્તવી શકે.

૧ પોલીસ અમલદારનાં નામનું વારંટ હોય તે ખીન્ન પોલીસ અમલદારનું નામ લખે અટકે તે વારંટ ખીન્ને ખત્તવી શકે.

વારંટની ખત્તવણી.

૧ માછલેટ વારંટ કર્યું હોય તે ખત્તવુ જોવા જવા મુખ્યત્વાર છે.

૧ જે સપ્તસને પકડવાનો હોય તેને પોતાના હેપતાં પકડવાનું કહેવા માછલેટ મુખ્યત્વાર છે.

૧ જેણે વારંટ કર્યું તે માછલેટની હકુમતમાં ખત્તવી.

૧ પણ ડીક્લીક બહાર તે સપ્તસ નામી જાય અથવા હોય, તો તાંહાં ખત્ત શકે.

૧ વારી કરનાર માછલેટની મુખ્યત્વારી છે કે ખીન્ન ડીક્લીકટના માછલેટની સહી વારી પાછળ લીધા સિવાય પણ ખીન્ન ડીક્લીકટમાં વારી ખત્તવવાનો હકુમ કરી શકે.

૧ જે વારીનો પાછળ સહી કરાવવી હોય, તે જે માછલેટની સહી કરાવવી હોય તેના ઉપર તે વારંટ દપાનમાં મોકલવું.

૧ સહી નહીં કરાવવી હોય તો, જે માછલેટની હકુમતમાં તે વારંટ ખત્તવ્યું છે તેની પાસે અથવા ત્યાંહાંના પોલીસ અમલદાર પાસે તે વારંટ લેઈ જવા સારૂ પોતાની હકુમત પોલીસ અમલદારને તે સોંપવું.

વારંટમાં લખેલા આશામીને પકડ્યા પછી શું કરવું.

૧ વારંટ ખીન્ન ડીક્લીકમાં ખત્તવવામાં આવે અને વારંટ કરનાર માછલેટ ત્યાંહાંથી વીસ માઈલની અંદર ન હોય અથવા જેની હકુમતમાં પકડ્યો તેના કરતાં પાસે નહીં હોય અથવા જમીન ભીષો નહીં હોય, ત્યારે જે હકુમતમાં પકડ્યો ત્યાંહાંના માછલેટ પાસે લઈ જવો.

૧ જો માણસ એવી રીતે પકડી આણ્યું તે માણસને વારંટ
રનાર માલિક પાસે મોકલી દેવો.

૧ જો ગુનો જમીન ભેંધ શકાય તેવો હોય, તો વારંટ કરનાર
માલિક પાસે હાજર થવાના જમીન ભેંધ જમીન ખત વારંટ કર-
નાર પાસે મોકલવું.

જો ગુનાને માટે છ મહીના સુધી જે અથવા એકથી હંડ છે
તે સિવાયનો કોઈ ગુનો કઈ કોઈ માણસ નાશી ગયો માલુમ

પડે તો શું કરવું

૧ વારંટ નાખજો એવા હેતુથી નાશી ગયો અથવા સંતાઈ બે-
ઠો છે એમ માલુમ પડે તો વારંટ ઠાવવું.

૧ સાહેલી પુરાવો લીધા પછી અથવા લીધા વગર ફરીઆદીનો
જવાબ દેવા હાજર થવા ૩૦ દિવસની મુદતનું જાહેર નામું કરવું.

૧ એ જાહેર નામું તે સપ્તસ રહેતો હોય ત્યાંહા પ્રતીષ જગો-
એ વાંચવું

૧ અને તે ગામના પ્રતીષ ભાગ ઉપર ઓઠવું.

૧ તે માલિકની કોરટના મકાન ઉપર ઓઠવું,

૧ જાહેર નામું થયું એ મનકુર કાયદા પ્રમાણે કામ ચલાવ્યા બ-
રાખરહે.

૧ આવું અધીકારવાળા માલિકની જાહેરનામું થઈ શકે.

૧ તે મુદતમાં હાજર ન થાય, તો તેની સ્થાવર જંગમ મીલકત
જપ્ત કરવી.

૧ એ કુકમ જે ડીક્લેર માલિકની હકુમતમાં થયો હોય તે
હકુમતમાં ખલશે.

૧ ખીજ હકુમતમાં ખતવવા તે ખીજ ડીક્લેર માલિકની
શક્તિ નોંધવું.

૧ સ્થાવર મીલકતમાં મેકેમુલ બરનામું જમીન હોય તો તે-

ની જમીની કીચ્છોક કસેકટર મારફત કરવી.

૧ બીજા સંઘના કામમાં અધીકારવાળા માછજોડના હુકમ મુજબ તે મીલકત પકડી અથવા તેનો વહીવટદાર કે ઉત્તરપત્ર વસુલ કરનાર કરાવી તે ઝેર હાજર સમક્ષને કોઈએ ભાડું આપવું નહીં એમ કરાવી શકે છે.

૨ જો બહાર નામમાં લખેલી મૂલતે તે હાજર ન થાય, તો જપ્તીવાળી મીલકત ઉપર વ્યવસ્થાધિકાર સરકારનો થયો એમ હુકમ કરવો.

૧ પણ છ માસ સુધી તે મીલકત વેચવી નહીં.

૨ જો તે મીલકત છ મહીના પુરા થતાં સુધી રાખી મુકેથી ખગડી જશે અથવા માલીકને ઝેર ફાપરા થશે, તો વેચી નાખવા અધીકારવાળો માછજોડ મુખત્તર છે.

૩ જો જો મીલકતનો વ્યવસ્થાધિકાર સરકારનો થયો એવો હુકમ થયો હોય તે વે કામમાં નાથી જનાર સમક્ષ મીલકત જપ્ત થવા પછી બે વરસમાં હાજર થાય અથવા જડે, તો તે ઇનસાફમાંથી ખસી જવાના હેતુથી નાથી ગયો અથવા સંનાઇ જોડો ન હોતો એવી રીતે ખાત્રીથી સાબીત કરી આપે, તો માછજોડ મીલકત વેચી ન હોય તો મીલકત, નહીં તો કીમત પાછી આપવી.

૪ પણ જો ગુનાનું તોમત મુકવામાં આવ્યું હવુ તે ગુનાનો ઇનસાફ કરનારી સેશન અથવા હાઈ કોર્ટની ખાત્રી પાપ તે રીતે સાબીત કરી આપે અથવા તે કોર્ટમાંની કોઈ કોર્ટમાં તેનો ઇનસાફ કરવો નહીં હોય અથવા ઇનસાફ સાફે કમીટ કરો નહીં હોય ત્યારે માછજોડની ખાત્રી કરી આપે તો તે મીલકત પાછી મોકલી શકે.

પોતાની હકુમત બહાર ફરેલા ગુનાને માટે પોતે મોકલેલા વા-

રંટ ઉપરથી પકડવામાં આવે ત્યારે શું કરવું

૧ એવી રીતે જે સખસને પકડો હોય. તેણે જે ડીક્ષીકમાં ગુનો કરે હોય તે માજીસ્ટ્રેટ પાસે મોકલી દેવો.

૧ જે ગુનો જમાન ભેઠ સકાય એવો હોય, તો માજીસ્ટ્રેટ તે હકુ મતના માજીસ્ટ્રેટ પાસે હાજર પવા જમાન ભેવા.

૧ જે માજીસ્ટ્રેટ વારંટ કાઢી પકડવો હોય તેને ચોકશી પુરી કરવાનો અધિકાર ન હોય, તો ઉપર ખતાબ્યા પ્રમાણે કરવું.

૧ પકડેલા સખસને ક્રીપા માજીસ્ટ્રેટ પાસે મોકલવો એ શક ભરેલું હોય તો હાઇ કોર્ટમાં રીપોર્ટ કરવો.

કદી તાપ્પામાંના અધિકાર મળેલા માજીસ્ટ્રેટ આ પ્રમાણે વારં-

ટ કાડયું હોય તો.

૧ જે સખસ પકડાય તેને ડીક્ષીક માજીસ્ટ્રેટ પાસે મોકલી દેવો.

૧ પણ જે માજીસ્ટ્રેટની હકુમતમાં ગુનો થયોછે તે માજીસ્ટ્રેટનું તે સખસને પકડવાનું વારંટ હોય તો વારંટ ખજાનવાર પોલીસ અમલદારને તે સખસ હવાભે કરવો અથવા જે માજીસ્ટ્રેટ વારંટ કંઈ હોય તેની પાસે મોકલી દેવો.

૧ કદી એ ગુનો ખીજી તેજ ડીક્ષીકની તાપ્પામાંની કોર્ટની હકુમત મળે થયો હોય અને ઉપર કહ્યા પ્રમાણે વારંટ થયું હોય તો પકડાએથી તે ભાગના માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલવો.

વારંટથી પકડવાની રીત.

૧ પકડવો હોય તે સખસને વારંટની મતલબ જાહેર કરવી.

૧ માગે તો વારંટ ખતાવવું.

૧ તે સખસના શરીરને અટકવું એટલે કેફ કરવું-

૧ પણ ખુશથી તાપે થાય, તો થવા દેવો.

૧ પકડવાની સીમા થાય, તો ચોગ્ય ઉપાયો વારંટ અખવાનાર પોલીસ અમલદારે ભેવા,

૧ જે સખસને પકડવાનું વારંટ નીકળ્યું હોય તે કોઈ પરમાં પેઠા હોય તો તે ધરવાળાના ફરજ છે કે પાલીશ અમલદારને પરમાં નવા રહેવા.

૧ જે પરમાં ન જવા કે તો ધરતા ઉપાયો કરી અંદરે જવું.

૧ બારી અથવા ફરવાળે ફાડવો પડે તો ફાડવો.

૧ જનાનામાં તે માણસ હોય તો જનાનામાં પાલીશ અમલદાર જઈ શકે છે.

૧ પણ જતાં પહેલાં જનાનામાંની ખાપડીઓને ખદાર નીકળી જવા છૂટ આપવી.

૧ પકડેલા સખસને નારી જતાં અટકાવવા જોઈએ તેથી વખા-
ર પ્રતીખ ન કરવે.

૧ પકડેલા સખસને વગર ઢોમે માજીએટ પાશે ભેઈ જવો.

૧ તે સખસને હલુલત કરાવવા બાબત કે ખમકી ખતાવી નહીં.

૧ પણ પાતાની ખુશીથી કોઈ વાત બાહરે કરે તો કરવા રહી.

૧ વારંટ ખાખતના કરાવો આ આકટ મુજબ થયેલા તમામ વારંટને બાબુ છે પણ તે વારંટ પકડવા ના જોઈએ.

ચોકશી તથા ઈનસાફ આખત પ્રથમ નિયમ.

૧ તોમતવાળા સખસનો હક છે કે તે પાતાના તોમનો જવાબ બારીસ્ટરની અથવા વકીલ મારફત કરે.

૧ એવો જે સખસ નહીં હોય તેને કોરટની પરવાનગી મેળુ રાખી શકે. વગર પરવાનગીએ નહીં.

૧ તોમતવાળો હીવાનો નથી, પણ આમેલું કામ સમજતો નથી, તો પણ કામ કોરટ ચલાવી શકે છે.

૧ ચોકશી ચાલતાં કમીટ કરવો પડે અથવા ગુન્હા સાબીત થયાને ડરાવ કરવો પડે, તો તે ચલાવેલા કાગના કાગળો તથા કામની

હજીતનો રપાટ હાથ કોરટમાં ગોઠવે.

૧ હાથ કોરટ બાજબી જણાય તેવો હુકમ કરશે.

૧ ઇનસાફ કરનારી, પ્રથમારંભના ચોકસી કરનારી અથવા રો-
શન કે હાથકોરટ એ ખુલી કોરટ છે.

૧ અને તેમાં સગાઈ શકે એટલા માણસને બેસવાની છુટ છે.

૧ પણ અમુક મુકદ્દમાનું ઇનસાફ અથવા ચોકસી સમ્પંધીનું કા-
ગચાલવું હોય તેમાં કોરટની પરવાનગી વગર નહી આવવા કોરટનો
પ્રમુખ અધિકારી હુકમ કરી શકે.

૧ જે ગુના માંહે માંહે માંડી વાળવાનો અપ્પત્તાર હોય તે ગુના
કોરટ બહાર માંડી વાળી દકાય, પણ કોરટમાં માંડી વાળવાં હોય, તો
કોરટની પરવાનગી જોઈએ.

૧ માંડી વાળવાનો અપ્પત્તાર જેને નુંકશાન થયું હોય તેને છે.

૧ ફરીયાદીનું કામ ચલાવવાનું જે પર કહ્યા પ્રમાણે સેઈ બેશો તો
તોમતવાળા સમ્પસને છોડી દીધા જેટલું ફળ યશે.

સેશન કોરટ અથવા હાઈકોરટમાં ઇનસાફ થઈ શકે

એવા કામોમાં પ્રથમ ચોકસી કરવા બાબત.

એવા કામમાં જેકલ ભજ્યા પ્રમાણે કામ ચલાવવું.

૧ તોમતવાળા માછએટ પાસે જાતે હાજર થાય.

૧ અથવા તેને જાતે હાજર થવાની ગાફી આપી હોય તો તેનો
મુખત્તાર હાજર થાય.

૧ તારે એ ગુનામાં જે ગાફીત હોય અથવા જે તે વાત જાણ
તો હોય અથવા ફરીયાદી હોય તેના સાક્ષી બેવી.

૧ એવી સાક્ષીમાં તોમતવાળા અથવા તેના મુખત્તાર રૂપે બેવી.

૧ એવે પ્રસંગે તોમતવાળાને આડા અવળા સવાલ ફરીબાદી કે

ફરીઆદીના સાક્ષીને પુછવા છુટ છે.

૧ પોતાના સાહેદાને સવાલ તથા પાછા ફરી સવાલ તે પુછી શકે છે.

૧ જો સખસની માહેતી ગુનામાં હોય તેને સાક્ષી સાર માછ-
એટ બાલાવી શકે છે.

૧ તોમતવાલાને વખતે વખત સવાલ કારટ પુછી શકે છે.

૧ જવાબ ન હોતો ચોગ્ય લાગતું અનુમાન કારટ કરી શકે.

૧ સાહેદીની ગેરહાજરી અથવા ખીજ ચોગ્ય કારણથી ચોક્કસી
મુલતવી રખાય.

૧ ચોક્કસીની મુલતવી રાખવાની મુદત પંદર દિવસથી વધારે ન
હોવી જોઈએ.

૧ ચોક્કસી મુલતવી રાખે ત્યારે ગાજીએટની મરજી હોય તો તે કે-
દીને જામીન મુચરકા અથવા એકલા મુચરકાથી છોડી દે.

૧ ગુનેગારને વધારે પુરાવો મલકી એવી આશા હોય, તો પાછો
ચોક્કસી શકે.

૧ તોમતવાલાને કમીટ કરવા અથવા પાછો ચોક્કસવા પાકો સખ-
ખ નથી ત્યારે તેને છોડી મુકવો.

૧ પણ જો તજવીજ ઉપરથી પોતાનેજ એ કામ ચલાવી ઇનસા
ફ કરવાને અપત્યાર છે એમ માલુમ પડે તો ખાખ ૧૬-૧૭-૧૮ મુ-
જબ કામ ચલાવવું.

૧ આવા કાગમાં ફરીપાદ કરનારની ગેરહાજરીથી કેદીને છોડી
સકાયે નહીં.

૧ ફરીઆદી તરફના સાક્ષીઓનાં નામ લખી આખ્યાં હશે તેની
સાક્ષી લીખા વિના કેદીને છોડી શકાશે નહીં.

૧ છોડી મુકવાની વાત ગુનો સાબીત નહીં થવાથી છોડી મુકવા
સમાન નથી.

૧ બોડી મૂકવાના સળખ્યા તેજ ગુના બાબત ફરીથી ફરીયાદીનું કામ ચલાવતાં કાંઈ હરકત નથી.

૧ સેસન અથવા હાઈકોર્ટમાં કમીટ કરવા લાયક પુરાવ હશે, તે ગાજીએ ગુનેગારને કમીટ કરવો.

૧ રાણીની વીલામતી રહ્યતે એવો કોઈ ગુનો કર્યો હોય, કે તેનો ઇનસાફ હાઈકોર્ટથી જ થાય અને એ ગુનો કરવામાં તેવી રહિયત નહીં એવો કોઈ માણસ સામીલ હોય અથવા બંનેએ ગળી ગુનો કર્યો હોય અને તેમને કમીટ કરવા હોય, તે સેશનમાં નહીં કરતાં હાઈકોર્ટમાં કરવા.

૧ અધિકારવાળા ગાજીએ કમીટનો હુકમ ક્યો હશે, તે વાત હાઈકોર્ટ જ રદ કરી શકે.

૧ કમીટીના માજીએ તોમતનામું તૃપ્તિ કરવું.

૧ તે તોમતનામું તથા પ્રથમ ચોક્કસીના કબજો જે કોર્ટમાં કમીટ કર્યો હોય ત્યાંથી મોકલવા.

૧ તોમતનામાની એક નકલ સરકાર તરફથી ફરીયાદીનું કામ ચલાવા નીમેલા અધિકારીને મોકલવી.

૧ મુંદાનો માલ ઇનસાફ કરનારી કોર્ટ પાસે મોકલવો.

૧ હાઈકોર્ટમાં કમીટ કર્યો હોય, ત્યારે ઉપર કહેલું હતું તે મુંદાનો માલ કલાર્ક એક ધી કાઉન પાસે મોકલવો હતું તે જગ્યામાં જોઈએ.

૧ તોમતવાળાને તોમતનામું વાંચી સંભળાવવું અને માટે તે એક નકલ તેને આપવી.

૧ ઇનસાફ વળતે જે સાક્ષીઓ લેવરાવવી હોય તેના ટીપ માજીએ તોમતવાળે આપવી.

૧ જે સાક્ષીઓની ટીપ આપી હોય તેમાંથી ચોક્કસીમાં તેમની સાક્ષિ લેવા માજીએ સમન કરી શકે.

૧ સમન કર્યો હોય તો તેઓની શાહેદી લેવામાં આવે, તાહા સુધી તોમતવાળા સખસને કમીટ કર્યો એવું સમજવું નહીં.

૧ માલુએટની નજરમાં આવે તો પાછલથી કાઢી વખતે શાહેદી ની ટીપ આપવા તોમતવાળાને ક. રૂપકના ઠરાવ પ્રમાણે પરવાનગી આપી શકે (સંચાલને પ્રસંગે એ શાક્ષિની જુખાની લેવી જોઈએ ને માલુએટ ના કહેનો હોય ને તોમતવાળો ખરચ આપે તો તે શાક્ષિ લેવાય.)

૧ ચોકથી પુરી પછી રહ્યા પછી અને ઇન્સાફ થતાં પહેલાં તો-
તોમતવાળો ખરાખર વખતસર માગે તો જુખાનાઓની નકલો આ-
પવી.

૧ મફત આપવા ચોગ્ય કારણ ન હોય તો ખરચ ભેઈ આપવી.

૧ જ્યારે કમીટ કરવામાં આવે ત્યારે ફરીયાદીનું કામ ચલાવવા
સરકાર તરફથી જે અધિકારી નીમણો હોય તેને એક તોમતનાગાની
મતમખનો ફુકગ લખી માલુએટ મોકલવો. તેમાં કમીટ કરવાની
હકીકતના ગુનાનો મતમખ આપવો જોઈએ.

૧ એવા કામ શાફ સરકારી વખીલ નહીં હોય તેવા માલુસને
પાણ કાગ ચલાવવા માલુએટ નીમી શકે છે.

સમનના પુકદમાંમાં માલુએટે ઇન્સાફ કરવા બાબત.

સમનનો મુદ્દમો એટલે એકલો હંડ બધવા છ મહિના

સુધી કેદ.

એવા મુકદમાંમાં ઇન્સાફનું કામ ચલાવવાની રીત.

૧ ફરીયાદી ઉપર રીતસર તોમત મુકવા જરૂર નથી.

૧ ફરીયાદીની ફરીયાદ ઉપરથી સમન કાઢવો.

૧ એ સમન તોમતવાળાને ગુના નોટીસ ખરાખર છે.

૧ ફરીઆદ અગર સમન ગમેતે પ્રકારનો હોય તોપણ નેવાનો-
થી ગુનો સાબીત થયો હોય. તે વાતોથી તે માણસની ઉપર સા-
બીતી કોરટ કરાવી શકે છે.

૧ નેઠીસમાં ખામી હોય અને તેથી આલેહું કામ બ્યવહારાપચોગી
નથી બ્યેમ સમનવું નહીં પણ એ સાબાસીને બીધે તોમનવાજો સ-
ખસપોતાનો જવાબ દેવાને ઉભટું સમજ્યોછે કે કેમ. અને જવાબ
દેવાનું કામ શી રીતે ચલાવ્યું છે તે ઉપર કોરટ નજર રાખવી.

૧ તોમતવાજાને હાજર કરવામાં આવે અથવા ખુશીથી હાજર
થાય તો તેના જમાન અથવા મુચરકો બખાવી ભેડને છુટો કરવો.

૧ જમીન ન આપે તો કેદ રાખવો.

૧ તોમતવાજાને હાજર થવાને ને દિવસ મુકરર કહી હોય તે
દિવસે ફરીઆદ કરનાર હાજર ન થાય તો ફરીઆદ કાઢી નાખવી.

૧ પણ કારણસર મુકરમો મુબતલી રાખવો ચોગ્ય જણાય, તો કો-
રટ રાખી શકે.

૧ કરાવેલી મુદતે ખંને પક્ષકાર હાજર થાય એટલે તોમતવાજાને
ફરીઆદની મતલબ કહી સંભળાવવી.

૧ તોમતવાજો કહેલી વાત કબુલ કરે, તો ગુનો સાબીત થવાનો
કરાય કરવો.

૧ વાત કબુલ ન કરે, તો ફરીઆદી તથા ફરીઆદ કરનાર તરફ-
ના સાક્ષિની જુખાની ભેલી. અને તોમતવાજો સાક્ષિની તથા ને ને
સાહેબો ગુજરે તે સાહેબની વાત પણ સાંભળવી.

૧ ચોગ્ય કારણસર ફરીઆદીનું કામ મુબતલી રાખી શકાય.

૧ ને દિવસપર ફરીઆદ સાંભળવાનું મુલતલી રાખ્યું હોય તે
દિવસે તોમતવાજો હાજર ન થાય તો વારંટ કરવું.

૧ ફરીઆદી હાજર ન થાય તો ફરીઆદી કાઢી નાખવી-

૧ ને કામમાં માછલો ફરીઆદી નજીવી અથવા તરદી આપ-

વા બાપક ગણી કાઢી નાએ, તો તે કામમાં પોતાની ખુશીમાં આવે તો રૂ ૫૦) સુધી નોટભી રકમ વાળખી નજાવ, તેટલી રકમ તોગતવા-
જાને અપાવે.

૧ તોમતવાળો એકથી વધારે હોય તો દરેકને અપાવી શકે.

૧ ફરીઆદી કાઢી નાખવાના કુકમમાં પણ એ પ્રમાણે ફરમા-
વી શકે.

૧ નુકશાનીનો અવેળ ડીઆરમાલુએટની હકુમતમાં તે ફરીઆદ
કરનારની જંગમ મીલકત જડે તે જપત કરી વેચી વસુલ કરવો.

૧ ખીજી ડીઆરકટમાં મીલકત હોય, તો તે ડીઆરકના માલુએટની
વારંટ પર સહી જોઈએ.

૧ જમીંદારી વસુલ ન થાય તો ફરીઆદ કરનારને ત્રીસ દિવસ તુ-
રંગમાં રાખવો.

૧ તે હરખાત ખદશાની રકમ ભરે તો છોડી દેવો.

૧ ચોગ્ય કારણની માલુએટ ફરીઆદી કાઢીમેવાની રજા આપવી.

૧ આવી રીતે ફરીઆદ કાઢી ભીધી હશે તે ફરીથી સાંભળવા-
માં નહીં આવે.

૧ આ ખામ ખુજખ તકસીરવાર જોવો ગુનો કરાવો હોય, તો ક-
રાવ દફતરમાં ભજવો.

૧ ગુનો સાબીત થાય તો શિક્ષાનો કુકમ કરવો.

૧ એકલાઈંડની સજા કરવી હોય, તો તેના મુખત્યારને સંભળા-
વી શકાય.

૧ પણ કેદની સજા સાંભળવાને તકસીરદાર પંડે હાનર જોઈએ.

આ ખામ પ્રમાણે ફરીઆદી કાઢી નાખવાનું ફજ:

૧ ફરીઆદ કાઢી નાખવામાં આવે તો તોમતવાળા માણસે ગુનો
કર્યો નથી એવો કરાવ કરવા પ્રમાણે છે.

૧ આ ખાખ પ્રમાણે ફરીઆદ કહાડી નાખવી નહીં પણ હમહી-
નાની કેદ અથવા એકલા હંડની શિક્ષા હોય તેવા કામમાં જ કહાડી
નાખી શકાય.

વારંટનો મુકદ્દમા એટલે હમહીના ઉપરાંત શબ્દ થઈ

શકે તેવાં કામ.

એવા મુકદ્દમામાં માજીસ્ટ્રેટ નીચે લખ્યા પ્રમાણે કામ ચલાવવું.

૧ ફરીયાદ કરનાર તથા તેના સાહેબોની જુખ્યાની બેવી. ક. (૧૯૦)

૧ તે જુખ્યાનીઓ તોમતવાળા સખસની ફપફે બેવી (ક. ૧૯૧)

૧ એવે વખતે તોમતવાળો સખસ આડા અવળા સવાલ પૂછી
શકે છે.

૧ જમિ તે સખસને સમન કરી એ કામમાં જરૂર દેખાય, તો
માજીસ્ટ્રેટ સાક્ષી બેઈ શકે. (ક. ૧૧૨)

૧ તોમતવાળાની જુખ્યાની બેવી. ક. (૧૯૩)

૧ વખતે વખતે ઓકશી મુલતવી રાખવી. (ક. ૧૯૪)

૧ ફરીયાદ કરનાર તથા તેની સાહેબોની સાહદી તથા જરૂર જ-
ણાય તેવી તોમતવાળાને પૂછ પરછ કરી જો ગુનો સાબીત ન થતો
હોય તો તેને છોડી મુકે.

૧ કાયદેસર ગુનો માંડી વળાતો ન હોય અને ગુનો સાબીત
પાય તેવો પ્રસાવ દેખાય, તો ફરીયાદીની ગેર હાજરી એ ગુનેશારને
છોડી મુકવા પાડે સખખ નથી.

૧ છોડી મુકવાની વાત ગુનો નહીં સાબીત થયાથી છોડી મુક-
વા સમાન નથી.

૧ છોડી મુકવાથી તે ગુના ખાખત ફરીથી કામ ચલાવવાને હ-
રકત નથી.

૧ ફરીયાદી તરફથી સાહેબોના નામ આપ્યાં હોય તે લીધા શી-

વાપ છોડી મુકવા કુકમ પડ શકે નહીં.

૧ ગુનો સાબીત થવા જવું જાપ, તો તોમતનામું તૈયાર કરવું.

૧ તોમતનામું તૈયાર કરવામાં કસુર કરે તેથી ઇન્સાફ બરાબર થયો નથી એવું બન્યું નથી એમ અપીલ કોર્ટ અથવા તપાસની કોર્ટનો મત હશે, તોપણ કસુર કરવાના સમજાથી ઇન્સાફ બચાર ઉપોચાગી નથી એમ ન સમજવું.

૧ પણ ફરી એવું બન્યું હોય, તો જ વાત બાબત તોમતનામું તૈયાર કરવાની જરૂર હતી ત્યાંથી ફરીથી ઇન્સાફ કરવાનો કોર્ટ કુકમ કરવો જોઈએ.

૧ તોમતનામું તૈયાર કરી કેદીને વાંચી સંભળાવી ગુના સંબંધી પ્રશ્નનું કે તું તકશીરવાર છે કે તારે કાંઈ જવાબ કરવાનો છે.

૧ તોમતવાળો જવાબ આપે તો બેવો.

૧ તેને શહેદી રજૂ કરવા ફરમાવવું.

૧ અને ફરિયાદીના સાક્ષિને ફરીથી યાદાશી તેને આઝા અવળા સવાલ પ્રશ્નવા દેવા.

૧ તોમતવાળો કાંઈ બખી આપે, તો તે ફક્ત શ્રાવ્ય કરવા માન્ય એટલું ખુલ્લાર છે, પણ તે પ્રમાણિતે જ કરવું જોઈએ એમ નથી.

૧ તોમતવાળો પાતા તરફથી જ સાક્ષિઓનાં નામ લે તેને સંગન કરવા અને ત્યાંથી સુધી તબવીબ મુખતબી રાખવી.

૧ પછી તોમતવાળો બિગુના કરે, તો કરાવ ફક્તરમાં બખવો.

૧ જો ગુનેગાર કરે, તો શિક્ષાનો કુકમ કરવો.

૧ તોમતનામું તૈયાર કરવા પછી કેદીએ ગુનો કર્યો નથી અથવા તેની ઉપર ગુનો સાબીત થયો એમ કરાવવું જોઈએ.

૧ તોમતનામું તૈયાર ન કરવામાં આવે તો ક. ૨૧૧ નાં પહેલા ખુલાસામાં ખતાવેલાં પ્રસંગ સિવાય ગુનો કર્યો નથી અથવા ગુનો

સાબીત થયો એવો ઠરાવ કરાશે નહીં.

૧ ઇ-સાફ્ટનું કામ સર કરવા પછી પોતાનો અખત્યાર નથી એ
મ માલુમ પડે તો.

૧ જો તે કાગનો ચુકાદો સેશન કે હાઇકોર્ટથી થાય તેમ હોય,
તો તેણે આગળ કામ ચલાવવું બંધ રાખવું.

૧ અને કમીટ કરવાનો અધિકાર પોતાને હોય, તો ગુનેગારને ઇ-
સાફ્ટ સાફ કમીટ કરવો.

૧ અગર પોતાને તેવો અધિકાર ન હોય તો તેણે જાતે જ મા-
લુએટના હાથ નીચે હોય તેને તે ચુકાદો મોકલવો.

૧ અગર ડીસ્ટ્રીક્ટ માલુએટ, જીન્ટ કોર્ટ કમીટીંગ માલુએટ પા-
સે મોકલવા ફરમાવે તો ત્યાંહાં મોકલવો.

સંક્ષેપ રીતે ઇ-સાફ્ટ કરવા વ્યાખ્યાન.

ડીસ્ટ્રીક્ટ માલુએટ નીચે લખેલા ગુનાનો સંક્ષેપ રીતે

ઇ-સાફ્ટ કરી શકે છે.

૧ જો ગુનાની શિક્ષા એકમો હંડ અથવા ૭ મહિના સુધીની હો-
ય અથવા બંને ઠરાવેલી હોય તેવા ગુના. (૧૪૮ ક્રી. પ્રો.)

૧ જોડા માપ તથા તોલ સંબંધી ગુના (ક્રી. ફો. ક. ૨૬૪-
૨૬૫-૨૬૬,

૧ બંધા (ક્રી. ફો. કા. ની. ક. ૩૨૬)

૧ પચાસ રૂપિયા ઉપર માલની કીમત નહીં હોય એવી ચોરી
(ક. ૩૭૯-૩૮૦-૩૮૧)

૧ ચોરીની ગિલકત લેવી. ક. ૪૨૭)

૧ ખીચાડ. (ક. ૪૧૧)

૧ ઘર પ્રવેશ. (ક. ૪૪૮)

૧ સામ્રાધ ખગડી (ક. ૫૦૪-૫૦૫)

૧ ઉપરના ગુનામાં મદદ કોશીશ. (કોશીશ ગુનો થતો હોય તો)

૧ આવો અધિકાર પહેલા વર્ગના માછલોને સ્થાનિક સર-
કાર આપી શકે.

૧ પહેલા વર્ગનો અધિકાર જે માછલોની જમને હોય તેને
આવો અધિકાર સ્થાનિક સરકાર આપી શકે.

૧ માછલોની જમને ખીજ કે ત્રીજ વર્ગનો અધિકાર હોય,
તો સંક્ષેપ રીતે ફેંસલો કરવા નીચેનો આધાર સ્થાનિક સરકાર આ-
પી શકે.

૧ સાર્વજનિક જુથ અથવા જળાશયનું પાણી મેલું કરવું.

(ક. ૨૭૭)

૧ હવાને તનદુરસ્તીમાં બગાડ કરે એવી કરવી. (ક. ૨૭૮)

૧ સડીયામ રસ્તા ઉપર જે શીશરાઈથી હાંકવું, સ્વાચી કરવી એ-
વી રીતે, કે તેથી માણસની જીંદગી નોખમમાં રહે. (૨૭૯)

૧ અસ્ત અથવા શીષ્ર જવાળા ગ્રહી પદાર્થ સંબંધી એવું કામ ક-
રવું કે જેથી માણસની જીંદગી નોખમમાં રહે. (ક. ૨૮૫)

૧ અવાજ સાથે કુટે એવા પદાર્થ સંબંધી એવું કામ કરવું.

(ક. ૨૮૬)

૧ જે રાખસના કમળમાં જાનવર હોય તે સખસ તે જાનવર-
થી કોઈને બધા કે મહાબધા પાપ નહીં એમ રાખવામાં ફસર ક-
રે (ક. ૨૮૯)

૧ લોહાપકારક કૃત્ય કરવું. (ક. ૨૯૦)

૧ ખીલીસ્ત પ્રસ્તક બિગરનું વેચાણ (ક. ૨૯૨)

૧ વેચવા અથવા હપ્પાડવા ખીલીસ્ત પ્રસ્તક કમળમાં રાખવું.

૧ ખીલીસ્ત ગીતો શોરશીનો આશીસ ઠાઠવી શોરશી, પાખત કરાવ
પ્રસિધ કરવા. (૨૯૪)

૧ મુર્ધિ પૂર્વક બધા. (ક. ૩૨૩)

૧ ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્તન કરનાર સિવાય ખીલીને બ-

યા કરવાનો ઇરાદો નહીં છતાં સુધિપૂર્વક વ્યથા (ક. ૩૩૪)

૧ જે કામથી માણસની જીંદગી જોખમમાં આવે અથવા ખી-
જાઓના શરીરની સહામતી જોખમમાં આવે તે કામ કરવું.

(ક. ૩૩૬)

૧ ગેર બાજબી અટકાવ. (૩૪૧)

૧ સાપ્રાપ્ત પણ તથા કુમલો. (૩૪૯)

૧ ભારે ક્રોધ ઉત્પન્ન નહીં કરવા છતાં કોઈ ઉપર પણ વાપરવું
અથવા કુમલો કરવો. (૩૫૨)

૧ ખીગણ. (૪૨૬)

૧ સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ. (૪૪૭)

૧ મ્યુનિસિપાલ આકટમાં ઠરાવેલા ગુના અને પોલીસ આકટમાં
ઠરાવેલા ગુના કે જોને માટે દંડની કે એક મહિના સુધી કેદ કરવા-
નો અખતાર છે તેવા ગુના.

સંક્ષેપ રીતે કામ ચલાવવાની રીત.

૧ સમગ્રના મુકદ્દમા હોય, તો તે પ્રમાણે અને વારંવારના મુકદ્દ-
મા હોય, તો તે પ્રમાણે કામ ચલાવવું.

૧ પણ આ આકટમાં અપવાદ હોય, તો તે વખત તેમ ચાલવું.

૧ જે મુકદ્દમામાં અપીલ ચાલતી ન હોય ત્યારે તેનું ફક્ત ની-
ચે પતાવેલી રીતે રાખવું.

૧ રીતસર જુખાની, કે તોમતનામું કરવાની જરૂર નથી,

૧ માત્ર એક રજીસ્ટર રાખવું અને તેમાં તે વિગત સંક્ષેપ રીતે
ઇન્સાફ કરનારે લખાવેલી હોય.

૧ અનુક્રમ નંબર.

૧ ગુનો થવાની તથા રીપોર્ટ અથવા ફરીઆદની તારીખ.

૧ ફરીપાઠનું નામ.

- ૧ તોગતવાળાનું નામ તથા વર્ણન.
  - ૧ જે ગુનાની ફરિયાદી થઈ અથવા સાબીતી થઈ તે ગુનો.
  - ૧ કેદીનો જવાબ.
  - ૧ જે ગુના બાબત ઠરાવ તથા સુનો સાબીત થયો હોય, તે મુખતેસર મળકુર.
  - ૧ શિક્ષાનો હુકમ.
  - ૧ માસેલું કામ જે તારીખે પૂરું થયું તે તારીખ.
  - ૧ ઉપર પ્રમાણે કામ ચલાવનાર માળજેદ અથવા એ'ચ ત્રણ મહિના કરતાં વતી કેદ, બશે ફરિયા કરતાં વતી હાક કરે ત્યારે અથવા જે માળજેદની એ'ચને ક. (૨૨૫) પ્રમાણે અધિકાર હોય તે એ'ચ કોઈ સમસ ઉપર ગુનાની સાબીતીનો ઠરાવ કરે ત્યારે શિક્ષાનો હુકમ કરતાં પહેલાં.-
  - ૧ ફેસલો ફકતરમાં હાખલ કરવો તથા સાક્ષિ પુરાવનો સાર હાખલ કરવો.
  - ૧ અને રજીસ્ટરમાં વિગત પાણી હાખલ કરવી.
  - ૧ એ સમજું પ્રમુખ અધિકારીએ ઇંગ્લેન્ડમાં અગર કીર્સોની ભાષામાં લખવું અને પોતાની ભાષામાં લખવા મરજી હોય, તે કીર્સોની મંજૂરી લેવી.
  - ૧ જ્ઞ સ્થાનિક સરકાર અપત્યાર આપે, તે તે એ'ચ એક કલાક રાખી તેની પાસે ફકતર લખાવે અને જે એમ્પરો કામ ચલાવવા હાજર હોય તે તે ઉપર સહી કરે.
- શેશન કોર્ટે ઇન્સાફ કરવા બાબત.
- ૧ શેશન કોર્ટને તીરકારના અને જાટા ફરિયાદો પુરાવ વીરુદ્ધના ગુના જે પોતા રૂખરૂ બન્યા હોય તે શિવાય ખીજ ગુનાની પ્રથમારંભની તબવીબ કરવાનો અપત્યાર નથી.
  - ૧ તે કોર્ટે પોતાને ત્યાંહાં જે કામ કમીટ થાય તેનો ઇન્સા-

ક કરવો.

૧ શેશન કોરટમાં જિ અથવા વધારે આશેસરની મદદ અથવા જ્યુરીથી ઇન્સાફનું કામ ચલાવવું.

૧ શેશન કોરટ સહજા ગુનાઓનો અથવા અમુક વરગના ગુનાઓનો ઇન્સાફ જ્યુરીથી કરવો એવો હુકમ કરવાને અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાને રજાનીક સરકાર મુખ્યત્વાર છે.

૧ એવો જે હુકમ કરવામાં આવે તે ગેજટમાં અથવા બીજી રીતે છપાવી પ્રગટ કરવા.

૧ જ્યુરીથી કરવાનો ઇન્સાફ આશેસરથી, અને આશેસરથી કરવાનો ઇન્સાફ જ્યુરીથી કર્યો તેણે કડી ચાલેલું કામ બંદાર થીપ-ચોગી નથી.

૧ પણ જ્યુરીથી કરવાનો ઇન્સાફ આશેસરે કર્યો હોય; તેમાં કો-રટ ફક્તમાં ફરાવ બંધે તે અગાળી કોઈ ફરકત ન બે, તો તે થ-ચેલો ઇન્સાફ બ્યવહારોપ્તોગી છે.

યુરોપીઅન અને અમેરીકનનો ઇન્સાફ કરવા સારૂ જ્યુરી.

૧ રાજાની વિલાયતી રદ્દિત ન હોય એવો કોઈ યુરોપીયન અમેરીકન હશે તો.

૧ અથવા તોમતવાળા સપ્તસોમાંનો એકાદ એવો હશે, તો તે કામનો ઇન્સાફ જ્યુરીથી કરવો.

૧ તેવે પ્રસંગે તેની ઈછા હોય, તો યુરોપીયન અમેરીકન મળી શકેથી જ્યુરીનાં મેમ્બરોમાં તેઓની અડધો અડધ સંખ્યા લેવી (પછી તે યુરોપીયન અમેરીકન રાજાની વિલાયતી રદ્દિત હોય, કે નહીં તોપણ)

૧ પણ જે ડિસ્ત્રીક્ટમાં સહજા ગુનાનો ઇન્સાફ અથવા અમુક વરગના ગુનાનો ઇન્સાફ જ્યુરીથી નહીં કરવો એમ રજાનીક સરકારે

કરાવ્યું હશે તે વર્ગના ગુનામાં વગર જ્યુરીએ ઇન્સાફ કરવાનું કલ્પન કરવા તે યુરોપીયન અમેરીકન મુખત્યાર છે-

શેસન કોરટમાં ફરીયાદીનું કામ ડાણે ચલાવવું.

૧ પબ્લીક પ્રાસીક્યુટર, સરકારી વકીલ અથવા ડિસ્ક્રીટ માઇન્ડેડ જોને અધિકાર આપે તે રાખસ.

૧ જ્યુરીમાં તણ્યા કમી અને નવથી વધારે માણસ ન જોઇએ પણ રથાનીક સરકારે અમુક ગુનાનો ઇન્સાફ આટલા માણસની જ્યુરીથી કરવો અથવા આખી ડિસ્ક્રીકમાં આટલા માણસની જ્યુરી કરવી એવું સામાન્ય કુકગ ફરમાવ્યો હોય તો તે પ્રમાણે.

શેસન કોરટમાં કામ ચલાવવાની રીત.

૧ તોમતવાળાને કોરટના આગળ હાજર કરી તોમત વાંચી સંભળાવી પુછવું કે તુ ગુનો કલ્પન કરે છે કે તજવીજ થવા માગે છે.

૧ જો કલ્પન કરે તો જવાબ દફતરમાં લખવો ને તે ઉપરથી ગુનો કરાવવો.

૧ તજવીજ કરવા કહેતો ઇન્સાફ કરવા માંડવો.

૧ તે ઇન્સાફ આશેસરની મદદથી કરવાનો હોય, તો સમન કરેલા આશેશરમાંથી એ અથવા વધારે સંખ્યા જડાવે પસંદ કરવા.

૧ જ્યુરીથી ઇન્સાફ કરવાનો હોય, તો સમન મુજબ હાજર થયેલા જ્યુરરમાંથી ચીફી કાલી પસંદ કરવા.

૧ તોમતવાળો યુરોપીયન, અમેરીકન ન હોય, તો પણ તેની મરજી હોય તો અડધી સંખ્યા જ્યુરરમાંથી યુરોપીયન અમેરીકન ન હોય તેવા માણસની લેવી.

૧ યુરોપીયન અમેરીકને બીજી કોમનાની સાથે મળી ગુનો કર્યો હોય તે કામમાં તેની ગરજ જ્યુરીમાં ગડથો ગડથ યુરોપીયન

અમેરીન જોઈએ અને તેવી જ્યુરી પાસે ગારા ઇન્સાફ થવો, તો
જીજી જાતના માણસની ઇચ્છા હશે તો તેના જુરો ઇન્સાફ થશે.

૧ જ્યુરર પસંદ થતો જાપ તેમ દરેકનાં નામ પોકારવાં.

૧ તે હાજર થાપ કે તોમતવાળાને પુછવું, કે આ જ્યુરરથી તારો
ઇન્સાફ થવામાં તને કાંઈ હરકત છે.

૧ તે વખતે તોમતવાળો સખસ, ફરીઆદી, પખલીક પ્રાશ્નીધ્યુટર,
ફરીઆદીનું કામ ચલાવનાર ખાજીસ એ સઘળા જ્યુરર ખાજી-
ત હરકત કરવા મુખત્યાર છે.

૧ પણ હરતકમાં કારણ જાહેર કરવું.

૧ આ ઉપરથી કોરટ ને ઠરાવ કરે તે છેવટનો ગણાશે.

૧ જો હરકત મંજુર કરવામાં આવે, તો હાજર થએલામાંથી
એન રીતે ખાજીસ જ્યુરર ચાલાવવો.

૧ હાજર થએલામાં એવો કોઈ સખસ હાજર ન હોય, તો જ્યુર-
રની ટીપમાં જનું નામ છે એવો સખસ કોરટમાં હાજર હોય તેને
અથવા જ્યુરર કરવાને બાપકનો જો સખસ કોરટમાં હાજર હોય તે-
ને જ્યુરર ઠરાવવો.

૧ જ્યુરર ખાજીતમાં નીચે પ્રમાણે હરકત મેઈ શકાય.

૧ જ્યુરરને અચોગ્યતાનું કારણ છે.

૧ તોમતવાળા અથવા ફરીઆદી સાથે તેને સળપણ અથવા ખી-
જી રીતનો સંબંધ છે.

૧ તેઓમાં તે ચાકર છે અથવા તેના સગામાં ચાકર છે.

૨ અથવા દીવાની કોટમાં તે પક્ષકાર છે.

૧ અથવા તેમની સામાં દેખાડાનીમાં ફરીઆદી કે તોમતવાળા છે.

૧ જ્યુરરથી પક્ષપાત થશે એવી કોરટની ખાજી થાપ તેવી ખીના.

૧ જે ભાશામાં સાહેદી લેવાય તે ભાશા સમજતો નથી.

૧ જ્યુરીમાં નેટલાં જોઈએ તેટલાં માણસ પુરાં થાય એટલે તે-

ઐઐ પાતામાં ઐક મુખ્ય ઠરાવવો.

૧ ઐ મુખ્યનું કામ જ્યુડીના ઉપરી પક્ષાનું તથા જ્યુડીના ઠરાવ કોરટને કહી સંભળાવવાનું છે તથા જોઈતો ખુલાસો કોરટ પાંચેથી લેવાનું છે.

૧ જ્યુડીમાંથી મુખ્ય ઠરાવવા પામત ઐક વિચાર ન પાપ, તે કોરટ મુખ્ય ઠરાવવો.

૧ પછી શાહેદીની જુખાની કાયદાસર લેવી. કાંસ ઇનકાસ કરવા અને ફરીથી જુખાની લેવી.

૧ કમીટીંગ માલ્ટ્રેક્ષટની પાસે તોમતવાળાએ આપેલી જુખાની ઇન્સાફની વખતે પુરાવમાં આપવી.

૧ શાહેદ સેશન કોરટ અથવા હાઈ કોરટ આગળ રજૂ કરવામાં આવે, ત્યારે કમીટીંગ માલ્ટ્રેક્ષટ પાસે તેણે આપેલી સાક્ષિ તોમતવાળા રૂબરૂ ચોખ્ખી રીતે લીધી હોય તો પછી તે સંપત્તિ હાથની જુખાનીમાં કાંઈ ફેરફારવાળું જાણે, તો પણ આગલી જુખાની ઉપરથી કોરટ હવાસો આપી શકે અને તેજ જુખાનીથી ફેંસલો આપે.

૧ પણ ગેરફાળર સાક્ષીની જુખાની ઉપરથી હવાસો આપી શકશે નહીં પણ જોરકોરમાં તેવી પામત. ઉપર પ્રસંગે હવાસો આપવાનું ભણ્યું હશે તે પ્રસંગે હરકત નથી.

૧ ઇન્સાફ થતો હોય ત્યારે કોઈ પણ પ્રસંગે તોમતવાળાને વખતે વખત સવાબ કોરડ પુછી શકે.

ઐવા સવાબ ફરીઆદી તરફનું કામ ચલાવનારની તરફના સાક્ષિ-ચો લેવાઈ રહ્યા પછી અને તોમતવાળા સંપત્તિને જવાબ કરવાનું ફરમાવ્યા પહેલાં તે મુકદ્દમા પામત કોરટ તેને સવાબ પુછવા.

૧ ફરીઆદી તરફનું કામ ચાલી રહ્યા પછી તોમતવાળાની જુખાની લેવી.

૧ પછી તેને કોઈ સાક્ષી બાબાવવાના હોય, તો પુછ્યું.

૧ જો સાહેબી બાલાવવા ના કહેતો ફરીપાદીનું કામ મલાવનાર પાતાની તરફના મનકુરનો સાર કહી સંભળાવે.

૧ પછી આગળ કામ મલાવવાનું કારણ નથી એમ કોરટની નન-
નરમાં આવશે તો.

૧ આદિસરોપી જે ગુનાનો ઇન્સાફ કર્યો હશે તે કામમાં તો-
મતવાળે ગુનો ક્યો નથી એવો ડરાવ કુરાર ફક્તમાં બખરી.

૧ જ્યુડીયી ઇન્સાફ કર્યો હશે, તો એવો ડરાવ જ્યુડીને કહેવા-
ને કોરટને અપ્પત્તાર છે.

૧ રાજ કામ આગળ મલાવવાનું નનરમાં આવે, તો સાહેબી ર-
જુ કરવા ફરમાવવું.

૧ સાક્ષિયો રજુ થાય એટલે તોમતવાળા તરફથી તેઓને તપાસે.

૧ અને જુખાની પુરી થઈ રહ્યા પછી પાતાની તરફનાં મનકુરનો
સારાંશ કહે.

૧ તોમતવાળા તરફથી કાંઈપુરાવ રજુ કરવામાં આવે તેના ફ-
રીપાદી તરફથી પ્રત્યુત્તર આપવાનો હક છે.

૧ કામ માલતી કોરટની નનરમાં ગુનાવાળી જગા જ્યુડી, કે
આરોશરોએ નનરે જોવી ત્યારે કોરટના એક અમલદારના હવાલા-
માં તેમને જમા જોવા સોંકલવા.

૧ તે અમલદારે ખાંદોમાં હવાત ચીત કરવા ન દેવી તેમ જી-
હી પત્રીનો બપહાર મલાવવા ન દેવો.

૧ જોવાનું કામ પુરૂ થઈ રહેલું કોરટમાં લાવવું.

૧ જ્યુરરથી કોઈપણ વખત કામ માલવાની રજવાંતથી તે તેની
આખર સુધી પાઠા કારણથી હાનર ન થઈ શકાય, તો ખીજે જ્યુરર
એવો અને કામ નવેસર મલાવવું.

૧ તોમતવાળા તરફનું કામ પુરૂ થઈ રહે અને ફરીપાદી તરફ-
થી પ્રતિઉત્તર અપાઈ રહે ત્યાર બાદ કોરટ આરોશરોને ગત પુછી

હકતરમાં ભખવો.

૧ જ્યુરીથી બંસાઈ થતો હોય તો ખંને તરફના પુરાવનો સાર જ્યુરીને કહી સંભળાવવો અને જે કાપડા પ્રમાણે જ્યુરીને માલવાનું હોય તે કાપડા કહી સંભળાવી મુકદ્દમાનું વાખ્યાન જ્યુરીને કહી સંભળાવવું.

૧ જ્યુરીને સુમનાઈ નડતે કહ્યું હોય તે હકતરમાં ભખી રાખવું.

૧ કાપડા અને પુરાવ સંબંધી તથા સ્વાભ પુછવા માપક છે, કે નહી તે સંબંધી ફરિયા કરવાનું કાગ નડતનું છે.

૧ પુરાવમાં જે ફરિયાદો આપ્યા હોય તેનો અરથ કરવો એ નડતનું કાગ છે.

૧ કાઉ મુકદ્દમ વાતનો પુરાવો આપવા સાફ જે અનેલી વાતો સાબીત કરવાની જરૂર હોય તે સમજી વાતોનો ફેંસમો નડતે કરવો.

૧ કાઉ તકરાર પડે તેનો નીકાલ પાતે કરવો કે જ્યુરીએ કરવો તે ઠરાવવું એ નડતનું કામ છે અને એ વાત ખાખત ફેંસમો કરશે તે આખરનો સમજશે.

૧ થાહેડી પુરાવનો સાર કહી સંભળાવતી વખતે કાપડાની ખાખત અપવા માલેલા કામની સાથે અનેલી વાતનો સંબંધ હોય તે ખાખત તકરાર હશે તેમા પાતાનોસ્વઅભીપ્રાય નડત જ્યુરીને કહેવાને મુખતાર છે.

જ્યુરીનું કામ.

૧ અનેલી વાતની કહી સમજ ખરી છે તેનો નીશ્ચય કરી નડત ના વાખ્યાન પ્રમાણે ઠરાવ કહી સંભળાવવો.

૧ પારીભાષીક સેતા તથા શબ્દનો અરથ ઠરાવવો.

૧ જે તકરારી અનેલી વાતો ખાખતની છે એવું ફોજદારી કાઉ પજી કાપડા પ્રમાણે ઠરાવ્યું હોય તે સમજી તકરારનો ફેંસમો કરવો.

૧ સામાન્ય માધમ વાક્યો ક્યા ક્યા પ્રસંગને માગુ છે તે ઠરાવ

વધુ.

૧ પક્ષ એવા વાહનોનો કાયદા પ્રમાણે કામ ચલાવવાની રીત જ્ઞાણે સંબંધ હોય, તો જઈ પ્રસંગે જડને અરથ કરવો.

૧ જ્યુરીવાળો અથવા આસેશર જે કામ ચાલે છે તેમાં માહિત હોય, તો ખીજા શાહેલીઓના રીતે તેના શાહેલી સેવ શકાય.

૧ પાકા કારણને બીધે આસેશરથી હાજર થવાનું નહીં હોય, તો ખીજા આસેશર કરી નવેશરથી કામ ચલાવવું.

૧ જ્યુરી કે આસેશરથી ચાલતું કોઈ કામ જ્યારે જ્યારે મુલતવી રાખવામાં આવે ત્યારે જે દિવસે તે કામ ચાલવાનું હોય તે દિવસે તે-એએ હાજર રહેવું એમ ફરમાવવું.

ફેસલો કરવા પામત.

૧ આસેશરથી હન્સાફ થતો હોય તેમાં આસેશરનો મત સેવ મુનેગાર જીજુના કરે, તો જોડી દેવો ને મુનેગાર કરે તો શિક્ષા કરવી.

૧ પક્ષ કોરટ આસેશરનાજ અનુમત પ્રમાણે ચાલવું એમ જ-કરે નથી.

૧ આસેશરે પાતાનો મત કરેક પાતાને માટે ખતાવો ને જડને તે ફક્તરમાં લખવો.

જ્યુરીથી હન્સાફ થયો હોય તે કામમાં.

૧ જ્યુરી ઠરાવ કરવા સાફ કોરટમાંથી ઉઠી એકાંત જઈ શકે.

૧ કોરટના અમલદારે જ્યુરી સાથે કોઈને વાત ચીત કે આજી પત્ર ચલાવવા ન દેવી.

૧ જ્યુરીનો જે ઠરાવ હોય તે અગ્રસર કોરટને કહેવો.

૧ જેટલાં તોમત મુક્યાં હોય તે સમજાં તોમત પામત જ્યુરી-એ પાતાનો ઠરાવ કહી સેલજાવવો.

૧ અને કારટ પોતાને જ શક પડે તેનો ખુલાસો જ્યુડીને સ્વા-
ભ પુછી લેઈ શકે

૧ જ્યુડીનો મત જુદા જુદા રૂપ, તો પણ તેઓએ પોતાનો ક-
સાવ કહેવો.

૧ જ્યુડીના અમતથી ગુનેગાર ખીન તકસીર કરે, તો છોડી મુ-
કવો ને કસુરવાર કરે તો સજા કરવી.

૧ જ્યુડી સાથે કારટનો ઠરાવ એક મળતો ન પડે તો રૂપ તો ઇ-
ન્સાફની મતભવ પાર પાડવા સારૂ તે કામ હાઈ કારટમાં મોકલ-
લવું જોઈએ, એમ કારટની નજરમાં આવે તો મોકલવું.

૧ તેવે પ્રસંગે કોને કેસમાં મોકલવા તથા જામીન લેઈ છોડ-
વા કારટને અધિકાર છે.

૧ એ પ્રમાણે મોકલેલા કામની તબવીબ અપીલની પડે હાઈકો-
ર્ટ કરવી.

૧ પણ અનેકી વાત ઉપરથી ગુનો સાબીત થયાનો ઠરાવ તે કો-
ર્ટ કરી શકે.

૧ જો તેવો ઠરાવ કરે, તો શેશન કારટ શિક્ષાનો હુકમ કરે—તે-
વા શિક્ષાનો હુકમ તે કોર્ટ કરવો.

તબવીબ મુમતવી રાખવા બાબત.

૧ કારણસર કારટ વખતે વખત તબવીબ મુલતવી રાખી શકે.

તેની તેજ જ્યુડી કેસમાં ઇન્સાફ એક પછી એક કરી શકે
તેમજ આગેશરો.

૧ કારટને ચોખ્ખ જણાય તેટલા કામોમાં.

અપીલ બાબત.

પરેલા વરગંનો માજીસ્ટ્રેટ અથવા ઈસ્ટીક માજીસ્ટ્રેટ.

૧ ખીન, ગ્રીન વરગના માજીસ્ટ્રેટ શિક્ષાનો હુકમ કરવો રૂપ તે

ઉપર અપીલ સાંભળશે.

૧ પહેલા વરગના માલુમ્મેટને અપીલ સાંભળવા સ્થાનિક સર-
કારે અધિકાર નહી આપ્યો હોય, તો તેમના અપીલ નહી સાંભળી
શકે.

ડીસ્ટ્રીક માલુમ્મેટનો વિશેષ અખતાર.

૧ પહેલા વરગના માલુમ્મેટે કેમ જામીન છ મજિનાની મુકદ્દમા
માગ્યા હશે તે ઉપર અપીલ સાંભળશે.

અપીલ કોરટો.

૧ કાઈપણ કોરટમાં કુદરતના તીરસ્કાર સંબંધી ગુનામાં જોને
શિક્ષા થઈ હોય તે સમયે તે કોરટની ઉપરી કોરટમાં કે જ્યાં તે
ની અપીલો સંભળાય છે ત્યાં અપીલ કરવી.

શેશન કોરટ.

૧ સમાલકાલ કોરટમાં એવા ગુના થયા હોય તેની અપીલ શેશ-
નમાં આવે.

૧ પહેલા વરગના માલુમ્મેટ અથવા ડીસ્ટ્રીક માલુમ્મેટ ઉપરની
અપીલ શેશન સાંભળશે.

૧ આસીસ્ટન્ટ શેશન જડજો ત્રણ વરસ કરતાં વધી શબ્દ કરી ન-
હી હોય તે કામમાં શેશનમાં અપીલ ચાલશે.

હાઈકોર્ટ.

૧ ક. ૪૬ પ્રમાણે જે અમલદારને અધિકાર મળ્યો હોય તે અ-
મલદારે તેવા વિશેષ અધિકારથી શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે આખન
હાઈકોર્ટમાં અપીલ.

૧ આસીસ્ટન્ટ જડજો કરેલી શિક્ષા ક. ૧૮ પ્રમાણે જડજો અ-
હાજ રાખી હોય તો હાઈકોર્ટમાં અપીલ.

૧ શેશન જડને શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય, તો હાઇકોર્ટમાં અપીલ.

શેશન જડનના ફેસલા ઉપર ક્યારે અપીલ ચાલે.

૧ કાપદાની કોઈ વાત ખાખત અથવા તે પ્રમાણે ફલાણી વાત ખાની કે નહીં એવો સંશય હોય તો.

૧ જ્યુરીથી બંસાઈ થયો તેમાં ગુનો કર્યો હોય, તો કાપદાની ખાખત.

મોતની શિક્ષા ખાખતમાં.

૧ તે માણસને અપીલ કરવી છે કે નહીં તે પુછવું ?

૧ હા કહે તો સાત દિવસની મુદત આપવી.

૧ ભેટની મુદત લખાણ હાઇકોર્ટમાં માફલવું બંધ રાખવું.

૧ એવી રીતે લખાણ માફલવું કે અપીલ અને લખાણ સાથે પાચે.

૧ શિક્ષાનો હુકમ ખબરવાની ઢોલ ન કરવી એમ જડને જાણાય, તો તેણે હાઇકોર્ટને કારણે તાખડનોખ લખવાં.

૧ મંજુરી મંગાવવાના કામમાં સાત દિવસથી વધારે ઢોલ હાઇકોર્ટ થવા દેવી નહીં.

૧ કારણે લખાણ આવેમાં પાકાં એમ નજરમાં આવે તો પછી અપીલ આવી હોય કે નહીં તોપણ હાઇકોર્ટ ફેસલો કરવો.

૧ આ ફેસલો હાઇકોર્ટના એ અથવા વતા જડને કરવો અને બંનેનો મત વીરૂધ્ધ પડે તો ત્રીજા જડનેનો મત ભેધ હકુમતે ફેસલો આપવો.

સરકારને અપીલ કરવાનો અધિકાર.

૧ કોઈપણ ફાજલાઈ કારો કેદીને છાકી પુક્યો હશે તે કામમાં અપીલ કરવાનું પબ્લીક પ્રોસીક્યુટરને અથવા તે કામ સાફ ખાજીને

અમલદાર નિમ્નો હોય તેને રથાનીક સરકાર દ્વારાની શકે પછી અ-
પીલમાં છુટ્તો હોય કે આસબ કામમાં છુટ્તો હોય.

૧. એ અપીલ હાઈકોર્ટમાં આશરો.

૧. આવી અપીલો સરકાર સિવાય ખીલ્લો હાઈકોર્ટને કરવાની સત્તા નથી
હાઈકોર્ટમાં એવી સરકાર તરફની અપીલ આવે ત્યારે શું કરવું.

૧. કાયદાના આધારની ધોરણે જે સમયે કરી શકે તેમ હોય તો ક-
રવો.

૧. નહીં તો ખીલ્લો કોર્ટ પાસે નવેસરથી હાઈકોર્ટ પાસે આપવી.

૧. સેશને, ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટ, અથવા રજાવરગના માજિસ્ટ્રેટ
એક માસ કે અથવા વધારે સુધી સુધી રોક કરી શકે તે ઉપર
અથવા કુટુંબની શિક્ષા કરી શકે તે ઉપર.

૧. સરકાર કોર્ટમાં પહેલાં કેવી શિક્ષા નહીં કરતાં રોક અને રં-
ક ન આપે તો કે એવો હુકમ કરી શકે તે ઉપર.

૧. તોમતવાળાની કબુલત ઉપરથી સબ કરી હોય તેવા કામમાં
શિક્ષા કાયદેસર નથી અથવા વધારે કરી શકે એ રાખવા સિવાય અ-
પીલ નહીં આશે.

૧. સંક્ષેપ રીતે જે મુકદ્દમાનો હાઈકોર્ટ ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટ, રજા
વરગના અધિકારવાળા માજિસ્ટ્રેટ અથવા માજિસ્ટ્રેટની બેંચ (કે જેને
તેવો અધિકાર મળ્યો હોય) વધુ મહત્ત્વ સુધી કે અથવા અસર-
પીઆ સુધી રોકવાની શિક્ષાનો હુકમ કરી શકે તે ઉપર.

૧. પણ જે અથવા વધારે શિક્ષા આપી કરી શકે, તો અપીલ
આશે.

૧. રોક નહીં આપે, તો કે અથવા રોક તથા કેટલેક સમય કરાવ
કરે શકે તો અપીલ નહીં આશે.

૧. સુબેદાર રાખવાના જમાન આપવાનો હુકમ થયો હોય તે ઉપ-
ર નહીં આશે.

૧ શિક્ષાના જે કુકમ ઉપર ખીજ રીતે અપીલ નહીં થઈ શકતી હોય તે ઉપર નહીં સામે.

૨ નુકશાની ભરી આપવાની ના કહેવાના કુકમ ઉપર અથવા માટી રકમનો ફેરાસો કરી આપવાના ના કહેવાના કુકમ ઉપર અપીલ નહીં સામે.

૩ ચોખ્ખ અધિકારવાળા માણસે ફરીયાદ કાઢી નાખવા કુકમ ક્યો હશે તે ઉપર નહીં સામે.

૪ દેશ ભ્રમીન આપવા ડીક્ષીક માણસે કુકમ ક્યો હશે તે ઉપર નહીં સામે.

૫ રથાનીક અપકારક વસ્તુ ખરીદવાના ખાખ પ્રમાણિ થયેલા કુકમ ઉપર તથા તે ખાખ પ્રમાણિ જ્યુરીએ કરેલા રજીટ ઉપર અપીલ નહીં સામે.

૬ ગુજરાત ખાખતના કુકમ ઉપર અપીલ નહીં સામે.

૭ જ્યુરીની યાદીમાં નામ દાખલ કરવાના કુકમ ઉપર અપીલ નહીં સામે.

૮ જ્યુરર અથવા આસેસર હાજર નહીં થયા ખાખત શેશન કોર્ટે કંડ ક્યો હશે તે ઉપર અપીલ નહીં સામે.

૯ ઇનસાફ સાફ કમીટ કરતા નથી એવા ચોખ્ખ અધિકારવાળા કોર્ટે કુકમ ક્યો હશે તે ઉપર અપીલ નહીં સામે.

૧૦ મુખત્યાર મારફત હાજર થવાનો હક છે કે નહીં એ ખાખત વચમાં જે કુકમ ક્યો હશે તે ઉપર અપીલ નહીં સામે.

૧૧ ટોરનાં અતીકમણથી થયેલા નુકશાનનો ખાસો આપવાનો કુકમ ક્યો હશે તે ઉપર અપીલ નહીં સામે.

અપીલ કરવાની રીત.

૧ અપીલ કરનારે ડીક્ષીક માણસેને નોટીસ આપવી.

૨ પછી તે માણસેની ગરજ હોય તો કામ ચલાવવા પડેલી.

૬ પ્રાસીદ્યુટરને નીચે.

૧ અપીલ સાથે જે ફેસલા કે હુકમ ઉપર અપીલ હોય તેની નકલ રાખી.

૧ કોઈ ફોનલારી કોર્ટે ચિક્ષાનો કુખ ઈચ્છે હોય તેની નકલ અરજી કરેથી તુરત આપવી.

૧ જડજે જ્યુડીયી ઇનસાફ ઈચ્છે હોય, તો જ્યુડીને જે બાબના કક્કા સંભળાવ્યું હોય તે બાબનાની નકલ તે ફેસલો જે માલસને લાગું હોય તે અરજી કરે કે તુરત આપવી.

૧ જે આગનાર છે તે તુરંગમાં છે, તો તેને કાંઈ વિશેષ કારણ હોય તો મફત નકલ આપવી.

૧ નહીં તો નકલનું ખર્ચ આપવું પડશે.

૧ અપીલ કરનાર તુરંગમાં હોય, તો તેણે પોતાની અપીલ કરાવે સાથે તુરંગના અગલદારને આપવી.

૧ તુરંગના અગલદારે અપીલ સાંભળનાર ચોખ્ખે અધિકારી તરફ મોકલવી.

અપીલનું કામ ચલાવવાની રીત.

૧ અપીલનું કામ ચલાવવા બંને અથવા મુખતાર મારફત હાજર થવા ચોખ્ખે મુદતની નોટીસ કરવી.

૧ અપીલ અરજી, ફેસલો અને અપીલ કરનાર કે તેનો મુખતા હાજર હોય તેની વાત સાંભળવાથી અપીલ કોર્ટના ખાનમાં આવે કે ફેસલાના ખરાબલા વીરો તકરાર લેવાનો વાતવળી સમય નથી, તો અપીલ ના મંજુર કરવી.

૧ અપીલ ના મંજુર કરતાં પહેલાં નવરમાં આવે તો નીચેની કોર્ટનું કામ મગાવી તપાસે, પણ અપીલકોર્ટે મંગાવવું જ એમ ફરજ નથી.

૧ અપીલ મંજુર કરે તો.

૧ અપીલ કરનારને નોટીસ આપવી

૧ જો અપીલ સેશન અથવા હાઈ કોર્ટમાં હોય, તો ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટને નોટીસ આપવી.

૧ પછી તેની નજરમાં જરૂર લાગે, તો એ નોટીશની વાત ડીસ્ટ્રીક્ટ માજિસ્ટ્રેટ કે પબ્લીક પ્રાસીક્યુટર અથવા સરકારી વકીલને જણાવવી.

૧ નીચેની કોર્ટનું મંત્રાવેલું કામ વાંચ્યા પછી, તેમજ અપીલ કરનાર તરફની, અને પબ્લીક પ્રાસીક્યુટર, કે સરકારી વકીલની વાત સાંભળ્યા પછી; અપીલ કોર્ટ ઠરાવ રદ કરે, ફેરાવે, કે બહાલ રાખે અથવા શિક્ષામાં વધારો કરે; જેમ ચોગ્ય જણાય તેમ કરી શકે.

૧ પણ જેટલી વર્ગના માજિસ્ટ્રેટના શિક્ષાના ઠરાવ ઉપર અપીલ હોય તો તે માજિસ્ટ્રેટને નેટલી શિક્ષા કરવાનો અધિકાર હોય તેથી વધારે શિક્ષા અપીલકોર્ટે કરવી નહીં.

૧ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે ત્યારે શિક્ષાનો હુકમ ખંધ રાખવા અથવા જામીન મેવા લાયક ગુનેા હોય, તો જામીન મેઈ હોવા અપીલ કોર્ટ ફરમાવી શકે.

૧ પણ નેટલી મુદત શિક્ષાનો હુકમ ખંધ રહે તેટલી મુદત શિક્ષાની મુદતમાં ગણાશે નહીં.

૧ અપીલ મંજૂર થઈ હોય તે કામમાં વધારે પુરાવો મેવાનું અપીલ કોર્ટને લાગે. પછી તકશીરવાર કે ખીન તાકશીરવાર ઠરાવવા તેના મિંતા નહીં પણ તેવ; કામમાં.

૧ જો વધારે પુરાવો મેઈ શકે. જો જો વધારે પુરાવો મેઈ ફેસલો આવે, તો તે ઉપર અપીલ નહીં ચાલે.

૧ અમર વધારે પુરાવો મેઈ પરિણામ લખી મોકલવા નીચેની કોર્ટને ફરમાવે.

૧ જ્યારે એ રીતે ફરમાવે ત્યારે પરીણામ આવ્યા પછી અપી-

કનો સુકારો કરવો.

૧ અપીલ કોર્ટ ખીજી રીતે હુકમ નહીં કરવો હોય તો વધારે પુરાવો લેતી વખત અપેલેટને હાજર રાખવાની જરૂર નથી. આ તબવીબ સમાવતાં સાક્ષિઓ વિગરને સમન કરવા પડે, તે સાક્ષિઓના સમજા નિયમ તેમને લાગુ છે.

ખરામર અધિકારવાળી કોર્ટનો ઠરાવ ક્યારે

અપીલમાં રદ થાય.

૧ લોમતનામાં, અથવા ઇન્સાફની વખતે અથવા ઇન્સાફ થતાં જુદેમના સાક્ષી કાગમાં કાંઈ ભુલ અથવા ખામી પડી હોય, અથવા અચોગ્ય પુરાવો લીધો હોય અથવા જુડીને સુક ભરેલું વા-ખાન કહ્યું હોય, તોપણ કોર્ટનો ઠરાવ રદ કરી શકાશે નહીં. (શિક્ષાનો)

૧ પણ એ સુધી કેદને પાતાનો જવાબ આપવામાં હરકત થઈ પણું નુકસાન થયું અને ઇન્સાફ ખરામર થયો નથી; તોજ તે ઠરાવ કે શિક્ષાનો હુકમ રદ થઈ શકશે.

૧ ઇન્સાફ થવા માંડ્યા પહેલાં જ તબવીબ આજી તેમાં ગેર શિરસ્તો એ તકરાર ઇન્સાફ આજી શિક્ષાનો કે ખાલો હુકમ રદ કરવાને પાકો સમજ નથી.

શિક્ષા આજી કરવા અપીલ કોર્ટનો અધિકાર.

૧ અપીલ કોર્ટની નજરમાં આવે કે પુરાવ ઉપરથી ક્રીમીઓ ગુનો કેદી ઉપર કરી તેને ફોજદારી કાપવા પ્રમાણિ જ સંભવ થવી જોઈએ તેથી વધારે થઈ છે તો તે ગુનાને માટે જ હક ફોજદારી કાપવામાં હોય તે હકમાં આવે એ પ્રમાણિ અપીલ કોર્ટ શિક્ષા આજી કરી શકે છે.

વગર અધિકારવાળી કોર્ટે ગુનો ઠારાવ્યો હોય તે.

૧ અપીલ કોર્ટે તે ગુનો તથા શિક્ષાનો હુકમ રદ કરી અધિકાર

વાળી કોરટથી તે કામનો ઇન્સાફ થવા હુકમ કરવો.

નીચે આતલ કરેલી આખત શીવાય બીજી આખત-

માં અપીલ કોરટે કરેલા ફેસલા આપરતા છે.

૧ કા. ૨૭૨ છોડી મુકવાના કામમાં અસલ કોકટ અથવા અપીલ કોરટે છોડી મુકવા હુકમ થયો હશે. તેમાં સરકાર અપીલ કરી શકે તે કામો.

૧ તપાસની કોરટ કાપલ ને કામ પોતા પાસે આબું હોય તે કામોમાં નવેસર અથવા તોમતનામા સુધારી ઇનસાફ કરવા માગ્યા મોકલે તે કામો. કા. ૨૯૭.

લખી મોકલવા આખત.

મોતની શિક્ષા.

૧ સેશન કોરટ મોતની શિક્ષા કરે ત્યારે આસેલું કામ હાઇકોર્ટમાં મોકલી તેની મંજૂરી માગવી.

૧ મંજૂરી આબા સિવાય એ શિક્ષાનો અગલ ન કરવો.

૧ મોતની શિક્ષા બાપક ગુનો થયો હોય ને કોરટ તેને ખાસે બીજી શિક્ષા કરાવે, તો તેનું કારણ બખવું જોઈએ.

હાઇ કોર્ટનો અપીકાર.

૧ સેશન કોરટે જ્યુરીથી કે આઈસરોથી ઇનસાફ થયો હોય તો પણ હાઇકોર્ટને અધિકાર છે કે શિક્ષા મંજૂર રાખે, ફેરવે, રદ કરે, અથવા તોમલ સુધારી નવેસર ઇન્સાફ કરવા ફરમાવે.

૧ તોમતવાળો બીન તકસીર છે એવી ફેલાણી આખતની ચોકસી વધારે કરવી જોઈએ તો તેવી ચોકસી કરવાનું ફરમાવે. અથવા વધારે પુરાવોવાનું ફરમાવે.

૧ વધારે પુરાવ લેવાની વખતે તોગતવાળાને હાજર રાખવાનું ફરમાવ્યું હોય, તો હાજર રાખવા અથવા જન્યુરી કે આશીસર રૂબરૂ એવો વધારે પુરાવ લેવાની જરૂર નથી.

૧ વધારે પુરાવ લીધા પછીનું પરિણામ કોરટને લખી મોકલવું તે ઉપરથી શિક્ષા પાપતમાં ગ્રામ્ય હુકમ તે કરશે.

૧ એવા મોકલેલા કામમાં હાઇકોર્ટના જે જડજો એ સહી કરવી.

૧ કદી હાઇ કોર્ટમાં એક જડજ હોય તો એક સહી કરવી કે-મકે તેવી વખતે એકલાને સમજો અપત્તાર છે.

નોંધપાત્રની—તપાસ.

હાઇ કોર્ટનો અધિકાર.

૧ કોપડા તથા હીસાબ રાખવા કાનુન કરે.

૧ કબાલંડરો કચી મોકલવા કાનુન કરે.

૧ આકુટમાં લખ્યા સિવાયના નમુના કરે.

૧ વખતે કોઈ નીપમ કે નમુનો ફેરવે.

૧ તાળાની કોરટના વહીવટ તથા કામ ચલાવવાના સાધારણ નિયમ રચાનીક સરકારની મંજુરીથી કરે અથવા ફેરફાર કરે.

૧ ખાદ સહી સનંદ ઉપરથી રચાયેલી હાઇકોર્ટ નહીં હોય, તો તે કોરટને તે કોરટનો વહીવટ તથા કામ ચલાવવાના નિયમ રચાનીક સરકારની મંજુરીથી કચી મોકલવા અથવા મંજુરીસાથે ફેરફાર કરવા અપત્તાર છે.

૧ પણ નીપમ કે નમુના કાપણ વિરૂધ ન જોઈએ.

૧ જે નીપમ કોરટ દ્વારા અથવા રદ કરે તે તપાસ ફેરફાર જોઈ માં છપાવી પ્રસિદ્ધ કરવો.

૧ તાળાની કોરટમાં હાઇકોર્ટ દ્વારા નીચેના પ્રમાણે કબાલંડર તથા પત્રો મુદતે મુદતે મોકલવાં.

૧ એ પત્રકમાં ગુનાનું તોમત મુક્યું હોય તે ગુના, તોમતવાળા ઉપર ઠરેલા ગુના અને શિક્ષા યા જે હુકમો કર્યા હોય તે લખવા.

૨ તાબાગાંની સેશન કોર્ટે ઇન્સાફ કર્યો હોય તે ઇન્સાફ વ્યાજબી છે કે નહીં, કામ ખરાબર ચલાવ્યું છે કે કેમ, એ ખાખત ખાત્રી કરવાના હેતુથી કામ મંગાવી શકે છે અને તપાસી શકે છે.

૧ સેશન અથવા ડીસ્ટ્રીક્ટ માલ્ટ્રેટ તાબાગાંની કોર્ટનું દફતર ઉપરના બારણસર મંગાવી શકે.

૧ એવે પ્રસંગે ડીસ્ટ્રીક્ટ માલ્ટ્રેટ સેશન કોર્ટના તાબામાં છે.

૧ એવી રીતે મંગાવેલું કામ જોતાં, ઠરાવ કાપવા વિરુદ્ધ છે. અગર વધારે સબ્જ કરી છે એવું કામ મંગાવનાર ઉપલાં જે અગલાદાર માંથી જેને લાગે તે હુકમ થવા હાઇ કોર્ટમાં રપાટ કરે.

૧ પણ સેશન લાયકતા મુદ્દામાં જે રાખસને છોડી મુક્યો છે તે ગેરવ્યાજબી રીત છે, અથવા જે ફરીબાદી કાઢી નાખી છે તે ગેરવ્યાજબી છે, તો તોમતવાળાને ઇન્સાફ થવા કમીટ કરવાનો હુકમ માલ્ટ્રેટ અથવા સેશન જાડન કરી શકે છે.

૧ જે મુકદ્દમ હાઇ કોર્ટે પાતે મંગાવ્યા હોય, અથવા હુકમ થવા સાફ ગાવ્યા હોય તેમાં, અથવા જે મુકદ્દમાની પાતાને ખાખર થઈ હોય તેમાં ઇન્સાફી કામમાં જરૂરીયાત સુક થઈ છે એવું તે હાઇ કોર્ટને લાગે, તો પાતાને ચોખ્ખ લાગે તેવા તે કામમાં હુકમ કરે.

૧ જે તોમતવાળાને ગેરવ્યાજબી રીતે છોડ્યો છે એમ લાગે તો ઇન્સાફ થવા સાફ કમીટ કરવા હુકમ કરે.

૧ તોમતનામું ખરાબર તઈખાર નથી કર્યું, અથવા જે ગુનો ઠરાવ્યો છે તે સિવાય ખીજે ગુનો ઠરાવવો જોઈતો હતો. એવું મુકદ્દમાની કમીટિયેત પરથી માલુમ પડે, તો ખીજા ગુના ખાખત શીક્ષાનો હુકમ કરવો.

૧ તોમતનામામાં એવી સુક થઈ હોય કે કેદીને સમજ ન પડે.

વાને લીધે તેને નુકશાન પામેલું હોય, તો તોમતનામું સુધારી ઇન-સાફ થવા નીચેની કારટમાં તે કામ પાછું માફલવું અને આગસો ઠરાવ રદ કરવો.

૧ નીચેની કાર્ટે ભણિ પાતેલ તોમતનામું સુધાર્યું હોય તેમ ઇનસાફ કરવો.

૧ અધીકાર વગરના માલિકોએ કામ સુધાર્યું છે એમ હાઇ કો-રટને જો જણાય, તો ઠરાવ રદ કરી અપત્યારવાળા અમલદારે નવે-સરથી ઇનસાફ કરવો એમ ફરમાવવું.

૧ ગુનેગારને જે શિક્ષાનો હુકમ થઈ શકતો નાહોય તેવો હુકમ હાઇ કોર્ટે દરખો હોય, તો તે રદ કરી કાયદા પ્રમાણે શિક્ષાનો હુકમ હાઇકોર્ટે કરવો.

૧ શિક્ષાનો હુકમ જોઈએ તેથી સખત હોય, તો કમી કરી શકે અને કમી હોય, તો હાઇકોર્ટ વધારી શકે.

૧ જે કામ પાતાની પાસે તપાસવા આવે તે કામમાં થયેલો શિક્ષાનો હુકમ પોતે ખાંધ રખાવી શકે.

૧ જમીન સેવા કાયદોનો ગુનો હોય તો જમીન ભેદ છૂટો કરવા હુકમ કરવો.

૧ હાઇ કોર્ટ તપાસની કોર્ટ દાખલ હશે ત્યારે પક્ષકારને કે તે-નાં અપત્યારને હકીકત જાહેર કરવા હક નથી પણ નબરમાં આવે, તો તે કોર્ટ સાંભળી શકે.

ડીક્લીક માલિકોટ તથા સેશન કોર્ટના તપાસની કોર્ટ

દાખલ અધીકાર.

૧ તોમતવાળા સખસ પાસેથી ગુનરહાની સરત તુટે હંડ'સેવાની રીતમાં તેમજ જમીન પાસેથી હંડ'સેવાની રીતમાં ડીક્લીક માલિકો-ટ સિવાય બીજા માલિકોટ હુકમ કર્યો હશે, તો અપીલ થવા સિવાય

તેની તપાસણી ડીઝીઠ માછલોટથી પરી,

૧ સમગ્ર પુરાવો હકતરમાં ઇન્સાફ કરનાર માછલોટ દાખલ નહી કરવાયા તોમતવાળાને નુકશાન થયું એમ સેશન અથવા ડીઝીઠ માછલોટની નજરમાં આવશે, તો સાબીતીનો હરાવ રદ કરી નવે-સર ઇન્સાફ કરવા હુકમ કરી શકશે.

૧ સિવાય ખીલ ઢાંધ પછી હરાવ ઉપર અપીલ નહી થાય, તો મચેસો હુકમ આ કોર્ટોને ફેરવવા સત્તા નથી.

ડીઝીઠ માછલોટ, સેશન કોર્ટ તથા હાઈકોર્ટનો અધિકાર.

૧ ક. ૧૪૭ પ્રમાણિ કાઠી નાંખેલી ફરીઆદીનો ફરી ચોક્કસી ક-વાને તાખામાંના કોર્ટને હુકમ આપી શકે.

૧ આ ખાખ યુજ્ય હાઈ કોર્ટ ને હુકમ કરે, તે તે કોર્ટને લ-ખી માકલવો.

૧ જો તે કોર્ટ ડીઝીઠ માછલોટથી નીચા ફરતલની હોય, તો ડીઝીઠ માછલોટને લખી માકલવો.

૧ જો હુકમ હાઈકોર્ટ કર્યો હોય, તે પ્રમાણિ અમલ કરવો અ-ને નફર હોય, તો હકતરમાં સુધારવો.

૧ તપાસના મુકદમામાં હાઈકોર્ટ ઉપર ખતાવી તે ચુકા સિવાય કાઉપલ્સ કોર્ટનો હુકમ ફેરવવો નહી.

૧ મડનેન્ચુરીને જોડું વાખ્યાન કહું એવો જાતાનો અલીખાપ-ન હોય તો હુકમ ફેરવવો નહી.

૧ પછી તેવો અલીખાપ હોય, તો નવેસરથી ઇન્સાફ કરવા હુક-મ કરવા અખતાર છે.

૧ આ ખાખ યુજ્ય મતી તલવીનને ક. ૨૮૩ ના હરાવ બાશુ-કે જોડેમે શિક્ષા વધી મદી થોડે.

કુલમ અમલમાં લાવવા બાબત.

માતની શિક્ષા.

૧ હાઈકોર્ટની મંજૂરી વરગ અમલમાં ન આવે.
હાઈકોર્ટ સેશનનો કુલમ બંદ્યો, અથવા મંજૂર કર્યો હોય ત્યારે
સેશનને તે ઠરાવ અમલમાં લાવવા તુરંગ જોના હવાલામાં હોય તે-
પર વારંટ મોકલવું.

૧ હાઈકોર્ટ જે ઠરાવ કરે તેની સહી શીક્ષાની નકલ વગર ટીમે
સેશનને મોકલવી.

સેશનનો કામમાં.

૧ પાતે કરેલા ઠરાવની નકલ ડીજીકે માહિતીને મોકલવી અ-
ને.—

૧ કેસને સમુદ્રપાર, કેદ, કે ફટકાની શિક્ષા કરી હોય તે અમલ-
માં લાવવા ડીજીકે તુરંગના અગમદાર તરફ વારંટ લખી તે કેસને
મોકલવો.

૧ વારંટમાં જે પ્રમાણે અમલ કરવો હોય તે લખવું.

સેશન કરનાં નીચેની કોર્ટનો કુલમ.

૧ તે કોર્ટે ડીજીકે તુરંગ અમલદારના નામનું વારંટ કરી શિ-
ક્ષા અમલમાં લાવવા કેસને તુરત મોકલી દેવો.

૧ સેશન અથવા માહિતીને જોઈના નામનું વારંટ કરવું.

વારંટ બાબત.

૧ એવાં વારંટ જોઈ, અથવા તેના નામને તે ન હોય, તે
જે જે કોઈ અમલદાર તે વખતે તુરંગમાં હોય તેણે રાખવું.

૧ વારંટનો અમલ બંધ રહે ત્યારે જે કોર્ટથી વારંટ આ-

ચું હોય તે કોરટ શેરી લખી પાછું મોકલવું.

૧ ગર્ભવતી સ્ત્રીએ એમ જાણાય તો માતની શિક્ષા બંધ રાખવાને હાઇકોર્ટ હુકમ કરવો. અને તે શિક્ષાનો હુકમ બદલવા તે કોર્ટને અધિકાર છે.

શિક્ષા અમલમાં લાવવી.

૧ તોમતવાળાને હંડ અને હંડ ન આપે તો હેઠ એમ કરાવ કરચો હોય, તોપણ કેદ ભાગવા છતાં હંડ તેની જાંબ મિલકત જપ્ત કરી વેચી વસુલ કરવાને ગુનેગારને શિક્ષા કરનારી કોર્ટ ખુબ્બાર છે.

૧ એ હંડ વસુલ કરવાનું વારંટ ઇન્સાફ કરનારી કોર્ટની હક્કમાં બજશે. હેઠ બહાર બળવવું હશે, તો જે કોસ્લીકમાં બળવવું તે કોસ્લીકનાં માલિકોની તે નીચે શક્તિ નોંધાવે.

૧ હંડ વસુલ કરવા જે કાયદામાં વિશેષ કરાવ નહીં હોય તથા કામમાં આ કલમ લાગુ છે.

૧ આવું વારંટ હુકમ કરનાર અધિકારી અથવા તેની જગાં ઉપર આવનાર અધિકારી કરી શકે.

નુકશાની બદલ હંડ.

૧ અપીલમાં અથવા તપાસમાં હંડની સજા કાયમ રહી પછી તે માંથી નીચે પ્રમાણે બધો હંડ અથવા કાંઈ ભાગ તે કોર્ટ આપી શકે છે.

૧ ફરીયાદી સલાવવામાં ચોખ્ખા ખર્ચ થયો હોય તે.

૧ જે ગુના આખત ફરીઆદ થઈ છે તે ગુનાનું નુકશાન પેસાવડે ભરી આપવું એમ કોર્ટને જાણાય. તો તેની નુકશાની એ અને આખ તમાં કોટ આપી શકે છે.

૧ નુકશાની અપાળ્યા પછી જિવાનીમાં હાવો થાય, તો આ કોર્ટ

જે નુકશાની અપાવી હોય તે દિવાની કોર્ટે વસુલ ગણવી.

૧ હંડ ન આપેથી કેદ.

૧ જે કામમાં હંડ તથા કેદ થઈ શકે તે કામમાં હંડ ન આપેથી કેદનો હુકમ કરવો તે.

૧ પરંતુ એ જે સહો માછલો કર્યો હોય, તે શિક્ષાના હુકમનો ભાગ પ્રથમ કેદ કરાવી હોય તે કામમાં તે સિવાય હંડ ન આપેથી કેદ કરાવવી તે માછલોના અધિકારનાં અતુર્યાંશથી વધારે ન કરાવવી.

૧ એકલા હંડની શિક્ષા કરી હોય ત્યારે હંડ ન આપેથી કેદની શિક્ષા કરાવવી તે કાયદા પ્રમાણે કરાવવી પણ જે માછલોને જેટલી શિક્ષાનો અપ્પતાર હોય તેથી વધારે ન કરાવવી.

ફટકા બાબત.

૧ જે કોર્ટની શિક્ષાનો હુકમ ઉપરની કોર્ટ તપાસી શકતી હોય તેણે ફટકાનો હુકમ કર્યો હોય તો (કેદ સિવાય).

૧ હુકમની તાત્કાલિકતા પદર દિવસ પછી અથવા અપીલ થઈ હોય તો અપીલ કોર્ટે મંજૂર કર્યા પછી તરત ફટકા મારવા.

૧ સોળ વરસથી વધતી ઉંમરના માણસને સ્થાનિક સરકાર કરાવે તે હથિયાર તથા શરીરનાં તે ભાગપર ફટકા મારવા.

૧ તેથી ઓછી ઉંમરનો હોય, તો ઝીણી નેતરવતે નીશાળમાં શિક્ષા કરેછે તેમ ફટકા મારવા.

૧ વાધારીના માળકાનો ઉપયોગ કરવો હોય, તો ૧૫૦થી વધારે ફટકા મારવાની શિક્ષા કરવી નહીં.

૧ નેતરનો ઉપયોગ કરવો હોય, તો ત્રીસ ફટકાથી વધતી શિક્ષા કરવી નહીં,

૧ માછલો અગર દાકતરના દેખતાં તે ફટકા મારવા.

૧ ગુનેશ્વરની પ્રકૃતી ઠીક છે એવો ખતીપ્રાપ કાકતર અગર મા-
છુએટ હાજર હોય તેણે ખાખ્યા વગર ફટકા મારવા નહીં.

૧ ફટકા મારતી વખતે તેની પ્રકૃતી ઠીક નથી એમ તે ખંને
અમલદારમાંથી હાજર હોય તેને બાબે, તો ખાકીના ફટકા માફક ર-
ખાવવા.

૧ મુદતે ને મુદતે ફટકા મારવા નહીં.

૧ ફટકાનો હુકમ અમલમાં આણે નહીં હોય, ત્યારે તે કોરટ હુ-
કમ તપાસીને ફરવે ત્યાંહાં સુધી ગુનેશ્વરને કેદ રાખવો.

૧ પછી ફટકા કાપમ રાખે અથવા ફટકા ખજલ કેદની શિક્ષા કરે.

૧ કેદની શિક્ષા કરે તો ફોજદારી કાપદા પ્રમાણે તે ગુનાની જે સજા
હોય તે અથવા તે કોરટને જોડણી રાખ કરવા અધિકાર હોય તેથી
વધતી થતી ન જોઈએ.

થણાગા થણા ગુના એકી વખતે સાબીત થાય તો.

૧ શિક્ષાનો હુકમ એક પછી એક અમલમાં ભાજવો.

૧ એક ગુનેા સાબીત થયે જોડણી શિક્ષા કરવા તે કોરટને અધિ-
કાર છે તેથી જુદા જુદા ગુનાની સાબીત શિક્ષા વધારે થાય છે એટ-
લા સમયથી જે પછી કોરટ આગળ ઇનસાફ થવા ગુનેશ્વરને કમીટ
કરવો નહીં.

૧ ગમે તેટલા ગુના હોય પણ એક વરસથી વધુ સજા કરવી
નહીં.

૧ આ ખાકટની કા. ૩૬ સિવાય કામ અભાવનારે માછુએટપાસે
તેથી ઇનસાફ થાય, તો પાતાના અધીકારથી અમલી કરતાં વતી સજા
કરવી નહીં.

જે સખસ ઉપર પહેલાં ગુનો સાબીત થયો હોય, અને
ફરીથી તેવોજ ગુનો આવે ત્યારે.

૧ જે સીકા અને સરકારી સ્ટાંપ સંગ્રાહી, અગર મીલકત વિફ-
ર ગુના બાબત હોય, તો તેને એવા ગુના કરવાની ટેવ છે એમ જા-
ણાએ સેશન કમીટ કરવો.

૧ પણ ક. ૩૬ પ્રમાણે જે કીચીક માલિકોને એવી બાબતમાં
ખાસ અપત્તાર મળ્યો હોય, તો સેશનમાં ન મોકલતાં તેમની પાસે મો-
કલવો.

કોઈ પણ કારણથી એક શિક્ષા ભાગવતાં છતાં બીજી શિક્ષા થાયતો.

૧ ગુનેગાર નાશી ગયો હોય તે વખતે તેને જોડણી શિક્ષા અધુ-
રી હોય તે પુરી કરવા પછી, અથવા પ્રથમજ નાશી ગયા બાબત જે
શિક્ષા થાય તે શિક્ષા થાય એમ હુકમ થઈ શકે.

૧ એક શિક્ષા ભાગવતો હોય ને બીજી ઠરે પછી ફરી હોય કે
સામુદ્રપાર હોય, તો પણ બીજી શિક્ષાનો ઠરાવ પહેલી પુરી થયા પછી
તુરંતજ અમલમાં આવે એમ ઠરાવવા દોરટ મુખત્યાર છે.

૧ આ કલમોનો હેતુ એવો નથી કે ગુનેગાર સંભળી ખચી જાય.

૧ સોળ વરસથી કમી ઉંમરનાને કેદની સંભ કરવી ત્યારે તેને
તુરંતજે બદલે રથાનીક સરકારે સુધારાનું ઘર ઠાકયું હોય તેમાં મોકલ-
વા ને તે મુખત્યાર છે.

૧ જ્યારે એવા ધરમાં મોકલવામાં આવે ત્યારે એ ધર બાબત
જે નિયમ સરકારે ઠરાવ્યા હશે તે સઘળા તેને લાગુ પડશે.

સામુદ્રપારની શિક્ષા.

૧ સામુદ્રપારની જગા ખીંટીયા ઇંડિયામાં એક અથવા બે ઠેકાણે
હિંદુસ્થાનના ગવર્નર જનરલે નક્કી કરવી.

૧ જેને સામુદ્રપારની શિક્ષા કરવામાં આવે તેને રથાનીક સરકારે

અગર સ્થાનીક સરકારે અખત્યાર આપેલા અમલદારે હિંદુસ્થાનના ગવરનર જનરલે મુકરર કરેલી જગાએ મોકલવો.

૧ પણ શિક્ષા કરનારી કાર્ટે, કેઇ જગાએ સમુદ્રપાર કરવો એ પાતાના ઠરાવમાં લખવું નહી.

૧ કદી પ્રથમ સમુદ્રપારની સજા ભાગવતો હોય અને ખીજી વખત એવીજ સજાનો હુકમ થાય, તોપણ તે જગાએથી ખીજી જગાએ મેઇ જવા સ્થાનીક સરકારને જરૂર નથી.

મોતની શિક્ષા.

૧ આ હુકમ કરવામાં આવે ત્યારે તે સપ્સને ખરતાં સુધી ગળેથી લટકાવવો એમ ઠરાવમાં લખવું.

શિક્ષા માફ કરવાનો અખત્યાર.

૧ શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય તે કાંઈ સરતથી અથવા ખીન સરતે કોઇપણ વખતે માફ કરવાને ગવરનર જનરલ ઇન્ફોન્ટીસીલ મુખત્યાર છે.

૧ આ અખત્યાર સ્થાનીક સરકારને પણ છે.

૧ માફી આપેલો સપ્સ ગવરનર જનરલ અથવા સ્થાનીક સરકારે કરેલી સરતો તોડશે, તો આપેલી માફી રદ થઇ ખાફી રહેલો શિક્ષાનો ભાગ તેને ભાગવવો પડશે.

શિક્ષા ખદલવાનો અખત્યાર.

૧ જો માણસ ઉપર શિક્ષાનો હુકમ થયો છે તે માણસના અનુમત વગર ગવરનર જનરલ અથવા સ્થાનીક સરકાર તે શિક્ષા ખદલવાને મુખત્યાર છે.

૧ મોત, સમુદ્રપાર, સાસનિકદાસત્વ, અને કેદની શિક્ષા, આ શિક્ષામાંથી ગમે તે પ્રકારની શિક્ષા થઇ હોય તે ખદલી તેને ખદમે તે-

માં લજ્જલી ગમે તે શિક્ષા કરાવી શકેછે.

પૂરાવો.

પુરાવના વિશેષ નિયમ.

દાકતરેા પાખત.

૧ માછલો લીધેલી જીવનાની સેવામાં પુરાવમાં સેવી.

૧ પાકુ કારણ જણાય, તે તેને બાલાવવાનો સમન્સ કરવા કારટ મુખત્યાર છે,

૧ તેમતવાળો પોતાની જીવનાનીમાં ઇન્સાફ કરનારી કારટ આગળ ગુનો કબુલ કરે, તે તે ઉપરથી તેના ઉપર ગુનો કરી શકે.

રક્ષાપણી પરીક્ષક પાખત.

૧ તે પરીક્ષકનો રષાટ પુરાવમાં સેવી.

૧ તેની સહી તથા કુદા ઉપર તે હતો એવું તે રષાટ ઉપરથી કારટ માની શકે.

અગાઉ તકશીરવાર કે ખીન તકશીર થયો હોય તે પાખત.

૧ ઇન્સાફનું દફતર જે અમલદારના હવાલામાં હોય તેને અરજી કરવી.

૧ તે ગુનો સાખીત અથવા ન સાખીતના કરાવનો ઇન્તેખાખ આપશે.

૧ એ ઇન્તેખાખ પુરાવમાં સેવી.

૧ તેમતવાળાની ગેરહાજરીમાં કે જ્યારે તે નાશી ગયો હોય, અથવા જડતો નહીં હોય ત્યારે તેની ગેરહાજરીમાં સાક્ષિ પુરાવ સેવાય.

૧ અને પદગાયા પછી સાક્ષિ હાજર ન કરી શકાય, તે ઇન્સાફ

વખતે તે જીપ્પાનાંઓ પુરાવમાં મેવાય.

૧ કેટલોક પુરાવ લીધા પછી તે માલુએટની જગા ઉપર જી-
ને માલુએટ આવે, તે બાકી રહેલો પુરાવ પાતે લેઈ ફેંસલો કરી
શકે છે, અથવા નવેસરથી તજવીજ કરી શકે છે.

૧ જીને માલુએટ આવે ને તોમતવાળો સાક્ષિઓને ફરી સ-
મન કરવાનું કહે, તો તે નવેસરથી ઇન્સાફ કરવાનું નોંધાય.

૧ તપાસની કોરટ અથવા અપીલ કોરટ આગળ તે કેસ આવે
ત્યારે અથવા ડીસ્ટ્રીક્ટ માલુએટના તાપ્પામાંના માલુએટના કામમાં
જગર અપીલ નીચે પ્રમાણે અપત્ત્યાર છે.

૧ માલુએટની આગળ ગુનો સાબીત થયો તેણે સઘળો પુરાવો
ફક્તરમાં રાખલ નહીં કરવાથી તોમતવાળાને નુકસાન થયું એવું જ
જાણ, એ કસાવ ૨૬ કરી નવેસર ઇન્સાફ કરવા કુદમ કરી શકે છે.

૧ એક કામમાં પુરાવ લીધા પછી તે કામ પાતાના અપત્ત્યારથી
બહાર સેધનનું છે. તો કમીટીંગ માલુએટ પાસે તે કામ માફલે તે
વખતે તે માલુએટ જીને બાકીનો પુરાવ લેઈ કાગ કમીટ કરવું એ
કામમાં જે અધિકારીએ ચોરો ચોરો પુરાવ લીધોથી તે માલેલું કામ
બહાર ઉપાચોગી નથી એમ સમજવું નહીં.

કમીશન એકલવા બાબત.

૧ ધણી ખરચ થયા વગર અગર ધણી અડચણ થયા વગર શાક્ષિ
હાજર નહીં થઈ શકે અને તેટલી વારંતથા તેટલો ખરચ બગાડવો.
બાજબી ન બાજે, તો શાક્ષિની જરૂર નથી એમ શેશન કસાવી શકે.

૧ તેમજ હાઇકોરટ કસાવી શકે.

૧ તેવે પ્રસંગે જે ડીસ્ટ્રીક્ટ માલુએટ અથવા રજા વરગના બા-

છાજેટની હકુમતમાં સાક્ષી રહેતો હોય તેના નામનું કમીશન મોકલવા હાઈકોર્ટ અને શેશન કોર્ટને અધિકાર છે.

૧ કમીશન આપ્યા પછી માછાજેટ સાક્ષી ને ઠેકાણું રહેતો હોય ત્યાંનાં ગવું અથવા સમન કરી તેને બાબતવો.

૧ તેની સાક્ષી હકીકત રીતે લખી લેવી.

૧ શાહેદી હાજર ન થાય તો વારંટ કરવું.

૧ એવે પ્રસંગે ખંને પક્ષકાર સ્વાભાવિક મોકલી થકે.

૧ એ સ્વાભાવિકો પરિણામ કમીશનરે લખી મોકલવો.

૧ કમીશનર રૂબરૂ પણ ખંને પાર્ટી હાજર થઈ શકે.

૧ માછાજેટને પાતાની આગલ ચાલતા મુદ્દામાં કમીશન માંગવું હોય તો શેશનને દરખાસ્ત કરવી.

૧ મંજુર-ના મંજુર કરવાને શેશન કોર્ટ મુખત્યાર છે.

શાહેદી લેવા અમત.

શાહેદી શી રીતે લેવી.

૧ ફરીઆદી તથા તેના સાક્ષી અને તોગતવાળાના સાક્ષીની સાગન ઉપર સાક્ષી લેવી.

૧ સંક્ષેપ રીતના ઇન્સાફ સિવાય બીજા કામમાં કોરોએ નીચે બખ્ખી રીતે સાક્ષી લેવી.

૧ માછાજેટની આગળ સમનના મુદ્દામાંથી ઇન્સાફ થાયતેમાં સંક્ષેપ રીત સિવાય બીજી રીતે કરે તેમાં દરેક સાહેદ કેહેતો જાય તેમ તેની જુમાનીની પાદ દારત માછાજેટ લખવી. પાતાને હાથે અને તે

૧ દફતરે રાખવી.

૧ માછાજેટથી પાદદારત ન થાય તો કારણ લખવું અને ભર કોર્ટમાં પાતાને મોઢેથી કહી પાદદારત કરાવી તેણે પાતાની સહી કરવી.

૧ બાકીના સઘળા કામમાં.

૧ ફરક શાહેલીની સાક્ષી ડીઝીકની ભાષામાં લેવી
 ૧ તે પોતે જાતે અથવા પોતાની નાણેખાની નીચે લેવી.
 ૧ તે ઉપર જુખાની લેનાર અધીકારીએ સહી કરવી.
 ૧ અંગરેજીમાં કોઈ શાહેલ સાક્ષી અથવા તારે માછલેએ અથ-
 વા તે સેધને લખી લેવી. પણ તેનો તરજુમો ડીઝીકની ભાષામાં
 રાખવો.

૧ રાણીની વિભાવતી રદખત હોય તો તરજુમાની જરૂર નથી.
 ૧ સેશન જડજ અથવા માછલેએ પોતે સાક્ષી હોયે ન લખી લે-
 તો હોય, તો પાલ્લસત પોતાને હોયે લખી તેપર સહી કરવી. અને ફ-
 કતને રાખવી.

૧ એ પ્રમાણે પાલ્લસત ન થાય, તો ન થયાનું કારણ ફકતરમાં
 લખવું.

૧ સેશન કોર્ટ અથવા કોઈ માછલેએ પોતાની સ્વભાષામાં
 સાક્ષી લેવાનું ફરમાવવા સ્થાનીક સરકાર મુખત્યાર છે.

૧ પોતે જાતે તેવી રીતે કોઈ કારણસર જુખાની ન લખી શકે,
 તો ખુલી કોર્ટમાં બોલેલા બાલી લખાવવી.

૧ એ પ્રમાણે લીધેલી સાક્ષી ઉપર તે અમલદારે સહી કરવી.

૧ પણ અમલદારની ભાષા અંગરેજી નહીં હોય તો અંગરેજીમાં
 અથવા જુલાની ભાષામાં લેવી જુખાનીએ લખીલેવાનું જડજ, માછ-
 લેએ સ્થાનીક સરકાર ફરમાવી શકે.

૧ સંક્ષેપ રીતની ઓકશીમાં તથા સગનના ખુલ્લમાં સાક્ષી સં-
 ક્ષેપ રીતે નહીં લખતાં ફરખસત રીતે કોઈ પણ સાહેબ કોઈ પણ
 શાહેલીની સાક્ષી લખી લેવા માછલેએ પ્રતાપ્યં નથી તેમજ તેવા

૧ ખુલ્લમાં સ્થાનીક સરકારે સ્વભાષામાં લખી લેવા કુલમુક-
 રમે હોય તો તેમ પણ તે માછલેએ લખી શકે છે.

૧ ડીઝીકની કોઈ ભાષા છે તે સ્થાનીક સરકારે ફરખવું.

૧ સાક્ષીઓની સાક્ષી હકીકત રીતે લખવી.

૧ કાંઈ વીરોશ કારણ જાણાય અગર તોમતવાળો કે કુટ્ટીયાદી જા-
હેર કરે તો સુકરર સવાલ જવાબ લખી સેવા મુખત્યાર છે.

સાહેદી સેવાઈ રહ્યા પછી શું કરવું.

૧ ખંને પક્ષકાર રૂબરૂ વાંચી સંભળાવવી.

૧ કાંઈ સુધારવાનું હોય તો સુધારવાને બદલે સાક્ષીએ જે હર-
કત લીધી હોય તેની ઢીપ કચી સેવી.

૧ ખીજી ભાષામાં સાક્ષી લીધી હોય તો સાક્ષી સમજતો હોય
તે ભાષામાં તેને સમજાવવી.

૧ સુધારવાની જરૂર હોય તો જુખાની સુધારવી.

૧ તોમતવાળો નહીં સમજતો હોય તેથી ભાષામાં સાક્ષી સેવાઈ
હોય, તો જે ભાષા તે સમજે છે તે ભાષામાં સાક્ષી સમજાવવી.

૧ જે કામમાં પદપતી પ્રમાણે પુરાવા આવે છે તે પુરાવામાં દસ્તા-
વેજ આવ્યો હોય તેના જે ભાગનો તરજુમો કચી સમજાવવાની જરૂર
હોય તે ભાગનો તરજુમો કોરડની નજરમાં આવશે, તો સમજાવશે.

૧ શાહેક સાક્ષી આપતો હોય તે વખતની તેની વરતણક ખાખ-
ત માજીએકે જઈડીનો જાણાય તે વિષેશ લખી સેવો.

તોમતવાળા સખસની જુખાની શી રીતે સેવી.

૧ ઓઠશી અથવા ઇ-સાફનું કામ ચાલતું હોય ત્યારે વખતે વ-
ખતે તેને સવાલ પુછી શકાય.

૧ તોમતવાળો સખસ સવાલના જવાબ ન આપે તો તેને શીક્ષા
નહીં થાય, તો પણ વાજખી દેખાય નવું અનુમાન કોરડ ખાંધી શકે.

૧ તોમતવાળા સખસને વચન કે ધમકી આપવી નહીં.

૧ તોમતવાળા સખસને સોળન કે પ્રતીક્ષા આપવી.

૧ તોમતવાળા સખસની જુખાની પ્રત્યેક સવાલ જવાબ તરીકે
સેવી.

૧ તે જુખાની તેખસને વાંચી સંભળાવતાં કાંઈ ખુલાસો કે જ-

વાખ વધારવાને તે મુખ્યત્વે છે.

૧ એ જુખાની ખરાબર છે એમ જ્યારે તે કેહે ત્યારે કારટ અથવા માલુએટ આ જુખાની માડી હુજુરમાં તથા હું સાંભળતો હતો તેવી રીતે લેવામાં આવી છે અને તામતવાળા સમસનો કહેલો સધળો મજકુર ખરી રીતે જોઈ લખ્યો છે.

૧ એવી રીતે લખી માલુએટ કે કારટ સહી કરવી.

૧ જરૂરને પ્રસંગે એ જુખાની સેશન જગજગ અથવા માલુએટ હાથે લખી ન શકે તો પાદદામ્ત કરવી.

૧ તોગતદાર પોતાની જુખાની ઉપર પોતાની સહી અથવા નીશાની કરવી.

૧ પ્રથમ ચોક્કસીમાં તોમતદારની લીધેલી જુખાની આ કલગના ઠરાવ પ્રમાણે નથા લેવાઈ એમ સેશનની નજરમાં આવે તો જો મજકુર લખ્યો છે તે તેણે ખરાબર કહ્યો છે કે નહી તે ખાખત તે કોરટ પુરાવ લેવો.

૧ પણ તે ચુકથી કેદીને નુકશાન થવું નહી હોય તો. લખી લીધેલો મજકુર કબુલ રાખવાને એ ચુકથી હરકત નથા.

ગુનેહગારને માફી.

માફી આપવાનો અધીકાર.

૧ કીસ્મિત માલુએટ, પહેલા વરગનો માલુએટ.

૧ કમીટીંગ માલુએટ (કીસ્મિત માલુએટની મંજુરી સાથે.)

માફી આપવાની શરત.

૧ ગુનાની ખરે ખરી હકીકત જો સમસો તેમાંના સામીલનાર હોય તેવોમાંથી જો ખરાબર કહી આપે તેવા એક અથવા તેથી વધારે માણસને માફી આપી શકાય.

૧ એવે પ્રસંગે તેને સાક્ષિદાર ગણા સાક્ષિ લેવી.

૧ જો માલુએટ માણી કરી હશે તે અથવા માણી આપવાનું હજી હશે તો માલુએટ તે ગુનાનો ઇન્સાફ કરી શકશે નહીં.

૧ માણી આપવામાં શેશન તથા તપાસ કરનારી કોર્ટ દાખલ હાઈ કોર્ટને અધીકાર.

૨ જોતાની ખાતરી થાય કે તેવા ગુન્હામાં જોતાની જાતે અથવા મિજબની મારફતે એક અથવા વધારે માણસ સમાઈલ છે તો તેની સાહેબી ઇન્સાફની વખત લેવાના હેતુથી તેને કમીટ કરનારા માલુએટ મારફત માણી આપવાનું તેઓ કહી શકે છે.

૧ એવા ગુન્હામાં તોડોગતદારીમાંથી હરકોઈને ઉપર લખેલા કારણસર માણી આપવાનું શેશન કોર્ટ જાતે કહેવાને મુખત્યાર છે.

માણી આપેલો સખસ ક્યારે પાછો કમીટ પાવ.

૧ તેણે જુદી સાક્ષી આપી જો સરત કરી છે તે સરત મુજબ આલે નહીં.

૧ ખરાખર હકીકત કહે નહીં.

૧ તો પછી સેશન કોર્ટ અથવા હાઈકોર્ટ તે સખસને તે ગુના સાફ માણી આપવાનું કહ્યું હોય તેને કમીટ કરવાનો હુકમ કરી શકે તેમ માલુએટ પણ કમીટ કરે.

૧ પણ ઇન્સાફ કર્યા પહેલાં તેની હકીકત માલુમ પડે તો નહીં તો નહીં.

૧ માણી રદ કરી હોય તે માણી વખતે તે સખસે મનકુર કહ્યો હોય તે તેના ઉપર પુરાવામાં લેવાયે.

માણી ક્યારે અપાય (કેવા કામમાં)

૧ જો ગુનાનો ઇન્સાફ સેશન કોર્ટથી જ થઈ શકે તેવા કામમાં માણી આપેલા સખસને જામીન ઉપર છોડેલો ન હોય, તો ઇન્સાફ થતાં સુધી તેને કેદમાં રાખવો.

શાહેદો હાજર રાખવા આપત.

શાહેદાને હાજર રાખવા સાક્ષી શું કરવું.

૧ શાહેદાને હાજર કરવા સમનો કરવા.

૧ કોરટમાં હાજર હોય તો તેની સાક્ષી ભેલી.

૧ કોરટમાં હાજર ન હોય અને સમન પણ ન કર્યો હોય તેવા મુજબની સાક્ષીની જરૂર હોય, તો માલુમ્મેટે સમન કરવો.

૧ સમનથી હાજર નહીં થાય એવી ખાતરી હોય, તો પ્રથમ સમન રોક કરવું.

૧ વારંટ ન બહુ થકે તો એક જલ્દેરનામું કરી પ્રસિદ્ધ જગ્યાએ મોકલવું.

૧ તે જલ્દેરનામામાં ફાલાફી વખતે ફાલાફી ઠેકાણે સાક્ષી પુરાવા આપવા મુજબ.

૧ તે પ્રમાણે હાજર ન થાય, તો તેની જગ્યાએ મીલકત જપ્ત કરવા હુકમ કરવો.

૧ પણ જપ્તી પરમ તથા હી. ફો. ક. ની કા. ૧૭૨ મુજબ ૪-૩ થાય તેથી વધારે રકમની મીલકત જપ્ત કરવી નહીં.

૧ એ હુકમ ને માલુમ્મેટે કર્યો હોય તેની હકુમતમાં બજરી.

૧ પણ ડીઓક માલુમ્મેટે તે કોરટના હુકમ પાછળ સહી કરશે, તો તે કોરટની હકુમત બહાર આપી ડીઓકટમાં તે હુકમનો અમલ થશે.

૧ સાહેદ હાજર પણ કોરટને નહીં હાજર થઈ સંકષ્ટના કારણે ની ખાતરી કરી આપે તેમજ હું વારંટ ન બહુ થકે એવા ઇરાદાથી સંતાઈ બેઠો નહોતો એવું પુરવાર કરી આપે, તો જપ્તીના પરમ આપત, કોરટને યોગ્ય જણાય તેમ હુકમ કરી જપ્તી ભેદ ભેલી.

૧ અગર તે સાહેદ હાજર પણ ખાતરી ન કરી આપે, તો જપ્તી

અરમ તથા હી. દો. કા. ની કાગડને આધારે હંડ પાપ તે જમ્મી-
વાળી મીઠકતમાંથી વેચી વસુલ કરવા તે માછલોટ હુકમ કરી
સાહેબે

૧ પણ તે શાહેદ હાજર થઈ જમ્મી અરમ તથા હંડ ભરે, તે
મીઠકત જે પાળી જમ્મા ખસેડવી.

૧ સાક્ષીને સમન પામ્યા છતાં હાજર ન થયો હોય તો સમન
પામ્યાની ખાત્રી થયે વારંટ કાઢવું.

હાજર થયેસો સખસ જવાબ આપવાની ના કેહે તો શુ કરવું.

૧ ના કેહેવાનું કાંઈ કારણ ન પતાવતાં પોતાના હક જાણી રાખે,
તો પોતાના વારંટથી સાત દિવસની મુક્ત મુખી કેદ મોકલવા તે મા-
છલોટ મુખત્યાર છે.

૧ તે મુક્ત પાદ પણ જવાબ ન આપે તો કોરટના હુકમનો તો-
રફાર કરવાનો આદેશ રાખી કા. ૪૩૫-૩૬ (આ આકટની) પ્રમાણિ
કામ ચલાવવું.

કાંમ કમીટ કરવાના કામમાં પ્રથમ ચોકશીમાં સાહેદ હા-

જર કરવા શું કરવું.

૧ એવા કામમાં વારંટના મુહમ્માઓમાં ને ચીતે શાહેદને હાજર
કરવામાં આવે છે તે ચીતે કરવા.

૧ તે પછી તોમતવાળા સખસ તરફથી તોમત જાડું પાડવાના
ને શાહેદ પતાવે તેને સમન કરવા.

૧ તોમતવાળા સખસના સાક્ષીને સમન કરવાની માછલોટ
પાડી હોય તો ફત્તરમાં કારણ લખવું.

૧ કમીટ કરવા પછી અને ઇન્સાફ થતાં પહેલાં ખીલ શાહેદને
સમન કરી શાહેદી લેવાને અને હાજર થઈને શાહેદી પુરવા ને મુય-
રકા લખાવી એવા માછલોટ મુખત્યાર છે.

૧ તોમતવાળાને કમીટ કર્યો હોય ત્યારે કમીટની કોરટમાં જે સાક્ષીઓની ડીપ ક. ૨૦૦ મુજબ આપી હોય તે કોરટ જે કોરટમાં ઇન્સાફ પૂરાને હોય તે કોરટમાં હાજર થવા તેઓને સમન કરવા.

૧ આ ચોકસીના હરેક પ્રસંગે સાક્ષીની જુગાનીની નકલ પરમ કીખા વગર તેને આપવી.

હાઇ શાહેદને સમન કરવા માછલોટની ગરજ ન હોય અને

તોમતવાળો કેહેતો હોય તો શું કરવું.૦

૧ માછલોટની નજરમાં આવે કે ઇન્સાફ યવામાં હીલ થવાના હેતુથી આ સાક્ષીનું નામ લખ્યું છે, તો તેને સમન ન કરવો; પણ

૧ એવે સંશયને પ્રસંગે જો એ સાક્ષીને હાજર કરાવવામાં જે પરમ માછલોટને ચોખ્ખા ભાગે તેટલો તોમતવાળો આપે તો માછલોટ સમન કાઢવો.

જે સાક્ષીઓની સેશન કોરટ અથવા હાઇ કોરટમાં જરૂર હોય તેને સાફ શું કરવું.

૧ જેની જેની જરૂર હોય તેના મુઅરકા એવા, ફરીઆદી સહીત.

૧ મુઅરકા લખી આપવાની ના કેહેનારને પરામાં સેશન કોરટમાં મોકલવો.

સમનના મુકદમામાં શાહેદી હાજર કરાવવા શું કરવું.

૧ ફલાજો સખસ ફરીઆદી અથવા તોમતવાળાની તરફથી જરૂરી સાક્ષીનો છે તો તેને માછલોટ પાતાની મેજે સમન કરવો.

૧ પોલીસ અમલદાર વગર મારટે પકડી શકતા નથી એવા કામમાં સાક્ષીઓ હાજર કરવાની ફરજ ફરીઆદી તથા તોમતવાળાની છે.

૧ એવા મુકદમામાં તેઓ જે સાક્ષી બતાવે તેને માછલોટ નજરમાં આવે તો સમન કરવા.

૧ તેવા મુકદમામાં શાહેદને પાલાવવા પેહલાં તેના પરમનો

અવેજ અનામત મૂકાવવાનો હુકમ કરવા તે માજીસ્ટ્રેટને અધિકાર છે.

વારંટના મુકદ્દમાનાં સાહેલી હાજર કરાવવા શું કરવું.

૧ હકીમતથી વાકેફગાર માજીસો, ફરીઆદી કેહે અગર પોતાને ખીજી રીતે માલુમ પડે તેને સમન ફરી જાલાવવા.

૧ તોમતવાળાના સાક્ષિ જોને ખતાવે તેને સમન કરવા.

૧ માજીસ્ટ્રેટની નજરમાં ક. ૩૫૯ પ્રમાણે ઇન્સાફનાં દારણસર દી-લ થવાના હેતુથી સાક્ષિ લખાવી છે. નિગેરે હરકત કરતાં કારણ આ-વે તો તે સાક્ષિને સમન ન કરવો.

૧ સમન ન કરવાનું કારણ દફતરમાં લખવું.

અપીલ.

૧ માજીસ્ટ્રેટ વારંટના મુકદ્દમામાં સાક્ષિને સમન કરવાની ના-કેહે તે ઉપર શેશનમાં અપીલ તોમતવાળાના સાક્ષિ.

શેશનમાં ઇન્સાફ વખત સાક્ષિઓને હાજર કરવા આમલ.

૧ શેશનમાં હાજર હોય તેવા સાક્ષિને સમન ન કરી હોય. તો પછી તેની સાક્ષિ લેવાય. તોમતદાર તરફનો.

૧ પણ ખીજી પ્રસંગે કમીટ કરનાર અધીકારીને જ સાક્ષિની ડી-પ આપવામાં આવી હોય. તેથી વધારે સાક્ષિ તોમતદાર સમન કરાવી લુખાવી શકશે નહીં.

૧ પણ નવેસરથી ઇન્સાફ થતો હોય. અથવા મુકાબિલા તોમત માં ફેરફાર થઈ ઇન્સાફ થતો હોય તેવે પ્રસંગે ખીજી ગમ તેટલા સાક્ષિને તોમતદાર સમન કરાવી શકે.

૧ શેશન કોરટમાં કોઈ સાહેલી જવાબ દવાની ના કેહે, તો અને ના કેહેવાનું વાજખી કારણ ન ખતાવે, તો કોરટને ચોખ્ખા-ણાય તેટલી મુદત તેને કેદ રાખવો.

૧ દરમ્યાન જવાબ અગર જુખાની આપવા કબુલ થાય તો છોડવો.

૧ અગર તે સાહેબ પોતાની હઠ જાડીજ રાખે. તો કોરટના જરૂર આપત હી. ફો. કા. ની ક. ૧૭૯ અને આ આક્ટની ક. ૪૩૦ તથા ૪૩૫ના કારણે મુજબ અમમ થઈ શકે.

૨ દસ્તાવેજ પુરાવો હાજર કરાવવા આપત શું કરવું.

૧ દસ્તાવેજ કોઈ તપાસનાં અથવા ઇન્સાફનાં કામેમાં જરૂર નો છે.

૧ એમ પોલીસની ચોકી જેના હવાલામાં છે તેને અથવા કે. રૂની નજરમાં આવે અને ફલાજા માણસ પાસે છે એમ જણાય, તે તેને દસ્તાવેજ હાજર કરવા આપત સમન કરવો.

૧ પોતાને પ્રથમજ એમ લાગે, કે તે સમનથી દસ્તાવે હાજર નહી કરે, તો સમનને ખસે ઝાડો લેવાનું વારંટ કાઢવું.

૧ જે દસ્તાવેજ પોતાની આગળ હાજર થયો છે તે અટકાવી રાખવા અથવા કામ પુરૂ થયા પછી પાછો આપવા હરકોઈ કોરટ હુકમ કરી શકે છે.

ઝાડો લેવાનાં વારંટો.

એવા વારંટ કપારે આપી શકાય.

૧ ગુનો થયાનું અથવા તેવો શક થયાનું જાણવામાં આવ્યું હોય.

૧ તે ચોકશીમાં ગુનેગાર સોંપવો હોય અગર કોઈ વસ્તુ સોંપવી હોય ત્યારે આપી શકાય.

૨ એ વારંટમાં શું લખવું.

૧ ફલાજાના ધરનો ફલાજી જગાનો ઝાડો લેવો અગર.

૧ માધમ જગાનો ઝાડો લેવા લખી શકાય.

તે ઉપરથી વારંટ, ખજાનનાર અમલદાર આખી ડી.સી.કમાંના ન મે તે ભાગના ધરનો ઝાડો લેઈ શકે. પણ ફલાજાના ધરનો અગર ફલાજીના જગાનો એમ ખસુસ લખ્યું હોય, તો તેથી ખીન્ને વધારે

અધીકાર વારંટ બજાવનારે મહાવવો નહીં.

વારંટ આપવાની રીત.

૧ ટપાલ ખાતાના હવાલામાં પત્ર હોય તે ખાખત ડીસ્ક્રીક માં-
જીએટ સિવાય બીજા કોઈ અમલદાર વારંટ કરી શકે નહીં.

ત્યારે એવે પ્રસંગે શું કરવું.

૧ ડીસ્ક્રીક માં જીએટનો હુકમ આવે ત્યાંહાં સુધી એવા પત્રની સો-
ખ કરાવી અટકાવી રાખવા ટપાલ ખાતાના અધીકારીને નોટીસ આપ-
વા કોઈ પણ માંજીએટ અથવા પોલીસ ડીસ્ક્રીક સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ મુખ-
ત્યાર છે.

૧ પછી ડીસ્ક્રીક માં જીએટ તેવા પત્ર સ્વાધીન કરવા ખાખત ટ-
પાલના અધીકારીને હુકમ કરવા મુખત્યાર છે.

ઝાડો ભેલાનું વારંટ કોણે અને કોના નામનું કરવું.

૧ કોઈ પણ માંજીએટ કરવું.

૧ પોલીસ અમલદારના નામનું કરવું.

૧ પોલીસ અમલદાર મળી શકતો ન હોય, તો ઝાડો તુરત સેવા-
ની જરૂર તે માંજીએટને લાગે, તો બીજા માણસના નામનું કરવું.

૧ પણ એવે પ્રસંગે દફતરમાં કારણ લખવું.

વારંટ બજાવવાની રીત.

૧ જો પોલીસ અમલદારના નામનું વારંટ હોય તે જો ન જ-
ઈ શકે, તો તેના હાથ તળેનો બીજો અમલદાર બજાવી શકે.

૧ તેવે પ્રસંગે એ વારંટ પાછળ બીજા પોલીસ અમલદારનું તે-
ણું નામ લખવું.

૧ જો ડીસ્ક્રીકનું વારંટ હોય તે ડીસ્ક્રીકમાં જ બજાવવું.

૧ બીજા ડીસ્ક્રીકમાં બજાવવું હોય તો તે વારંટ પાછળ તે મા-
ંજીએટ પોતાનું નામ લખવું.

૧ એ નાગર્યો વારંટ ખબલવાનાર અમલદારને તે ક્રિસ્તિકમાં પુરો અધીકાર છે.

૧ અથવા ને ગાળુચ્છેટની સ્થાનિક હકુમતમાં આડો સેવો હોય તે માળુચ્છેટના નાગર્યુ વારંટ થઈ શકે.

૧ પછી તે માળુચ્છેટ તે વારંટ પાછળ સહી કરે એટલે જાણી પોતેના વારંટ દરિયું હોય એમ પોતાની હદમાં ખજી શકે.

ખાજી ક્રિસ્તિકના માળુચ્છેટની સહી સેવા જાણીશું, તો ને ઓળખાવત આડો સેવો છે તે ઓળખ હાય જાગશે નહી, તો તે માળુચ્છેટની સહી વગર વારંટનો અમલ કરવા વારંટ ખબલવાનાર મુખત્યાર છે.

૧ નેને માટે આડો સેવાય છે તે વસ્તુ જડી, તો ને અગમદાર વારંટ કરચું છે તે કરતાં નેની હકુમતમાંથી જડી છે તે ગણક છે, તો તેની પાસે તેવસ્તુ સેધી જવી.

૧ તેવી રીતે સેધ જવા પછી તે માળુચ્છેટની નજરમાં આવે, તો ને માળુચ્છેટ વારંટ કરચું છે નેની પાસે તે ગીજકત માકલવી.

આડો સેવો વસ્તુ ન જડે તો.

૧ જાણી આડો સેવાનું વારંટ કહાણું છે તેને હકીકત લખી માકલવી.

૧ ને માળુચ્છેટની સ્થાનિક હકુમતમાં આડો લીધો હશે તેને રપોટ કરવો.

૧ કોઈ ઇલાકાના મુખ્ય સેક્રેટમાં એ આડો સેવામાં આવે ને તે વસ્તુ જડે, તો તે વસ્તુ ત્યાંના પોલીસ કમીશનર ખગર પોલીસ માળુચ્છેટ પાસે સેધ જવી.

૧ તેમજ એ ઓળ રોકવાનું કાંઈ કારણ ન હોય તો, વારંટ કરનાર માળુચ્છેટ પાસે તે ઓળ હાજર કરવા સેધ જવાનો હુકમ કરવો.

માન્યેટને વારંટ કરવાનો અધિકાર.

૧ પોતાની હદમાં વારંટ કરી શકે.

૧ જરૂરી પ્રસંગે હકુમત બહારની જગોમાં આડો સેવા વારંટ કરી શકે.

૧ અને તે એક સુધી કે જે માન્યેટની હકુમતમાં તે વારંટ મળવા જોઈ છે તેની સહી લીધા પછી અગર સહી લીધા પગર તે વારંટ બજાવવું એમ ફરમાવી શકે.

હકુમત બહાર બજાવવું હોય (માન્યેટની પોતાની)

તે પ્રસંગે શું કરવું.

૧ જે માન્યેટની રથાનીક હદ હોય તેને જે ધર અથવા જગા-
નો આડો સેવા હોય તે બાબત માન્યેટ અપર કરવી અને ઇલાકા-
નું મુખ્ય શહેર હોય, તો તે વારંટ માહલ્યાની અપર પોલીસ કમી-
શનરને કરવી.

૧ એવાં વારંટ ટપાલની મારફત મોકલી શકાય, તે વારંટ તે મા-
ન્યેટના નામનું કરવું.

૧ પછી તે પોતાનું જ વારંટ છે એમ સમજી બજાવવું.

૧ ઇલાકાના મુખ્ય શહેરમાં પોલીસ કમીશનર અથવા કોઈ પો-
લીસ માન્યેટના નામનું વારંટ કરવું.

૧ તે અમલદારને આડો સેવા જે ગુનાવાલી મીલકત જડે તે રોક-
વાનું યોગ્ય કારણ ન હોય, તો વારંટ કરનાર માન્યેટ તરફ તે મા-
હલી થેવી.

વારંટ બાબત કીર્તીક માન્યેટ કીર્તીક ભાગનો માન્યેટ

અથવા પેરુવા વરગના માન્યેટનો અધિકાર.

૧ અગર મળવાથી તથા તેની નજરમાં જરૂર જણાય તેવી ચોક-

કરી કરવાથી ખાતરી થાય, તો નીચે લખ્યા પ્રમાણે વારંટ કાઢવા તેઓ મુખત્યાર છે.

૧ અમુક ઘર અથવા જગા ઓરીની મીલકત રાખવા હાખલ વ-પરાય છે.

ઝાડો લેવા ખાખત પોલીસનો અધિકાર.

૧ જો ગુનાની તપાસ કરવાનો તેને અધિકાર છે તે ગુનાની તપાસમાં ફાળી વરતુની જરૂર છે એમ જણાય, તો તેને સોંપેલી હદનાં ડાઈ પથ ભાગનાં ઘર, અથવા, જગાનો ઝાડો લેવાને તે પોલીસ અમલદાર મુખત્યાર છે.

૧ તે શોધ ખની શકે તો તે અમલદાર જાતે કરવો.

૧ નહીં તો પોતાના હાથ તજેના હરડાઈ અમલદારને શોધ કરવા ફરમાવવું.

૧ પછી જ્યારે હાથ તજેનો અમલદાર શોધ કરતો હોય ત્યારે તે-ણે તેને લખીત હુકમ આપવો.

૧ તેમાં કઈ વસ્તુ ખાખત ક્યા ઘર તથા કઈ જગાનો ઝાડો લેવો છે તે લખવું.

૧ એવો હુકમ મળ્યા પછી હુકમ પ્રમાણે હાથ તજેના અમલદારથી શોધ થઈ શકે.

૧ પોલીસ અમલદાર પાતે પોતાની હદમાં જો સીજનો શોધ કરે છે તે ખીજ પોલીસ અમલદારની હદમાં હશે એમ જાણે, તો તે અમલદારને શોધ કરવા લખી મોકલવું.

૧ પછી એ ખીજ અમલદાર પોતાની હદમાં નેનો જાતે અગર તા-બાના અમલદાર મારફત શોધ કરાવવો.

૧ અને જો કાંઈ સીજ શોધ કરવામાં ઝાડો લેતાં જરૂર, તો જો અમલદાર પોતાને લખ્યું હોય તેનાં તરફ મોકલી દેવી.

૧ પોતાની હદમાં ખોટાં કાઢનાં, કે ગાય, અથવા તોળવાનાં એવાં

યં સો અમુક ડેડાણે છે એમ માલુમ પડે, તો તે જગામાં જવા તેને અધિકાર છે. અને એવા માપ કે જોખનાં સાધનો મળે તે પકડી લેવા તેને મુખત્યારી છે.

૧ પાણી જે માલુસ્ટેટનો અધિકાર હોય તે માલુસ્ટેટને પકડવા પછી તુરતજ ખખર આપવી.

૧ ખંધ કરેલા ઘરનો ઝાડો લેવો હોય તો.

૧ તે જગામાં જે રાખસ રહેતા હોય તેને અથવા જેના હવાલામાં તે જગા હોય તેને અંદર જવા ખાખત કેહેવું.

૧ પછી જો તે વગર અડમણે અંદર જવાદે તો જવું.

૧ અને જે શોષ કરવો હોય તે જેમ સંલેખ પડે તે રીતે કરવો.

૧ પાણી પોતાને ઘરમાં જવાનો અધિકાર મળ્યો છે, અને ફલાણા કામ સાફ હું આબો છું માટે મને એ ઘરમાં જવાદા એમ કહ્યા છતાં જો ન જવા દે; તો ઘર, અથવા, જગાની માલિકીનો, કે, બહારનો, દરવાજો કે બાગી ફાડવા તે અખત્યાર પામશે અધિકારી મુખત્યાર છે.

જગાનાનો ઝાડો લેવો હોય તો.

૧ જે ઓરડામાં જગાનો છે કે જેમાં ઓઝમદાર સ્ત્રીઓ છે. અને તેમાં રહેનારમાંની કોઈ બાપડીને પકડવાનું વારંટ થયું નથી. તો વારંટ બજાવનાર અમલદારે ઓરડાને ખીજી જગામાં જવા ચોખ મુદત (વેળા)ની ખખર આપવી.

૧ તેટલી મુદતમાં તે ઓરડાને તે જગેથી નીકળી ખીજી જગે જવાની છુટ છે.

તે પ્રમાણે કર્યા પછી તે વારંટ બજાવનાર અંદર જઈ શકે છે.

૧ પાણી આ પ્રમાણે સાબતાં તેણે પ્રતી નગર રાખવી, કે પેરવી કરવી. કે ઓરડા તાંત્રીથી ગુપ્ત રીતે કાંઈ આજ લેઈ જઈ શકે નહીં.

આડો શી રીતે સેવો.

૧ જે જગા કે ઘરનો આડો સેવો હોય તે ઘર અથવા જગા જ્યાં હોય ત્યાંના બે અથવા વધારે આખરફાર રહેવાશીઓને આડો સેતો વખત હાજર રહી જોવાને કહેવું.

૧ એ આડો તેઓના દેખતાં સેવો.

૧ જે ઘરમાં આડો સેવાનો હોય તે ઘરમાં રહેનારને અથવા તેના વતી કોઈ સખસને આડો સેતો વેળા હર વખત હાજર રહેવા દેવો.

૧ કાઠ પાપડીનો આડો સેવાની જરૂર પડે તો દશની રીતભાત પર પકી નજર રાખી આડો સેવો.

૧ વારંટમાં જામીન સેવાનું બચ્ચું હોય તે જામીન ન મળે, તો અમર જામીન સેવા બચ્ચું નહીં હોય જગર કોઈને જગર વારંટ પકડ્યો હોય ને જામીન મેઈ તેને છોડ્યો નહીં હોય તેવે અસંગે તેને બખજામાં રાખતી વખત તેનો આડો સેવો.

૧ આડો સેતાં તે સખસનાં શરીર ઉપર જરૂરી કપડાં સિવાય બીજી વસ્તુ જડે તે સઘળી સંભાળીને રાખવી એ પકડનાર અમલદારનું કામ છે.

૧ એવી રીતે જે વસ્તુ પોતાની સંભાળમાં હોય તેની પાછી ડા-પરી સાથે અથવા કામ આપરના રીપોર્ટ સાથે મોકલવી.

૧ આડો સેવામાં જે આખરફાર અહરથો હાજર રહ્યા હોય તેમને માલુમદ ખસુસ સમન ન કરે ત્યાંહાંસુધી માલુમદના કોરટમાં તેમને હાજર થવું પડશે નહીં.

જામીન પાખત.

ઓફીસી તથા ઇન્સાફ ચાલતી પાખત જામીન કપારે સેવાય.

૧ જામીન લઈ શકાય એવા ગુન્હાનું તોહામત હોય તો.

૧ જામીન ન મેઈ શકાય એવો ગુન્હો હોય તો પણ માલુમદ-

ની નબરમાં પુરાવ નળજો આવે તો જામીન લેઈ શકે.

૧ અપીલ થઈ હોય કે નહી, તે પછી તોહોમનવાળાનો જામીન લઈ શેશન કોર્ટ છોડવા હુકમ કરી શકેછે-

૧ જામીનની રકમ શેશન કોર્ટ ઓછી કરી શકે છે.

જામીન શ્રીશીતે લેવા

૧ તોહોમતવાળા પાસેથી ચોખ્ખી રકમનો જામીન મુચરકો લેવો તે લખાવી લેવો.

૧ તેમાં ફાલાણી જગાએ તથા ફાલાણી વખતે તથા કોર્ટ ખીજી રીતે ફરમાવે ત્યાં સુધી હાજર રહીશ, તેમજ જરૂર પ્રમાણે શેશનમાં કે ખીજી કોર્ટમાં હાજર રહીશ એમ લખાવવું જોઈએ.

૧ ફગાયા કે ખીજા દારણથી ઠાઠો જામીન લેવાણી હોય, તે ફરી પાકો લેઈ શકાય છે.

૧ તોમતવાળાને ફરમાવું હોય તે વખતે જમાન ન થજે, તે મુનો સાખીત થયો હોય તે પહેલાં જામીન ન લેઈ શકાય.

જામીન આપ્યા પછીની બચાવવા.

૧ જામીન આપતાં સુધી કેદ હોય તો તેને છાડી દેવો.

જામીનના છુટકારા ખાખત.

૧ જામીન પાતાના છુટકારા ખાખત માછલેટને અરજ કરી શકે છે.

૧ અરજ કરી એટલે માછલેટ અસલ ખણીને પાડવા વારંટ ઠાકવું.

૧ તે માછલેટ હાજર થાય કે તેને ખીજા જામીન આપવા ફરમાવવું.

૧ ખીજો જામીન આવે ત્યાં સુધી કેદ કરવો.

૧ જેણેનો માણસ હાજર થાય એટલે જામીન મુચરફા રૂકે એ-
વો માણસ.

મુચરફાની સરત તુટે તો શું કરવું.

૧ હાજર થવાનો મુચરફો સખી આપનાર હાજર ન થાય તો
મુચરફો ખતમ થાય.

૧ મુચરફાની સરત પ્રમાણિ હાંડ ન ભરે તો કીસ્મીક માલુએટ-
ની હકુમતમાં તેની જંગમ મીલકત મળે તે જમ્મ કસી વેચવા વા-
રંટ કાઢવું.

૧ બીજી કીસ્મીકમાં તે વારંટ ખતમ વળે, તો તે કીસ્મીક મા-
લુએટના તે નામે સહી જોઈએ.

જામીની કરાર તુટે તો શું કરવું.

૧ જામીનીને હાંડ ભરવો બાકર આ ગાઠે ન ભરવો તેનું કારણ
ખતાવવા નોટીશ આપવી.

૧ જામીન તરફથી જાણીથી કોઈ પ્રકારે કરવામાં ન આવે, તો
કીસ્મીકની હદમાં તેની જંગમ મીલકત ભરે તે જમ્મ કસી વેચ-
વાનું વારંટ કાઢવું.

૧ કીસ્મીક બહાર કોઈ જંગમ મીલકત હોય, તો બહારની કી-
સ્મીકનો માલુએટ તેની ઉપર સહી કરેલા તે વારંટ તે હદમાં ખ-
જા શકે.

૧ તે પ્રમાણિ હાંડ આપવામાં ન આવે તથા જામીની વસુલ થા-
પનથી, તો તે જામીનના જ મહાનિર્ણયવાની તુરંગમાં હેરફેર થા-
વક થશે.

માલુએટનો અખીકાર.

૧ હાજર થવાનો કરાર તુટ્યા બાદ હાંડ વસુલ કરવાની સત્તા નથી.

મુમરકા તથા જમીન ખત ને કારે બાપાવી શીધું હોય તે કારે તે
કંડનો કોઈ ભાગ માફ કરવા આપવા આવી રહેલા કંડ જમીનીથી વ-
સુલ કરવા મુખત્યાર છે.

કાસ્તી માલિકોનો અધિકાર.

૧ તાબામાંના માલિકોએ કંડ વસુલ કરવા આપતમાં ને હુકમ
કર્યો હોય તે કારે કાસ્તી માલિકોએ તેમાં આવીલ પચે.

૨ આવીલ ન થાય તો પણ હુકમની તપાસ તે કરી શકે.

૩ જોયન જે હાલ કારટમાં હાજર થયાના જમીન મુમરકા હોય
અને તે વસુલ હોય, તો તે કારે કંડ વસુલ રરવા હરકાઈ માલિકો-
ને ફરયાવી શકે છે.

જમીનને પાદશી આવેલ અનામત ક્યારે મુકાય.

૧ શાસ્ત્રી માલના જમીન દેવા આપતમાં આવેલ અનામત ન
મુકાય.

૨ સિવાય આવા જમીનના કાગમાં આવેલ કુ તેહલા કૃષીઆની
ખામીશામ નોશ તે સખસાને અનામત મુકવાની પરવાનગી આપવા
ને કારે કુ અમલકાર જમીન માગ્યા હોય તે મુખત્યાર છે.

જુરુરો પરાયત

જુરુરોની શીય પ્રાણિ તેવાર ફરવી.

૧ જોરાન જડન તથા કલેક્ટરે મળીને.

૨ અગર રયાનીક સરકાર ને નામે, તેજી.

ફેવી થીતે તેવાર ફરવી.

૩ જીર્ણનું કમી.

૧ શેરાન કોરટ ભરાતી હોય તાંડાંથી દસ માણને છેટે ને સખસો રહેતા હોય તેઓનાં નામ લખ્યા ડીપ કરનાર અમલદારને યોગ્ય લાગે તો લખવાં.

૧ સ્થાનિક સરકાર એથી વધારે અતરે રહેનારને જ્યુરર કરવાનું ફરમાવે તો કરવા.

૧ જ્યુરર થવાને તીર્દાન તથા આપજવાન જોઈએ.

૧ ડીપમાં નામ, રહેવાનું ઠેકાણું, ધંધો તથા તે કોણ છે. તે લખવું.

૧ યુરોપીયન કે અમેરીકન હોય તો ને લખવું.

૧ એવી ડીપ તૈયાર થાય કે તેને નામે લખ્યા પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરવી.

૧ ડીસ્ટ્રિક્ટ માગસ્ટ્રેટની કોરટમાં ચોઢવી.

૧ ડીસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટની કોરટમાં ચોઢવી.

૧ જ્યુરર ને શેઠેરકે શેઠેરની પડોશમાં રહેતા હોય તેની પ્રસિદ્ધ જગાએ ચોઢવી.

૧ એ ડીપ નામે કોઈને હરકત લેવાની હોય તો અમુક વખતે લેવી એમ લખવું.

૧ હરકત લેનારનો ફેસલો કસેક્ટર જડજ અથવા ડીપ તૈયાર કરનાર અમલદાર કરશે.

૧ તપાસ કરવામાં શેરાન જડજે કસેક્ટર અથવા તૈયાર કરનાર અમલદાર સાથે એસવું.

૧ તપાસ કરતાં ને હેરફેર કરવો હોય તે કરવો. અગર મા-શીનો ફાયદો લેતો હોય, તો તેનું નામ તપાસ કરવા ખોલા અમલદારનું મત જુદુ પડે, તો જ્યુરરમાંથી કાઢી નાખી નવો લખાઈ કરવો.

૧ ડીપ તૈયાર કરવાની ખાખતમાં તપાસનાર અમલદાર ને હુ-

કામ કરે તે છેલ્લો સમજવો.

૧ એવી રીતે તૈયાર કરેલી ટીપ ઉપર તપાસનાર અમલદારે સહી કરી શેશન કારટમાં મોકલી દેવી.

૧ એ ટીપની વરસો વરસ તપાસણી કરવી.

૧ એ પ્રમાણે તપાસેલી ટીપને નવી ટીપ ગણવી.

૧ અને તપાસ વખતે તેને ઉપરના સઘળા નિયમ લાગુ છે.

૧ જ્યુરરો, એકવીસથી સાઠ વરસ સુધીની ઉંમરના મરદો જ્યુરર દાખલ કામ કરવામાં શક્તિવાન ગણવા.

જ્યુરર થવાને અશક્ત છે તે.

૧ તે કારટ મધે અથવા તેના હાથ તમે કાંઈ હોદ્દા ધરાવનારા સપ્પસો.

૧ પોલીસના નોકરો અથવા જેને પોલીસનું કાંઈ કામ સોંપ્યું છે તે.

૧ રાજમવિરૂદ્ધ ગુના જે-
ના ઉપર સાબીત થયા હોય તે-
૧ કાંઈ દગા ભરેલા કે ખી
જા કાંઈ ગુના સાબીત થયા હોય તે-
કે જે ઉપરથી એ ટીપ કરનાર
અમલદારની નજરમાં જરૂર જ્યુ-
રર કરવા ચો ગપ આવે તે.

૧ તે કામ ન થઈ શકે એવી કાંઈ રાશીર કે મનની અશક્તતા.

૧ દુનીઆદારીની સરવે ચિંતા તજી છે એવા વિરકત સપ્પસો.

ખાશી છે

૧ ડીઝોક માજીસ્ટ્રેટથી જિયા દરજ્જાના જે આશીસરો મુલકી ખાતામાં નોકર છે તે.

૧ જડજે તથા ધ-સાશી અમલદારો.

૧ રેવીન્યુ તથા કસ્ટમ કમીશનરો તથા કલેક્ટરો-

૧ કસ્ટમ ખાતામાં દાણચોરી અટકાવનાર નોકરો.

૧ રેવીન્યુ વસુલાતના કામમાં જે સપ્પસો લાગેલા હોય તેમાંથી

ઠાઇને માફ કરવાનું કલેક્ટર ચોખ્ખા ધારે તે.

૧ પાદરી વગેરે ધર્મોપદેશી.

૧ ભરકરી આકરીમાંના સઘળા સપ્તસો તેઓને ઠાઇ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે ખસુસ એ કામ કરવું પડતું હોય ત્યારે.

૧ દાકતર અથવા જે સપ્તસો હંમેશા ખુલી રીતે વધતો ખંધો કરતાં હોય તે.

૧ ટપાલ તથા તારખાતાના નોકરો.

૧ જે સપ્તસો ખરાખર પોતાના ધર્મના કામમાં ઉપાદ્યાય અથવા આચાર્યનું કામ કરતા હોય તે.

૧ સ્થાનિક સરકારે માફી આપી છે તે સઘળા સપ્તસો તથા.

૧ દીવાની કાયદાની કલમ ૨૨ થી છુટ છે તે સપ્તસો.

૧ આ માફીનો ફાયદો લેવો ન લેવો એ માફીવાળા માણસના હાથમાં છે.

૧ એ સપ્તસો જ્યુરર કે આશિસર થવાને અયોગ્ય નથી.

૧ માફીવાળા સપ્તસને રાહુની વિભાપતી રદ થતના ઇન્સાફ વખત સમન કરવાને (જ્યુરર કાપલ) સેશન કોર્ટને અધિકાર છે.

જ્યુરરોને સમન કરવા ખાખત.

૧ સેશનમાં ઇન્સાફ થવાનો હોય તે પહેલાં ત્રણ દિવસ અગાઉ જ્યુરર અથવા આશિસરને સમન કરવા માજીસ્ટ્રેટને બખબુ.

૧ જેટલા જોઈતા હોય તેથી ખમણા કરતાં ઓછાને સમન ન કરવા.

૧ સમન કરવા હોય તેના નામ ખુલી કોર્ટ માફીથી જાહેરાત.

૧ પણ છ મહીનામાં જેણે કામ કર્યું હોય તેને ખાતલ કરવા.

૧ પણ તેમને કીધા વિના જોઈતી સંખ્યા પૂરી ન થતી હોય તો લેવા.

૧ એવા વીજી કાટેલા નામ માજીસ્ટ્રેટને માફીમાં એટલે તે

સમન કરે.

તોમતવાળો સખસ અથવા તેમનો એક યુરોપીયન

અમેરીકન હોય તો શું કરવું?

૧ તો જ્યુરીથી ઇન્સાફ કરવા નવો હોય તો તેમાં નેટલા યુરોપીયન અમેરીકન જ્યુરર જેમ્સે તેને કામ ચલાવતા પેહેલાં બધા દિવસ અગાઉ શેશન કોરટે સગન કરવા.

૧ અને તેટલા ખીજા સખસને સમન કરવા. પણ પુર્વે સગન કર્યા હોય તો તેમ ન કરવું.

૧ સમન પોહોરયા પછી હાજર થએલા સખસોમાંથી પસંદ કરી જ્યુરર ચીઠીથી ભેવા પણ તે યુરોપીયન, અમેરીકનની ચોગ્ય સંખ્યા અથવા તેની પાસે પાસેની સંખ્યા થાય ત્યાંહાં સુધી ભેવ.

૧ યુરોપીયન જ્યુરી ન મળી શકે તો દેશી જ્યુરરોથી મારા ઇન્સાફ કરા એમી તે યુરોપીયન, અમેરીકન તોમતદાર માંગણી ન કરે તો ઉપર લખેલી રીતે મળેલી જ્યુરીથી તેનો ઇન્સાફ થશે (મત-લખ નેટલા યુરોપીયન અમેરીકન મળે તેટલા અને બાકીના દેશી.)

સમન પોઆડવાની રીત.

સમનમાં લખવું કે તમે જ્યુરર કે આચેશર હાખલ ક્રલાણે ટેકાણે હાજર થજો.

૧ હાથોહાથ પોઆડવો.

૧ પણ જોને સમન કર્યો છે તે પોતાને હમિશને રહેવાને ટેકાણેથી ગેરહાજર હોય, તો તેના કુટુંબનાં તેની સાથે રહેનાર પાત્રી ઉમરના મરદને સમન આપી શકાય.

૧ જો જ્યુરરોને સમન કર્યો છે તેથી કામ વધારે છે, તો ખીજા જ્યુરરોને સગનકરવાનું શેશનકોરટ માજીઆટને ફરમાવી શકે છે.

૧ જ્યુરર દાખલ આવનાર સરકારી અમલદાર હોય, તો તેના ઉપરી મારફત સમન મોકલવો.

૧ પણ તેના ઝાઝેર કરવાથી જાણાય, કે સરકારી કામમાં અડ-અણ થવા સિવાય તે હાજર નહીં થઈ શકે, તો શેશન કોર્ટ તેને મા-જી આપવા મુખત્યાર છે.

૧ ચોખ્ખ કારણસર કોઈ આશેશર અથવા જ્યુરરને માજી શેશન આપી શકે છે.

૧ જ્યુરર તથા આશેશર જે શેશનમાં કામ કર્યુ હોય તેના ના-મની ટીપ તૈયાર કરવી.

૧ તેવી ટીપ તપાશેલી ટીપની સાથે રાખવી અને જે નામો આ-વી થયા હોય તેની હાસિઆમાં શુચના કરવી. (તપાશેલી ટીપના હા-સિઆમાં).

૧ જ્યુરર તથા આશેશર હાજર ન થાય તો શું કરવું.

૧ સમન પોરયા પછી કાષ્ટેસર કારણ વીના હાજર થવામાં ક-સુર કરે અથવા હાજર થાય પછી કોર્ટની રજા વિના જાપ અથ-વા ઠરાવેલા વખતે હાજર ન થાય, તો શેશનકોર્ટ રૂ૧૦૦) સુધી દંડ કરી શકે.

૧ તેદંડ શેશન કોર્ટની હકુમત મધેની તેની જંગમ મીલકત જમ કરી વેચી વસુલ કરવા ડીસ્પીક માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે.

૧ ઝેટલુ કરતાં દંડ વસુલ ન થાય તો પંદર દિવસ સુધી દીવા-ની પુરંગમાં કેદ રાખી શકાય.

૧ પણ પંદર દિવસની મુદત પૂરેલાં તે દંડ ભરે, તો તેને તાર મૂકેલાં છોડવો.

ચરચુરણ.

પ્રાધીસ અમલદાર નામે લખેલી મિલકત પકડે ત્યારે શી રીતે કરવું.

૧. ચોરીએ ગંધેલી વસ્તુ.
૧. ગુના થાય તેવો શક ઉત્પન્ન કરનારી વસ્તુ.
૧. એ ખાખત ડીઝીકટ માલુએટને રીપોટ કરવો.
૧. તે માલુએટ તે મિલકત ખાખત ને હુકમ કરે તે માનવો.
૧. મિલકત ખગડી જતી હોય અને વેચવાયા ધણીને કાયદો છે એમ માલુએટના ધ્યાનમાં આવે, તો હરકોઈ વખત તે મિલકત વેચવાનો હુકમ કરવો.
૧. ઉપરું નાણું ધણીને સારૂ અનામત રાખવું.
૧. પકડેલી મિલકતનો ધણી માલુમ પડે નહીં તે શું કરવું.
૧. તે વસ્તુનું બ્યાન લખી જાહેરનાયું કરવું.
૧. જાહેરનાયું છ માસની મુદતનું કરવું.
૧. એ મુદતમાં કોઈ હાજર પધ પોતે માલીક છે એમ ન બતાવે તો તે ઉપર અવસ્થાધિકારનો પરી.
૧. તે મિલકત વેચી નહીં હોય, તો તે મુદત પછી હેઠળ બજબા અધિકારી વેચશે.
૧. ડીઝીક માલુએટ, પકેલા વરગનો માલુએટ, ડીઝીક ભાગનો માલુએટ.
૧. પણ પકેલા વરગના માલુએટને એ ખાખત ખાસ અખતાર ગણેલા નોંધએ.

ગુનાવાળી મિલકતનું પરિણામ.

૧. જે ચોળ ખાખત ગુનો થયો છે તેમાં ઇન્સાફ થયા પછી તે ચોળ ખાખત હુકમ કરવાને ઇન્સાફ કરનારી કોર્ટ મુખત્યાર છે.
૧. સદરહુ હુકમ અંધ રાખવા કે તેમાં ફેરફાર કરવા અથવા રદ કરવા અપીલ કોર્ટ, અથવા બખી પ્રજવાની કોર્ટ, અથવા તપાસની કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૧ પણ એ કોરટોએ ગુનાવાળી મિલકત સોંપવા બાબત ડી-
સ્ટ્રિક માળુએટ ગયવા ડીસ્ટ્રિક ભાગના માળુએટને હુકમ કરવો.

૧ તે માળુએટે તે મિલકત બાબત જેમ પોલીસના રીપોર્ટપર-
થી તજવીજ કરેછે તેમ કરવી.

ફરીયાદી તથા સાક્ષિનો ખર્ચ.

૧ ફયાનીક સરકારે કરાવેલી રૂબ પ્રમાણે ઇન્સાફ કરનારી કોરટે
આપાવવો.

૧ કોરટમાં સમજાવનાર રાખવાની જરૂર હોય અને સમજાવ-
નાર રાખે તો તેની ફરજ છે, કે તેણે ખર્ચાખર કોરટને ખર્ચા તરજુ-
માં સમજાવવો.

ગાંડા માણસો બાબત.

તોમતવાળો સખસ ગાંડો જણાય ત્યારે શું કરવું.

૧ માળુએટ ખાત્રી કરવી.

૧ દાકતરી અમલદાર પાસે તપાસવા મોકલવો.

૧ પછી તે અમલદારની જુખાની લેવી.

૧ બાદ ગાંડો છે એવું સાબીત થાય, તો ચુકદમાં બંધ રાખવો.

૧ પણ તેણે દીવાના પણામાં જે કામ કર્યું છે તે સાબીત હોત
ને કર્યું હોત, તો શેશન બાયક ગુનો થાત. તો તે ગાંડાને શેશનમાં
મોકલવો.

૧ તોમતવાળો ચોકશીની વખતે દીવાનો જણાય, તો પણ તેને
પરના કરાવ બાજુ છે.

એવાં કામ શેશનમાં આવે ત્યારે શેશનને શું કરવું.

૧ ઇન્સાફની વેળા ગાંડો જણાય તો તજવીજ કરી ખાત્રી કરવી.

૧ બાદ તોમતવાળો ગાંડો છે. માટે ઇન્સાફનું કામ મુલતખી
રાખવું એમ ખાસ ફેંસલો આપવો.

ધન્સાફનું કામ મુલતખી રાખવામાં આવે

ત્યારે ગાંડાઓને છોડવા ખાખત.

૧ જો જમીન કોઈ શકાય એવા ગુનાનું તોમત હોય, તો તેને છુટો રાખવાથી કોઈને નુકશાન નહીં કરે તથા તેની ખરાબર સંભાળ કરવામાં આવશે, તથા હુકમ થાય ત્યારે હાજર કરવામાં આવશે એવા જમીન આવેથી હકીકત પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટ કે શેશન હોડી શકે.

તેઓને સંભાળી રાખવા ખાખત.

૧ જમીન ન કોઈ શકાય તેવા ગુના હોય તો અથવા જમીન ન આવે તો સરકારને શીપોટ કરી જો જગામાં કેદ રાખવા ફરમાવે તે જગામાં રાખવો.

ગાંડાઓને તપાસવાનો અધિકાર.

૧ તુરંગના ધન્સપેક્ટર જનરલ.

૧ લ્યુનટીક અસાઈલમનના વીઝીટર.

૧ શેશન કે માજીસ્ટ્રેટ જો માજીસને નામે તે (આ માજીસનું સરટીફિકેટ ઉપલા અમલદારના સરટીફિકેટ તુલ્ય છે.

૧ જમીનોની ફરજ છે કે તેને તેવા માણસ પાસે હાજર કરે.

ચોકશી તથા ધન્સાફ કપારે જાગી થાય.

૧ હકીકત હોય તે પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટ કે શેશન કાંમ ચલાવી શકે.

૧ તે વખત તો હોમતવાળો કેદ હોય, તો ત્યાંથી અગર જમાન પાસેથી હાજર કરાવી શકે.

૧ પોતાની નજરમાં આવે કે તોમતવાળો હાજર છે તે જવાબ દેવા શક્તીવાન છે તો ચોકશી તથા ધન્સાફનું કામ ચલાવવું.

૧ એમ ન હોય તો પાંચું મુલતખી રાખવું.

ગાંડાના છુટકારા આપ્યત.

૧ દિવાનાપણામાં ગુનો કર્યો છે એમ લખી છોડી દેવામાં આવે ત્યારે ગુનો કોમાં છે કે નહીં તે સ્પષ્ટ લખવું.

૧ એવીરીતે છોડવામાં આવે તે સપ્તસને ચોગ્ય જગામાં કેદ રાખી હુકમ થવા સ્થાનીક સરકારને તે કારટે રપોટ કરવો,

૧ સ્થાનીક સરકાર જે જગામમાં રાખવા હુકમ કરે ત્યાં રાખ-
તો એવા ગાંડાઓને દર છ છ મહીને એકવાર ઇન્સપેક્ટર જનર-
લ અથવા લ્યુન્ડ્રીક અસાઈલમનના વીઝટરે જોવા જોઈએ.

તપાસનું પરીણામ.

૧ જવાબ કરવા એ ગાંડો શકુલીમાં છે એવું સરદારીકેટ આપ.

૧ તો તેને હકીકત જોય તે પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટ કે શેશન કોર્ટ દ-
રાવે ત્યારે તેમના પાસે ભેજવો.

૧ તે કોર્ટમાં વીઝટરોનું સરદારીકેટ પુરાવમાં ગણવું.

૧ તે વીઝટરો ગાંડાને છોડી મુકવાનું સરદારીકેટ આપે ત્યારે
સ્થાનીક સરકારે કમીશન દરાવવું.

૧ કમીશનમાં શેશન જડજ અને એ ડાકટરી અમલદાર જોઈએ
તેઓ તેના મનની સ્થિતિ તપાસી સરકારને રીપોટ કરે તે ઉપરથી છો-
ડી દેવા અથવા કેદમાં અટકાવી રાખવાનો હુકમ સરકાર કરી શકે.

૧ વીઝટરોનું એવું સરદારીકેટ જોય, કે ગાંડાને છોડી મુકવાથી
કાંઈ નુકશાન નથી, તો તે ઉપરથી છોડી મુકવા, અટકાવી રાખવા, અ-
ગર ગાંડાના આશ્રય સ્થાનમાં મોકલવા સરકાર સુખત્યાર છે.

૧ ગાંડા માણસનો મિત્ર કે સગો તેની સંભાળ રાખવાની ખાતરી
કરી આપે અને તે તથા જોઈને નુકશાન નેનાથી નહીં થવા દેજી એ
ખંને આપ્યત જામીન આપી સ્થાનીક સરકારની ખાતરી કરે, તો તેને
સોંપવો.

૧ એવી રીતે હવાલે કરવામાં આવે તો સરકારે ઠરાવે તે અમલદાર વખતે વખત તેને તપાસી શકે.

૧ એ તપાસનાર અમલદારનું સરેશીફ્ટ લ્યુનાટીકઅસાઇલમના બીઝીટર તથા ઇન્સપેક્ટર જનરલના સરેશીફ્ટ લુલ્પ છે.

૧ રાણીની વિલાયતી રીઘતમાં જો કોઈ ગાંડો હોય તો તે ખાખત ખાખ ૭ પ્રમાણે કાગ ચલાવવું.

કોર્ટના તર્જિકાર બાબત.

નીચે લખેલા કામોમાં જે કોર્ટ રૂબરૂ તીરસ્કારનો ગુનો

ખાખ હોય તે કોર્ટ ઇન્સાફ કરી શકે.

૧ કોઈ નોકરની આગળ કોઈ મેખ હાજર કરવાની અથવા શ્વાબીન કરવાની જે સખસની કાયદા મુજબ ફરજ હોય તે સખસે તે મેખ હાજર કરવામાં ઇરાદાથી કસુર કરવી.

૧ અગર તે મેખ કોઈ ઇન્સાફી કોર્ટમાં હાજર કે શ્વાબીન કરવાનું ફરમાવું હોય તો.

૧ કોઈ સરકારી નોકરે કાયદા મુજબ શોગન ખાવાનું ફરમાવ્યા છતાં શોગન ખાવાની ના કહેવી.

૧ સાચુ ખાલવાને કાયદા પ્રમાણે ખંધાયા છતાં કોઈ સ્વાલના નવાખ દેવાની ના કહેવી.

૧ કોઈ સરકારી નોકરે મુકદ્દમાના (ઇન્સાફી) કોઈપણ ભાગમાં ખંકા છતાં તેનું ઇરાદાથી અપમાન કરવું અથવા તેને હરકત કરવી.

૧ ઉપર ખતાબી તે કલમો પ્રમાણેનો ગુનો દર્શાવે, કે મુરોપીઅને, જે કોર્ટ રૂબરૂ કર્યો હોય તે કોર્ટ તેનો ઇન્સાફ કરી શકે.

- ૧ તીરસ્કાર થયો તે વખતે કરનારને પેટરામાં મોકલે.
- ૧ અને તેજ દિવસે કોરટ ઊડતાં પટેલાં તેનો ઇન્સાફ કરે.
- ૧ શું શું કરેથી તીરસ્કાર થયો તે તથા તોગતદારનો જુવાળા સાંભળી કોરટ કરાવ કર્યોએ સંબલું દફતરમાં લખવું.
- ૧ કદી હી. કો. કા. નં. ૨૨૮ પ્રમાણે ગુનો હોય તો.
- ૧ સરકારી નોકર ઇન્સાફનું જે કાગ કરતો હોય તે કાગનો પ્રકાર તથા ખર્ચદાની, કે હરકત કદી હોય તેનો પ્રકાર દફતરમાં લખવો.

એવે પ્રસંગે કોરટનો અધિકાર.

- ૧ જ્યો રૂપોઆ સુધી દંડ અને તે ન આપે તો એક માસ દીવાની કેકઆ અપસાર દીવાની, રેવન્યુ કોલેક્ટર તમાગ કોરટ છે.

એથી વધારે શિક્ષા કરાવવી હોય તો કેમ કરવું.

- ૧ તીરસ્કાર શુ શુ કરેથી થયો તે તથા તોગતવાળાનો જુવાળા લખી તે કાગ કોર્ટ માજિસ્ટ્રેટ પાસે મોકલવું.

- ૧ યુરોપીઅન હોય તો ૧લા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ બરદીબ પીસ હોય તેના પાસે મોકલવું.

- ૧ માજિસ્ટ્રેટ પાસે હાજર થવાના જામીન સેવા જામીન ન આપે તો પેટરામાં મોકલવો.

- ૧ માજિસ્ટ્રેટ કાગ પોતાપાસે આવ્યાથી કાયદા પ્રમાણે ચલાવી ને કલમનો ગુનો હોય તે કલમમાં ફરમાવ્યા પ્રમાણે શિક્ષા કરવી.

- ૧ રાણીની વિલાપતી રદ્યત હોય તેને સાથે બરદીસપીસની નબરમાં આવે કે આ કાયદાના ઉમા ખાખમાં તેથી વધારે શિક્ષા થઈ જોઈએ તો તેને શેશનમાં કમીટ કરવો.

૧ કોઇ પણ અપત્તારવાળા માણસેટલી રૂપર તારરદારના ગુના બનવા હોય તો તે માણસેટ જામે રૂપીઆયા વધતા કંડ અથવા તેને માટે ફરમાવેલી કેદના શિક્ષાથી વધારે શિક્ષા કરવી નહીં.

માફ માગેથી છોડી શકાય.

૧ કાયદા મુજબ કામ કરવાનું ફરમાવ્યું હોય તે ન કરે અગર કસુર કરે અગર બે અદબી કરે તે બાબત તેને સજા કરી હોય અથવા માણસેટ પાસે કમીટ કરેલો હોય ત્યારે તે માફ માગેથી અથવા ફરમાવેલું કામ કરવાના હા કહેથી તેને છોડી શકાય.

૧ રાષ્ટ્રીની વિલાયત રદ થતે તારરદારના ગુના ઉપર ક્રિતવ્યા છે તે સિવાયના ૧૦૦ બાબતનાં બચાવ કરવાં છે તેવાં કોઇ પણ દ્વાર દો-વાનાં ફોબદારી કહેલી ૧લા વરગનાં માણસેટ અને બચ્છીસ આફધી પોલીસે તે કરશે.

૧ ગુનો સાબીત થયાથી કા. ૦૪ પ્રમાણે અગ્રજ કરવો.

૧ વધારે શિક્ષા કરાવવી હોય તો શેશન કોર્ટમાં કમીટ કરવો.

તોમતનામા બાબત.

તોમતનાંમામાં શું લખ્યું.

૧ જે ગુનાનું તોમત મુક્યું હોય તે ગુનો.

૧ જે કાયદાના ગુનો હોય તે ગુનાની વાજ્યા. તે કાયદાના સબ્જા-માં લખવી.

૧ કદી કાયદામાં ગુનાનું નામ લખ્યું ન હોય તો તોમતવાળો સમજી શકે તેવી વાજ્યા લખવી.

૧ તોમતનામા ઉપરથી કાયદામાં જે શરતો ગુનાને માટે લખી છે તે તમામ પાર પડી એમ સમજવું.

૧ તોમતનામું સાફે અગર જે આવડું હોય તો તેમાં અગર જે-

દાની ભાષામાં લખવું અને ગુનેશાર ને ભાષા સમજતો હોય તેમાં તેને સમજાવવું.

૧ આગળ ગુનો સાબીત કર્યો હોય, તો તે કરાવ તોમતનામાં લખવો.

૧ કદી તે વાત નહીં લખી હોય, તો શિક્ષાનો હુકમ કર્યા પછી-
લાં કોઈ પણ વખતે લખી શકાય, હુકમ કર્યા પછી લખાઈ નહીં
થાય.

૧ તોમતનામાં વખત, જગા, તથા ખીયા માણસનો ગુનો ક-
ર્યો તે લખવું.

૧ ને વાતનું તોમતવાળા સખસ ઉપર તોમત મુદ્દુ છે તે વાત
તેના સમજવામાં જરાખર ન આવતી હોય તે વીગત બંધ તોમત-
નામાં લખવું.

૧ ઘણું કમી તોમતનામું નમુના પ્રમાણે લખવું.

૧ તોમતનામું લખવાની રીતમાં અગર વિગત લખવાની હોય,
તો તે વિગતમાં કાંઈ લખવું રહી ગયું હોય અને તેથી તોમતવાળો
ઉલટું સમજ્યો ન હોય તો એ ચુક જરૂરની છે એમ સમજવાનું
નથી.

તોમતનામું દુરસ્ત કરાવવા પાખત.

૧ તોમતનામું દુરસ્ત કરવાને ને કોરટ ઇન્સાફ દરતી હોય તેને
કદી અરજ કમી શકે છે.

૧ અરજ ઉપરથી અથવા પોતાની મેજે તોમતનામું કોરટ સુ-
ધારી શકે છે.

તોમતનામું ક્યારે દુરસ્ત થાય.

૧ કરાવ ઉપર સહી કરવાની અગાઉ ચાલતે કામે કોઈ પણ
વખતે કોઈપણ કોરટ દુરસ્ત કમી શકે.

૧ શેશનમાં જ્યુડીશિયલ પોતાનો કસ્ટ હાલવાની અગાઉ અગર પાશેશરે અભીપ્રાય આપવાની અગાઉ શેશન ફરજત કરી શકે.

૨ સારરહુ પ્રમાણિ સુધારેલું તોમતનામુંવાંચી સંભળાવવું.

તોમતનામા પાખન શેશનનો અધિકાર.

૧ તોમત મુક્યા વગર શેશન કમીટ કરચો હોય.

૯ કમીટ કરનાર માજીસ્ટ્રેટનું દફતરે જોવાથી અચોગ્ય તોમત મુકી કમીટ કરચો હોય એમ લાગે તો.

૧ કમીટીંગ માજીસ્ટ્રેટ પાસે સેવાપક્ષા સાક્ષિ પુરાવથી જ તોમત મુકવું ચોગ્ય લાગે તે પાતે મુકી તોમતનામું તદ્દપ્તાર કરે.

૧ તોમતનામાંની નકલ તોમતવાળાને આપવી.

૧ તે તોમત ઉપરથી તુરત જવાબ કરવામાં તોમતદારને નુકશાન નથી એમ તે કાર્ટને લાગે, તો એ નવું તોમતનામું છે એમ ગણી કામ ચલાવવું.

૧ પણ તેથી નુકશાન છે એમ લાગે, તો જવાબ દેવા ચોગ્ય મુદત આપવી.

૧ તેનો જવાબ સાંભળ્યા પછી તોમત વાળો જ સાક્ષિ ઉપર સગન કરવાનું કહેતો હોય. તે સાહેબ હાજર થાય એટલા સારૂ ફરી ઇન્સાફનું કાગળ બંધ રાખવું.

૧ તોમતનામાં જ જ કાગમાં સુધરે તે તે કામમાં ફરીઆદી કે કેદી સેવાયેલા સાક્ષિઓની ફરી જીજ્ઞાસાની સેવરાવી શકે છે. (અધ્યા પ્રસંગને લાગુ)

મુકદ્દમા બંધ ક્યારે રહે.

૧ નવાં તોમત જાખતની મંજુરીની જરૂર હોય તો મંજુરી મળતાં સુધી બંધ.

૧ પણ ને ખનેલી વાનો ઉપરથી નવું તોગતનામું બનાવ્યું હોય તે વાનો ઉપરથી કામ ચલાવવાને અગતિયા અંજુકી લીધી હશે તો મુકદ્દમા આગળ ચલાવવા હરકત નથી.

અર્થીલ કોરટ અથવા હાઇ કોરટનો અધિકાર.

૧ તોગતનામાં મુક છે તે લીધે તોમતદાર જવાબ દેવામાં ઉલટુ સમજી એવું અર્થીલ કોરટ કે હાઇ કોરટ તપાસ કરવાનો પોતાનો અધિકાર ચલાવતા હોય તે વેળા ચાલુમ પડે, તો તોગતનામું ફરસ્ત કરી નવેસર તે તોગત ખાખત ઇન્સાફ કરવા હુકમ કરે.

૧ ને વાનો ઉપરથી તોમત મુકાય નહીં. એવું તે કોરટની નજરમાં આવે, તો તે ગુનો સાબીત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તો તે રદ કરે.

તોમત એકઠા કરવા તથાતેનો ઇન્સાફ કરવા ખાખત.

૧ જુદા જુદા ગુનાનાં તોગત હોય તો જુદું જુદું તોગત મુકવું.

૧ એક જાતનાં એક વર્ષ કરતાં ઓછા મુદતને આંતરે ગુના કર્યા હોય તો ત્રણ ગુના સુધી એકઠું તોગત મુકી એકઠો ઇન્સાફ થાય.

૨ કેટલીએક વાનો મળી એકજ વાત થાય એવા સેખરનો ગુનો હોય તેવા એક માણસે એક કરતાં વધારે ગુના કર્યા હોય, તો પણ દરેક ગુના ખાખત એકી વખતે જુદાં જુદાં તોગત મુકી તેનો જુદો જુદો શિક્ષાનો ઠરાવ થઈ શકે.

૧ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે ને ગુનાની જુદી જુદી વાખ્યા થતી હોય તેવી બે વાખ્યાઓ મળી એક કામ થતું હોય, તો દરેક વાખ્યાને લગતું જુદું જુદું તોગત મુકવાનો અધિકાર છે.

૧ પણ ને કોરટ ઇન્સાફ કરે તે કોરટે બે ગુનામાંથી ને ગુના ખાખત જેટલી શિક્ષા કરવાનો અધિકાર હોય તેથી વધારે સખત શિક્ષા કરવી નહીં.

૧ એક અથવા તેથી વધારે કામો મળી ફોજદારી કાયદામાં લે-
 એલી વાજ્યામાંનો કોઈ વાજ્યા પ્રગણિ ગુનો થતો હોય તેવાં સંધર્ષાં
 કામો ખાખત જુદું જુદું તોમત મુકી શકાય. પણ જે કોકટ ઇન્સાફ
 કરે તેણે તે ગુનામાંના ગમ્મ તે ગુના ખાખત અથવા બધાં મળી જે
 ગુનો થતો હોય તે ગુના ખાખત જેટલી શિક્ષાનો અધિકાર હોય તેથી
 શખત વધારે સજા કરવી નહીં.

૧ ક્યું તોગત મુક્યું એમ શક પડે, તો વીકલ્પની રીતે જેટલાં
 તોમત મુકવાનું મનમાં આવતું હોય તેમાંથી હરદાઉ એક તોગત મુ-
 કવાનો અધિકાર છે.

૧ જે રાજસ ઉપર એક તોગત મુક્યું હોય અને પુરાવ ઉપરથી
 જુદોજ ગુનો કર્યો એવું સાબીત થાય, તો જે તોગત તેના ઉપર ન
 થી મુક્યું તે તોગત તેની ઉપર સાબીત કરવાનો અધિકાર છે.

૧ જે ગુનાનું તોમત મુક્યું હોય તે તોગતનો કાંઈ ભાગ સાબી-
 ત ન થયો પણ જે ભાગ સાબીત થયો છે તે ઉપરથી ખીન્ને ગુનો
 કરી શકે છે તો કરી શકતા ગુના ખાખત કરાવ કરી શકાય.

ક્રીયા ક્રીયા માણસો ઉપર એકદમ સાચે તોગત મુકી શકાય.

૧ એકજ કામમાં એકજ ગુનો કરવાનું અથવા જુદા જુદા ગુના
 કરવાનું તોગત જે માણસો ઉપર આવ્યું હોય.

૧ તે ગુનામાં મદદ કરવાનું તોમત જે માણસોપર આવ્યું હોય.

અગાઉ તકશીરવાર અથવા ખીન તકશીરવાર કર્યા

હોય તે ખાખત.

ક્યારે તેનો ફરી ઇન્સાફ ન થાય.

૧ જે ગુના ખાખત એકવાર ઇન્સાફ થઈ શકત થઈ હોય, અ-
 થવા છુટી ગયો એ કરાવ અગમમાં હોય, ત્યાં મુકી તેની તે વાત

ઉપરથી ફરી ઇન્સાફ તે અગાઉના અપરાધ બાબત નહીં થાય.

૧ ક્રીયા ગુનાનું તોમત મુકવું એવો શક (૪૫૫) પ્રમાણિ આવી વીકલ્પની રીતે તોમત મુકી ઇનસાફ પછી (૪૫૬) કલમ પ્રમાણિ સન્નુ કે છુટી જવાનો ઠરાવ થાત તેવા ગુના બાબત ફરીથી ઇન્સાફ નહીં થાય.

કપારે ફરી ઇન્સાફ પછી શકુ.

૧ જે સખસ ઉપર કોઈ ગુનો સાબીત થયો હશે અગર છુટી ગયો હશે તે સખસનો જે વખત ઇન્સાફ પચો તે વખતે. (૪૫૪) ની રકમ ૧ પ્રમાણિ, જુદું તોમત મુકી શકાત તે રહી ગયેલા તોમત બાબત તેનો પછી ઇનસાફ કરવાનો અધીકાર છે.

૧ જે વખત જે ગુનાનો ઇનસાફ પચો તે વખત ખોળુ પરીણામ થયું નહોતું અથવા કોરટને માલમ નહોતું એવું પરીણામ થયું અથવા અપર પડી કે એવી કોરટ ફરીથી પરીણામથી થતાં ગુનાનો ઇન્સાફ કરી શકે.

૧ જે ગુનાનો ઇનસાફ કરવાનો જે કોરટને અધીકાર નોતો તેવી કોરટે ઇનસાફ કરી સભા કરી હોય, કે છોડી મુક્યો હોય, તે પછી અધીકારવાળી કોરટ ફરી ઇનસાફ કરી શકે છે.

ફેસલો તથા હુકમ તથા શિક્ષાનો હુકમ નીચે પ્રમાણિ બખવો.

૧ જે મુન્હો કર્યો હોય તે તથા તેની કલમ બખવી.

૧ તોમતમાં એમાંથી કઈ કલમ બખવી એમ શક પડે તો શક નીવારણ બખી પોતે કલ્પીત ફેસલો આપવો.

ફેસલો કપારે અપાય.

૧ પુરાવમાં આપેલા કાગળમાં વાંચવા.

૧ સાહેદીઓની સાક્ષિ ભેલી

૧ પક્ષકાર તથા તથા તેમના વજીમનું આંખનું સાંભળવું.

૧ તાર આઠ ખુલી કારટમાં તરત ફેંસલો આપવો અથવા ફેંસલો આપવાનો દિવસ સુધરે કચી તેની ખંને તરફ ખખર આપવી.

૧ ફેંસલો અંગ્રેજી અથવા જાનની ભાષામાં લખવો.

૧ પછી જડનની ભાષા અંગ્રેજી ન હોય અને તે અંગ્રેજીમાં સાફ રીતે લખી થકે તેમ ન હોય, તો જાનની ભાષામાં લખવો.

૧ ફેંસલામાં નીચે ખતાબ્યા પ્રમાણે લખવું જોઈએ.

૧ મુદાની વાતો ડરાવવાની હોય તે.

૧ તે ઉપરનો ડરાવ કારણ સહીત-

૧ અને તે ફેંસલો સંભળાવતી વખતે જડને ભરે કારટમાં તા-
ચીપ નાખી શહી કરવી તાર આઠ તેમાં તે કારટથી ફેરફાર થઈ
થકે નહીં.

૧ ફેંસલો જોને ભાગુ હોય તેને સમજાવવો જોઈએ.

૧ તેની નકલ જલ્દીથી તેને ફવલાયામાં આપવી.

૧ અંગ્રેજીમાં ફેંસલો હોય તો તેનો તરજુમા દાખલ રાખવો.

જ્યુરીથી ફેંસલો આપવાની ખાખતમાં.

૧ તોખતનું વાખ્યાન કહ્યું હોય તે તોખતની કલમ દફતરમાં
લખવી.

૧ ડરાવનાં કારણ લખવાની જરૂર નથી.

૧ જ્યુરીથી જડનું ખત જુદું હોય, અને કામ હાથ કારટમાં
ખાંડાનું ડરાબું હોય, તેમાં જડને પાતાના જુદા ખતનું કારણ
દરશાવવું.

૧ જોલા કુકમ સિવાય ખીજે હાંધ પછી કુકમ રૂઠ કરવાની મના
હાથ કારટને જે ખીવું સમજવું નહીં.

૧ ફેંસલામાં સુક અથવા ખામી હોય તો તેથી કચી ચામેલું કામ

અવહારે પચોળી નથી એમ ન સમજવું.

૧ તે ગુનાની કોશીશ કરવાવાનું તોમત ને માણસોપર આઠું ફાપ. એ માણસો ઉપર કોરટની નજરમાં આવે તેમ તોમત યુક્તિ એકઠો અથવા જુરો ઇનસાફ કરવા તે અપ્તાર છે.

૧ થાણું તોમતમાંથી એક ગુનાનું તોમત સાખીત થયા પછી સરહાદી વકીલે કે ફરીયાદનું કામ અલાવનાર ખીન્ને અમલદાર કોરટના અનુમતથી બાકીનાં તોમત એંચી ભેડ શકે છે. તેમ કોરટ પાતાની મેજે અંધ કરવા અપ્તાર છે. પણ તે યેશન કોરટ કે હાઈ કોરટમાં ઇન્સાફ થાય તેમાં ખીન્ને ડેઠાણે નહી.

કેટલાંએક કોમોમાં ફરીયાદ અલાવવાની રીત

હી. હો. કો.નીકલમ તથા ખાખત.

૧૨૧ રાહીની સામા બઢાઈ કે તેની કોશીશ અથવા મદદગારી.

રાજ વીરૂષ કેટલાક મુના કે રવા સાફ સંપ કરવો.

૧૨૨ રાહીની સામા બઢાઈ કે રવાના ઇરાદાથી હુથી આર એકઠા કરવાં.

૧૨૩ બઢાઈનું કામ સહેલ કરવાના ઇરાદાથી બઢાઈની પારણા છુમ પાવવી.

૧૨૪ કાપડેસર અપ્તાર આવેલાં આજુવા અથવા નહી આજુવાના ઇરાદાથી ગવરનર જનરલ

કોની પરવાનગી વગર ફોજદારી કોરટો ફરીયાદ ન ભેઈ શકે.

૧ ઇનડીઆ ગવરનર જનરલ ની કૌસીલ

૧ સ્થાનીક સરકાર.

૧ એવી ફરીયાદ અલાવવાનો અપ્તાર આવવાનો ગવરનર જનરલે જેને અપ્તાર આપ્યો હોય તે અંધિકારી.

એવા કોઈ અમલદારનો કુક મ હોય તો અગર એડવોકેટ જનરલ જાતે તે ફરીયાદીનું કામ અલાવતો હોય તો તોમતની ફરીયાદ સાંભળવી.

કે ભવરનર ઉપર કુમરો કરવો.

અદીલી ઉત્પન્ન કરવી અથવા
તેવી કોશીશ કરવી.

૧૨૫ રાણી સાથે મેત્રી રાખ
નાર અશિયાના કોઈ રાજા ઉપર બ
ઠાઈ કરવી કે તેમાં મદદગારી ક
રવી.

૧૨૬ તેવા રાજાના મુશ્કેલી
બુદ્ધ કરવી.

૧૨૮ સરકારી નોકર જા
ણી જોઈ કોઈ રાજ્યક્રીય કે બઠા
ધના કેદીને પાતાના હવાલામાંથી
નાશી જવા કે.

૧૨૯ તેવા કેદીને સરકારી નો
કર મફતથી નાશી જવા કે.

૧૩૦ તેવા કેદીને નાશી જવા
માં સહાય કરવું, છોડાવવો, ધરમાં
રાખવો કે પીછો પહોંચવામાં સામા
ન્યવું.

૧૩૪ સારદારની આશીશ રાખ
વી.

તે આપતના હરાવ અસિદ્ધ
રવા.

સરકારી નોકર.

જડજ.

પાતાના હોદ્દા સંબંધી ગુનામાં

૧ સ્થાનિક સરકાર.

૧ તે સરકાર એ કામ આપ્યું

સરકારી નોકરના કાપદેસર
અધિકારના તીરકાર. બાબ. ૧૦

૧૯૩ કોઈ ધનસાધી કાગમાં
જાડી સાક્ષી આપવી કે જાડો પુ
રાવ બનાવવો.

તેમજ બીજા કોઈ કાગને
વારતે.

૧૯૪ દહાંત શિક્ષા જોગ ગુનો
કોઈ ઉપર સાબીત થાય તે સાક્ષી
જાડી સાક્ષી આપવી કે જાડો પુ
રાવ બનાવવો.

અગર તેમ થયાથી જ ગુના
સાબિત ઉપર ગુનો સાબીત થઈ જ
વ સેવામાં આવે તો.

૧૯૫ સમુદ્રપાર અથવા જ વ
રસ કરતાં વતી કેહની શિક્ષા થઈ
શકે એવો ગુનો સાબીત થવા જા
ડી સાક્ષી આપવી કે જાડો પુરાવ
બનાવવો.

ત અધિકાર આપેલા અમલદાર

૧ ઉપરી કોરટ અથવા ઉપરી
અમલદાર કે જેની આપેલી મંજુ
રી સરકાર કાયમ રાખે તે.

૧ જેને લાગતું વળગતું હોય
તે સરકારી નોકર.

૧ અથવા તેનો ઉપરી અમલ
દાર મંજુરી આપે કે ફરીઆદ કે
૩ તે.

આ ગુના જે હિવાની દોષદા
રી કોરટ બિરુદ અથવા તેના હ
નુર થયા હોય તે કોરટની મંજુ
રીથી અથવા તેના ઉપરી કોરટની
મંજુરી હોય તો સાબિત.

૧૯૬ યનસાફીના કામમાં ખ
નાવટી અથવા ઝાટો લાગે તો પુરા
ય વાપરવો.

૧૯૯ કાપડા પ્રમાણે પુરાવમાં
સો ટકાપ એવા કોઈ ઇકારામાં
ઝાટી લાગેલી કેસીપત.

૨૦૦ એવો કોઈ ઝાટો લાગે
સો ઇકારા પરાની માફક વાપરવો.

૨૦૫ કોઈ રીવાજ કે ફેશન
ની મુકદ્દમા મંદે જામીન થવા અ
થવા કોઈ કામ કરવા ઝાટો વેરા
મેવો.

૨૦૬ કોઈ મીલકત સરકાર
જમ થતી અથવા શિક્ષાના કુકમ
થી હંડમાં વસુલ થતી અથવા કુ
કમનામું ખજાનવામાં મેવાતી અટ
કાવવા તે મીલકત દગલખાણથી
પરીકવી-છુપાવવી.

૨૦૭ મીલકતના તેવા પ્રસંગ
માં તેવી મીલકત ખાખત પોતાના
હક નહીં છતાં હક ખાખત ઠગાઈ
કરતી.

૨૦૮ જે રકમ મેલ્લી નથી તે
ને સાફ દગલખાણથી કુકમનામું
થવા દેવું તથા પુરૂં થવા પછી ખ
જવા દેવું.

૨૦૯ ઇનસાફી કારદમાં જી
હો દાવો કરવો.

૨૧૦ જે રકમ મેલ્લી નથી તે
ને સાફ હગમખાણથી હુકમનામું
રાખી લેવું અથવા પુરું થવા પછી
ખાનગુ.

૨૧૧ નુકશાન કરવાના ઇરાદા
થી ગુન્હાનું જોડું તોમત મુકવું.

૨૨૮ કોઈ શરહાથી નોકર કો-
ઈ મુકદ્દમાના ઇન્સાફી કોઈ પણ
ભાગમાં પેઠા છતાં તેનું ઇરાદાથી
અપમાન કરવું અથવા તેને હુરકત
કરવી,

૪૬૩ જોડો મેખ ખનાવવો.

૪૭૧ નાજીબુલ્લખનાવટનો
મેખ ખરા હાખલ વાપરવો.

૪૭૫ કોઈ કીમતી ફરતાવેલ
વીલ ખનાવવા કે કોઈનાં નામ પર
કરી આપવા અથવા નાણાં બીગરે
મેવાનો અખતાર જોડો ખનાવી ખ
રાપણું રખાડવા સાફ વપરાતી કો-
ઈ એવી કોઈ મુદ્દા અથવા નીશા

ની જોડો ખનાવવી અથવા જોડો મેખ રજુ થયા હોય તે રજુ કરના
નીશાની ફરેલો પદાર્થ કબજામાં ર પક્ષકાર ઉપર તે કારદની મંજુ
રાખવો.

૪૭૬ સરકુ પ્રકારના મેખથી જોડો હોય તે સાંભળવા.

જે દીવાની ફાજલથી કારદમાં
મેખ રજુ થયા હોય તે રજુ કરના
નીશાની ફરેલો પદાર્થ કબજામાં ર પક્ષકાર ઉપર તે કારદની મંજુ
અથવા તેની ઉપર કારદની મંજુ

નુદા પ્રકારના બેખનું ખરાબજી દે-
ખાડવા સાફ વપરાતી હોય એવી
કોઈ મુદ્રા અથવા નીશાની આપી
ખનાવવી અથવા નીશાની કરેલો પ
દાર્થ કમ્પ્લેમાં રાખવો.

૪૯૭ છીનાળુ.

૪૯૮ વરવાળી કીને ફોસલાવી
મેળ જવાની ફરીઆદ.

તે ઝીરતનો ખજી અથવા છી
નાળુ થતી વખત ઝીરતો જોના હ
વાલામાં હોય તેનાથી.

તે ઝીરતનો ખજી અથવા
ખજીની થતી જોના હવાલામાં હો
ય તેનાથી ફરીઆદ થાયે.

સરકારી નોકર અથવા જડજ બાબત. વિશેષ કરાવ:

૧ તેના ઉપર કામ ચલાવતાં અવલ સરકારની મંજૂરી જોઈએ.

૧ સરકારે કામ સફ થતાં અળાઉં મંજૂરી આપવી.

૧ કયા માલિસે તથા શી રીતે કામ ચલાવવું. તથા કઈ કોર્ટ-
માં ઇન્સાફ કરાવવો. એ મુકદ્દર કરવાનો સ્થાનીક સરકારને અધિકાર
છે.

મંજૂરી

૧ સરકારી નોકરનો તીરસ્કાર. ૧ પુરાવમાં આવેલા બેખ
સંબંધી ગુના

૧ ઇન્સાફ વિરૂધ ગુના.

એ ગુનાઓનું કામ ચલાવવાની મંજૂરી મોઘમ (તોમતદારનું
નામ લખ્યા વગર) રીતે જે કોર્ટમાં ગુનો માલુમ પડ્યો હોય, તે કો
ર્ટ ફરીયાદ ચલાવવાની મંજૂરી આપવી.

૧ જે કોર્ટ રૂબરૂ એવાં કામ આવાં હોય, તે કોર્ટનો અભી-
પ્રાપ તપાસ કરવાનો હોય, તો પાતે જ રોકે છે. તેવે પ્રસંગે તે

કારે કામ ચલાવવાની રીત.

૧ પ્રથમ ચોક્કસ કરી અખતારવાળા માણસો પાસે તે કામ માંડવું.

૧ શેશન કમીટ કરવા જેવું હોય તો જે માણસોને શેશન ક-મીટ કરવાનો અધિકાર હોય, તેના તરફ માંડવું.

૧ માણસો પાસે જેવા કામ આવે કે તેનું કાપદાઝર કામ ચલાવવું.

૧ માણસો તેવા મુકદ્દમા જાતેજ તપાસે અગર ખીજાને સોંપ-વા અધિકાર હોય તો તેવા અધિકારવાળા માણસો પાસે તપાસ કરવા માંડવી શકે.

શેશન કોર્ટમાં એવા ગુના માટેર થયા હોય તો.

૧ શેશનને અખતાર હોય તેવા ગુના હોય તો શેશને ચલાવવા.

૧ એવે પ્રસંગે સાક્ષિઓ ઉપર સમન વિગર કરવા બાબતનો માણસોનો તમામ અધિકાર શેશનને છે.

૧ ઇન્સાફની વખતે સાક્ષિઓ હાજર કરવાનું તે માણસોને ફરમાવી શકે છે.

દિવાની કોર્ટનો અધિકાર.

૧ પાલાન્સી પાસે ઇન્સાફ વિરુદ્ધ પુરાવામાં આવેલા જેખ સંબંધી અને કાપદાઝર અધિકારના તોરફાર સંબંધી ગુના બન્યા હોય, તે-ની પ્રથમ ચોક્કસ કરી શેશનમાં કમીટ કરે,

૧ એવા કામમાં પ્રથમ ચોક્કસનો જે અધિકાર માણસોને છે તે હવાન્ક કોર્ટને છે,

૧ દિવાની કોર્ટ માણસો પાસે જે મુકદ્દમા નીકાલ થવા માંડે તેનો માણસો નીકાલ કરવો પણ શેશન લાયકની તબવીબ તો પો તેજ પુરી કરે.

૧ શેશન કમીટનાં કામમાં કમીટનો કુલમ કરતાં પહેલાં બાબત

નામું તપાસ કરવું.

૧ તોમતનામું, કમીટનો હુકમ, મુકદ્દમાના કાગળોડીઓઠે અથવા પહેલા વર્ગના માલિકો પાસે મોકલે. એટલે તેઓ આશામી સહી ત શેશનમાં મોકલશે.

૨ આવે પ્રસંગે દીવાની કોર્ટ જામીન મુચરકાથી સાક્ષી વિગતે-ને અપનામાં ભેઈ શકે છે.

વગર અધીકારના માલિકોદ અપાત

૧ તેની પાસે જપાઈ આવે કોઈ ગુનો આવે ત્યાં તેણે જે અધિકારવાળો માલિકોદ જેને શેશન કમીટ કરવાનો અધિકાર હોય તેની પાસે મોકલવો (શેશનથી ઇનસાફ પછી શકતો હોય એવા કામમાં)

૨ નીચે લખી અપાતમાં કોઈ પણ કોર્ટને પાતાના કાયદાસર અધિકારના તીરફકાર કરવાના કામમાં ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

૧૭૫ કોઈ સરકારી નોકરની આગળ કોઈ સેપ હાજર કરવાની અથવા સ્વાધીન કરવાની જે સંપત્તી કાયદા મુજબ ફરજ હોય તે સંપત્તે તે સેપ હાજર કરવામાં ઇરાદાથી કમુર કરવી. અગર તે સેપ કોઈ ઇનસાફની કોર્ટમાં હાજર કે સ્વાધીન કરવાનું ફરમાવું હોય તો.

૧૭૬ કોઈ સરકારી નોકરે કાયદા મુજબ સોગન ખાવાનું ફરમાવ્યા છતાં સોગન ખાવાની ના કહેવી.

૧૭૭ સાચું બાલવાને કાયદા પ્રમાણે અપાયા છતાં કોઈ સવાલના જવાબ દેવાની ના કહેવી.

૧૮૦ કોઈ સરકારી નોકરની આગળ કહેલાં કોઈ મજબુર ઉપર સહી કરવાને કાયદા મુજબ ફરમાવ્યા છતાં તેમ કરવાની ના કહેવી.

૧૨૮ કોઈ સરકારી નોકર કોઈ ઇનસાફી મુકદ્દમાના કોઈ પણ ભાગમાં બેઠા છતાં તેનું ઇરાદાથી અપમાન કરવું અથવા

તેને હરકત કરવી

કાયદા વિરુદ્ધ મંડળી વીએરી નાખવા બાબત

એ મંડળી વીએરી નાખવા શું શું કરવું.

૧ પાંચ અથવા તેથી વધતા માણસની મંડળી બંધ કરશે એમ કોઈ પણ માણસે અથવા પોલીસની ઓફીસવાળાને જાણે તો તેમણે તેમને વીએરી નવા હુકમ કરવો.

૧ એ મંડળીના અંગતુતો એ તે પ્રમાણે માનવું.

૧ ન વીએરાય તો ફરી અથવા યુરોપીયન ભરકરની કે કોઈ બીજા માણસની મદદ તે અમલદારે સેવી.

૧ ઘણી જરૂર જાણે તો ભરકરી બળ વાપરી તે મંડળી વીએરી નાખવા મદતમાં મદત કરનારો માણસે હુકમ કરે.

૧ એ માણસેટના હુકમથી ભરકરી માણસ ને કોઈ કરશે તે ગુનો નથી.

૧ ભરકરી બળથી મંડળી વીએરાવવાનું નકી થાય, તો તે માણસે ભરકરના હાથાડીંગને બખવું.

૧ ભરકરના હાથાડીએ માણસે ને માણસને ખરકાવી રાખવાનું અને મંડળી વીએરી નાખવાનું બખવું હોય તે પ્રમાણે કરતાં ભોંકામાં જન માલ નેમ જળવાય તેમ જળવવો અને ઓછામાં ઓછું બળ વાપરવું.

૧ માણસેટના બખાણ ઉપરથી બખાણ પ્રમાણે કામ શુદ્ધ બુદ્ધિથી કરવું હશે તો ગુનો નથી,

૧ હુકમ પ્રમાણે કરવા સારૂ નીચા કરનાર અમલદારે તથા ઓપાઈએ ને કામ કર્યાં હશે તે ગુનો નથી,

૬ ફરી ફાળના સનંદી અમલદારને એવી રીતે ખાલુમ પડે કે કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીઓ ભોંકાના સલામતીને ઉપાડી રીતે થોડા

ષાઝી છે, તો માલુએટને લખી મોકલ્યા વગર તે મંડળી વિખેરી ના
ખી શકે છે, પણ જો જણાવાય તેવું હોય તો તે માલુએટને જણાવવું
આ બાબતમાં તે આશીસર જે કાંઈ કરશે તે બાબત માલુએટની
પૃથ તેનો બચાવ થશે,

૧ કોઈ માલુએટ અથવા લશકરી શીપાઈ કે અમલદાર ઉપર
સરકારની મનુરી વગર કાંઈ ફરીઆદી ફાજદારોમાં સાબશે નહીં,

સુસેદ રાખવા સંબંધી જમીન બાબત.

એવા જમીન કચારે સેવાય.

નાચે લખ્યા તોમતમાંથી કુાઈ તોમત સાખીત થયું હોય તો.

૧ હંગામો કરવાનું	૧ હુમલો કરવાનું	૧ હુથીપારવાળા માલુસ
૧ ખીજી રીતે સુસેદનો ભંગ કરવાનું		એકઠા કરવાનું અથવા તે
૧ એ ગુનાઓમાં મદદગારી કરવાનું		મ કરવાના સાફ ધરા
		હાથી કાયદા વિરુદ્ધ ખી
		જ ઉપાય કરવાનું.

આવા ગુના સાખીત થઈ શિક્ષાનો હુકમ કરે તેવે પ્રસંગે.

૧ કીર્ત્તિક માલુએટ	૧ શેશન કોર્ટ	૧ કીર્ત્તિક ભા
૧ પહેલા વરગનો માલુએટ		ગનો માલુએટ
૧ તે હુકમ સાથે ચોખ્ખરકમનો ખુચરકો લખાવી સેવાનો હુકમ કર		
વાનો અધિકાર છે.		

૧ અધીકારવાળો માલુએટ એક વરસની મુદતનો.

૧ શેશન કોર્ટ ત્રણ વરસની મુદત સુધી.

૧ રકમ ઠરાવથી તે ગુનેગારની હાલત અને મુકદમાની કેશીપત
પ્રમાણિ ખુચરકો ન લખી આપે તો ઉપર હુકમતાવી છે તેટલે સુ
ધીમાં નેટલી મુદતનો ખુચરકો આપવાનું ફરમાન્યું હોય તેટલી મુદત
કેક કરી શકાય, પણ ફરમાન્ય ખુચરકો આપથી છોડી દેવો.

૧ આ અપત્તાર ઉપર ખતાવ્યા શીવાયના માણસોને નથી. તેમણે જરૂર હોય તો અભીપ્રાય લખી તે કામ ડીક્સીક ભાગના માણસો તરફ મોકલવું અને તે માણસો પોતાની રૂબરૂ ગુનો કર્યો હોય એ મ બધી મુચરકા બાબત કરાવ કરવો. આ વખત ગુનેગાર તે માણસો પાસે જોઈએ.

૧ મુચરકાની સીધે જામીન પણ માગી શકાય.

૧ જામીન બાબતમાં મુચરકાના સંઘણા નીચમ લાગુ છે.

જામીન મુચરકા બાબત કામ ચલાવવાની રીત.

૧ તે માણસોને માલુમ પડે કે સુસેહનો ભાગ થશે એવો સંભવ છે, તો તેને જામીન સેવા સાડ સમન કરી બાબાવવો.

૧ માણસો સમન કર્યા પછી પોતાને જોનાથી ખબર મળી હોય, તે ઉપરથી જ પુરાવ હોય તે જોવો.

૧ પુરાવ જોઈ નકી હુકમ કરતાં સુધી એ બાલાવેલા માણસ પાસેથી મુચરકો કે જામીન મેવાશે નહીં.

૧ પોતાની ખાત્રી ન થાય, તો કરેલો સમન માણસો રદ કરે.

૧ જો રીપોર્ટ કે ખાતમી ઉપરથી માણસો સમન કરે તે સમનમાં જામીન કે મુચરકા અગર બંને જોઈએ હોય તે અને ફટલી મુદતનાં તે લખી શા માટે તે પ્રમાણે ન કરવું તેનું કારણ ખતાવવા હાજર થવાનું લખવું.

૧ કોરટમાં એવો સંખસ હાજર હોય, તો સમન કરવાની જરૂર નથી, પણ કારણ દેખાડવા છુટ આપવી.

૧ બાદ ખત લખાવી મેવું.

૧ સમન પાટ્યા છતાં હાજર ન થાય તો વારંટ કાઢવું.

૧ માણસોને પોલીસના રીપોર્ટથી કે બીજી માનવા જોગ ખબરથી માલમ પડે, કે અમુક માણસને ગુરત પકડેથી સુસેહનો ભાગ

યજ્ઞો બ્રહ્મણે, તો તેનું કારણ હૃદયમાં લખી તેને પઢવા તુરતવાર-
કે કાલાકરુ.

૧ પાકું કારણ માછલોની નજરમાં આવે તો જોઈ લીરૂપ ખ-
બર આવી છે તેને હાલર થવાની માછી આવી તેના મુખતારથી કા-
મ લે.

૧ મુખતારને વિરૂદ્ધ કારણ ખતાવવાની પરવાનગી આપ.

૧ સુસેહનું ખત બખાવી સેવાની જરૂર નથી એમ માછલોની
ખાતરી થાય, તો તેને છોડી મુકે પછી તે જાતે હાલર હોય કે મુખ
પાર મારફત થાય.

૧ અને ખાતરી થાય તો જામીન મુચરકો, કે તે જામાંથી એક બ
ખાવી સેવા માછલો મુખતાર છે.

૧ તેમ ન કરે ત્યાંસુધી આશાન કેદ રાખી શકે.

૧ માછલોએ એવું જમાની ખત એક વરસથી વધી મુક્તનું બ-
ખાવી સેવું નહીં.

૧ જામીન નહીં આપવા ખાખત એક વરસથી વધારે કેદ મા-
છલો રાખી શકે નહીં.

માછલોને એક વરસ કરતાં વધી મુક્તના જમાન સેવા હોય તો.

૧ તે વરસ પુરૂ થતાં પહેલાં તેવો અભીપ્રાય યોજનામાં બખવો.

૧ સેધને કામ તપાસી તથા ખીજ જરૂર જણાય તે ચોક્કસી ક-
રી ખીજ એક વરસની મુક્ત આગલી મુક્તમાં વધારવાનો અખત્યા
માછલોને આપવો.

૧ એ હુકમ પ્રમાણિ તે સખસે ખત બખી આપવું: જો ન બખી
આપે તો આગલી બખી શરતો બાગુ થાય. પણ જો દેસતના કારણ
થી માછલો પહેલું ખત બખાવ્યું છે તેજ દેસત હજી સુધીએ એમ
માછલોને જણાય ત્યારે આ પ્રમાણિ કરવું નહીં તો નહીં.

માછ્છેટનો (ડીઝીકટ) વીવેથ અધિકાર.

૧ પોતે, પોતાની આગળના અમલદારે, અથવા તપાના અમલદારે બીથેસો જમીન મુચરકો પાકું કારણ પોતાની નજરમાં હોય તો રદ કરવા મૂખત્યાર છે. અને જોઈ કારણસર જે રદમાં હોય તેને હોડી છે.

૧ જમીનને મુકત થવું હોય ત્યારે.

૧ માછ્છેટને ચરત કરવી.

૧ માછ્છેટ જે સખસના જમીન હોય તે સખસને પાલાવવા વારંટ કાઢવું.

૧ તે હાલર થયો કે કબુલત રદ કરી ખીજી કબુલત તથા જમીન માગવા.

૧ જમીન ન આપે ત્યાં મુધી આસાન કેદ રાખવો.

મુચરકાની શરત તુટી હોય ત્યારે શું કરવું.

૧ માછ્છેટ શરત તુટવાની સાખીતીના કારણ ફક્તરમાંબખવાં.

૧ પછી જે સખસની શરત હોય તેને હંડ ભરવા અગર તેનું કારણ ખતાવવા હાલર થવા હુકમ કરવો.

૧ કારણ દેખાડવામાં ન આવે તો તેની જંગમ મીલકત જપ્ત કરી વેચવાનું વારંટ કરવું.

૧ તે વારંટ પોતાની હદમાં ખજવવું; તથા હદખહાર ખજવવું હોય, તો ખીજા માછ્છેટની સાહી કરવા પછી ખજે

૧ હંડ જપ્તોના વેચાણથી વસુલ ન થાય, તો છ ગાસે દીવાની તુરંગમાં કેદ ભોગવવા હુકમ કરવો.

૧ મુચરકો લખી આપનારને કારણ દેખાડવાની તક મળે ત્યાં મુધી હંડ જપ્તીથી વસુલ કરવો નહીં.

૧ મુચરકાની શરત જે દીઝીકમાં તુટી હોય તે દીઝીકમાં મુધેહનોભંગ

થવાનો સંભવ હોય, કે જે દીક્ષીકમાં મુચરકો લખાવી લેવો હોય, તે દીક્ષીકમાં આ ખાખ મુજબ કામ ચાલી શકે.

જમીન પાસેથી દંડ લેવા ખાખત.

૧ જમીનની શરત વુટ્ટી હોય તો દંડ ભરવા નોટીસ આપવી.

૧ તે નોટીસમાં દંડ શા માટે ન આપવો તેનું કારણ જતાવવા લખવું.

૧ પાકું કારણ દેખાડવામાં ન આવે કે દંડ ભરવામાં ન આવે, તો અસહ સખસની ગારૂક તે દંડ વસુલ કરવાને માછ્છેટ મુખ ત્યાર છે.

સારી ચાલનાજમાન ખાખત.

છ માસની મુદત મુખના જમીન લેવા ખાખતમાં.

૧ જે સખસનું ઉદર નીરવાહનું ડેકાણું નથી.

૧ જે સખસ પોતાની હદમાં સેતાતો ફરે છે.

૧ જે સખસ પોતાની ખાખતમાં ખાતરી ભરતો જવાખ આપી શકે નહીં. તેના જમાન માગવાને દીક્ષીક માછ્છેટ તથા ૧ મા વર્ગના માછ્છેટને અધિકાર છે.

૧ એવા માછ્છેટને શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો તે જુરો થયા પછી તેના જમીન લેવા તુરત લાવવો.

૧ પોતાની આગળ ચાલેલા કામ ઉપરથી જમીન લેવાનું શે-શન જડજ, ૨ જ વર્ગનો, કે ૩ જ વર્ગનો માછ્છેટ એમની નજરમાં આવે, તો અધિકારવાળા માછ્છેટ પાશે, તેને ૧૨માં મા-કલવો.

૧ દીક્ષીકનો ભાગ જે માછ્છેટના હવાલામાં હોય તે જો ખીજ વર્ગનો માછ્છેટ હોય, તો તેણે પણ એવા માછ્છેટને દી-

જીક માછલો પાસે મોકલવો જોઈએ.

૧ અપત્તારવાળા માછલો પાસે તે કામ આવે જોઈએ તે ચાલ મલગત બાપતની મોકલીકડી જામીન આપવા, કે નહીં આપવાનું ફરમાવી શકે છે.

એક વરસની મુદતના જામીન બાપત.

૧ આખર તથા ચાલ મલગતનો પુરાવ થતા પાસે રજુ થયે હોય તે ઉપરથી નીચે પ્રમાણે તે માછલોને માફ મ પડે.

૧ તે સખસ પ્રસીધ અપહરણ કરનાર છે.

૧ તે સખસ ઘર ફોડનાર છે.

૧ તે સખસ ચોર છે.

૧ તે સખસ ચોરીની મીલકત રાખનાર છે.

૧ તે સખસ પ્રસીધ પણ માફી રીતે થતાનું શુભરાત મલાવે છે.

૧ તે સખસ થાતકી માણસ છે.

તો એક વરસ મુદતના જામીન માગવા ડીમીક માછલો કે ૧ લા વરગનો માછલો મુખત્યાર છે.

એક વરસથી વધારે મુદતના જામીન સેવા બાપત.

૧ આખર તથા ચાલમલગતના પુરાવ ઉપરથી માછલોને માફ મ પડે.

૧ તે સખસ નીત અપહરણ કરનાર છે.

૧ તે સખસ નીત ઘર ફોડનાર છે.

૧ તે સખસ નીત ચોરી કરનાર છે.

૧ તે સખસ નીત જાણી પુછ ચોરીની મીલકત મેનાર છે.

૧ તે સખસ સહાશીક થાતકી છે.

૧ તે સખસ જોઈએ સહાશીક, થાતકી હ કે તેને એક વર પછી છોડી મુક્યો તો મોકોને બપ ભરેલું થયે.

એવું બાબત પડે તો તે બાઇએને નમિ પ્રમાણ કરવું.

૧ પાતાનો બળીપ્રાય ફક્તરખાં બંધવો.

૧ જેટલી રકમના જેટલી મુલતના જેટલા ભખીન જોડ્યો તે બંધવું.

૧ પછ તે મુલત તથા વરસ કરતાં વધતી ઠરાવવી નહી.

૧ જે સખજને ભખીન આપવાનું ફરમાનું હોય તે ન ખાને તો શિયન કોરટ તરફ કામ માગવું ને ત્યાંનો કુકમ પતાં મુખી તેને કેર રાખવો.

૧ આવે પ્રસંગે કદી ભખાન આપે તે ભખાન કારણસર બાઇ-એટની નજરમાં થવો ચોખ ન હોય તો પછ તે કામ શિયનમાં આ કરવું.

એ બાબતમાં શિયન કોરટનો અધિકાર.

૧ આવેલું કામ તપાસી અમર માલમલકત બાબત વધારે યુ રાવ થે.

૧ બાઇ બાઇએટનો કુકમ બહાલ દેરફાર કે રૂઠ કરી રાહે.

૧ જે ભખીન બેવાનું નજરમાં આવે તો તેમ ઠરાવવું અને ભખીન ન આપે તો અમુક મુલત કેર રાખવા ઠરાવવું પછ તે મુલત તથા વરસથી વધારે ને હોવી જોડ્યો.

૧ ભખીન ખત નમુંના પ્રમાણે બખાવવું.

ભખીન ન આપે તો શું કરવું.

૧ ભખીન ન આપે ત્યાં મુખી કેર રાખવો પછ

૧ જેટલી મુલતનો ભખાન માગ્યો હોય તેથી વધારે કેર રાખવો નહી.

૧ કેર રાખ્યો હોય તો તેવા કામમાં તે બાઇએટ કે શિયન કોર

૬ આસાન અથવા સખત મળુડીની કેદ કરાવી થકેછે.

જમીન ખાખતમાં ડીઝીક માછએટને વિશેષ અધિકાર.

૧ કોઈ સખસને પાણી, અથવા પાતાની જગા ઉપરના આગલા અમલદારે અથવા તાબાના અમલદારે જમીન ન આપવા બદલ કે હ રાખ્યો હોય તેમાં પાતાને ક્ષેપ લાગે કે, આને છોડી દેવાથી કાંઈ અપ ભરણ નથી તો તેને છુટા કરી થકેછે.

૨ પણ શેશન કોરટના કુલગથી તેવો કેસ હોય તો તે કોરટના કુલમ ચિવાય છોડાશે નહીં.

જમીન છુટકારા માગી થકે.

૧ જમીન મળે તે વખત જમીનપણામાંથી છુટવા અધિકાર-
જાના માછએટને અનુમતી થકે.

૨ ક્યેવે પ્રસંગે અમલ પછીને માછએટ માગવા થકે.

૩ તે કાળર થયો કે જમીન મુક્ત થયો.

૪ અમલ પછી પાણી નવો જમીન માગે.

૫ નવો જમીન ન આપે ત્યાંકાં મુખી કેદ કરે.

જમીન પાણી હંડ વસુલ કરવા ખાખત.

૧ જમીનની સરત પુઠી એટલે ક્યેવો કાંઈ મુનો તે પછી ઉ-
પર સાખીત થયો કે હંડના રૂપીઆ ભરવા જમીનને નોડીસ આપવી.

૨ જમીન હંડના રૂપીઆ ભરે અગર કારણ બતાવે.

૩ જમીન હંડના રૂપીઆ ન ભરે તો તેની જગમગીજકતથી વ-
સુલ કરવા.

૪ તે મીલકત ખીલ છલકામાં હોય તો માછએટ કાઢેલા વા
રંડ નીચે તે છલાનો માછએટ સહી કરશે એટલે તે છલામાં બનશે.

૫ પણ એ છલકામાં જ નંમમ મીલકત નડે તે વેચવા-

તો અધીકાર વારંદ બળવનારને છે.

૧ હંડ ન ભરે અમર નવલી કે વેચાણથી વસુલ ન થઈ શકે.
તો તે માછલેટના કુકમથી કે ઘેનજની દુરંગમાં જીમીનને કે ૧-
કેલું ૫૩.

કેલમાં ન રૂપ તેવા સખસનાં જીમીન એવા બાબતમાં,

૧ તેવા સખસને પકડવાના સમન કે વારંદ કાઢવા.

૧ આ બાબના ઠરાવ જે સખસને બાધુ હશે તે સખસ ઉપર
તે ડીક્ષીકેટમાં કામ બાબતે આ બાબ પ્રમાણે

૧ આ બાબ મુજબ સાક્ષી દુરાવ એવો રૂપ તે સખસ હશે
માછલેટ એવો.

૧ જે સખસનો જીમીન એવો રૂપ તે સખસ ઉપર આગળ કાં
ઉંચુનો સાખીત વપાનો ઠરાવ થયો હશે તે આ બાબ મુજબ કામ
બાબે તેમાં સાખીત કરવાનો અધીકાર છે.

૧ આખરૂની હરકત મેલુ માછલેટ જીમીન ના કમુલ હશે શકે.

૧ આ બાબના ઠરાવ રાખીની બીભાવલી રહ્યતને બાધુ નથી.

૧ આ બાબ પ્રમાણે જીમીન એવાનો અધીકાર જોવાની જગે છે
યન કોરક કે ખીલ કે મીલ વચના માછલેટને નથી.

રૂયાનીક અપકારક વસ્તુ બાબત.

રૂયાનીક અપકારક વસ્તુ કોને ગણવી.

૧ વધારે વાખ્યા ઉંડીખન પીનબોઝ કલમ ૨૨૮ જુઓ.

૧ જે મણા માછલેટને હાંની કરતા રૂપ તે વસ્તુ.

ડીક્ષીકેટ માછલેટ અથવા તે ભાગનો માછલેટ અથવા ખાસ
આ કામનો અપસાર ગણ્યો રૂપ તે માછલેટ જોવાને ચોખ્ય બાબે
તો નીચેની બાબતમાં ક્ષિત્રમ કુકમ હશે શકે છે.

૧ કુલાણી કામથી કાપડેસર ચીતે કામ કરનારને અમલજી કુલ અથવા નુકશાન પાપ તેવું છે, માટે તેથી તમારે ફરિયાદ કરેવું.

૧ તમારા કમળની કુલાણી મીલકતની તમારે આ પ્રમાણિ અવરૂપા કરવી ઉપર તેથી માલસની છાંટી તંદુરસ્તી કે સલામતીને નેપમ થાય તેમ છે અથવા હંગામી કે અચોટા પાપ તેવું છે.

આનો અલગમ કુલમ કરવો હોય તો તેમાં નીચે લખ્યા કારણો નોંધો.

૧ હાસાફની ચીતે કામ અમાનવા જતાં દર પયાથી નેને નુકશાન પાપનું છે તેને અમલજી નુકશાન થશે અને આ જાખમાં લખેલી ખતલખ પાર પડશે નહીં.

૧ માલજીની આવી પાપ તેથી અખર મજ તો તેવે સમજે પ્રસંગે.

૧ જરૂરી પ્રસંગે અથવા નોંધીશ ન પાડી શકી હોય તેવે પ્રસંગે એક તરફ કુલમ પણ થશે.

એ માલજીનો અધિકાર,

૧ એવા કામમાં કુલર સાક્ષીના નામે અથવા હોડાકુલર જગો એ મોટા આવતા જતા હોય ત્યારે સમજા મોટાને સાધારણ કુલમકી થશે.

૧ પાતાની જાતે અથવા પાતાની જગા ઉપર આમળ આવી જ એલા અમલદારે જે કુલમ આ કલમ પ્રમાણિ કરવા હોય તે દરેકે તથા રહેશે.

૧ મોટાપરક કુલ દુરથીથી નહીં કરવા તથા માલુ નહીં કામવાની તાકીદ આપવાનો અધિકાર.

ઉપર જે જે ખતાબા તે કામી હાસાફથી આવેલા કામી છે એ મ ગણાયે નહીં.

સોઠાપકારક (સ્થાનિકપકારક) વસ્તુની ઇનસાફી થી તે અવસ્થા કરે
શ્વા સાફ નોઠીય અપાય છે તેની થીત.

૧ કાપલા બીરૂપ અપકારક વસ્તુ અરીડો.

૧ મોઠાની તંદુરસ્તીને કરકન વાય છે એવો ફાલિયા વેપાર ખં
ષ કરે અથવા ખીછ તમાપર મેઈ ભવ.

૧ ચીંધી જવાળામીડી પદાર્થ અથવા જે ઉપારતથી આગ બાળ-
વાનો ભય છે તેને અરીડો.

૧ પડી ભય તેવી હાલતમાં ઉપારત છે તે ઉઠાવી નાખ્યા.

૧ તળાવ કે કુવા સંચીયામ કરતાપર છે તેને પાળ કે વાડ કરે.

એ બીજે મોઠાપકારક વસ્તુથી જેના તરફની કરકવ રોપ તેને અ
મુક મુલતની નોઠીસ અપસારવાળા માછલેટ આપવી એ નોઠીસમાં
અપડું ભડચે તે.

૧ ફાલિયા કામ આટલી મુલતમાં કરાને અમર ન કરવાનું કારણ
જતાવવા અમારા, અમર પહેલા કે ખીજ વરગના માછલેટ પાણી
હાલર થાને.

આ કુકમ કાપરસર છે માટે ખાનવો ભેડચ.

નોઠીસ ઉપરથી કામ ચલાવવાની થીત.

૧ નોઠીય હાથો હાથ જામ્યાડવી અને તેમ ન જન્મી હોતે તો એ
મજા ભરેરે ઉઠાવિ ચોડાવવી.

૧ જેને નોઠીસ જાતી રોપ તેણે તે કુકમ ખાનવો.

૧ ન ખાનવાનું કારણ રોપ તો અજેલી મુલતે અજેલા માછલેટ
પાણી હાલરે થઈ સાક્ષી પુરાવ રજુ કરવો.

૧ સાક્ષી પુરાવ ઉપરથી માછલેટ જે કુકમ કરે તે ખાનવો
ભેડચ.

- ૧ તે પ્રમાણે ન કરવું હોય તો જ્યુડી માંગવી.
 ૧ અરજદાર જ્યુડી માગે તો ખાલજો મંજુર કરવું.
 ૧ જ્યુડી પાંચથી ઓછા નહીં એવા લીસમ ખાજસન જોઈએ.
 ૧ જ્યુડીનો પ્રમુખ ખાલજો મુકદ્દર કરવો.
 ૧ ખાજીના અડધો અડધ જ્યુડર ખાલજો અને અરજદારે શુ
 કરશે કરવા.

- ૧ પછી ખાલજો જ્યુડીને સમન્સ કરવા.
 ૧ જ્યુડર હાજર ન થાય અથવા હામ ચલાવવામાં મદ્દલત કરે
 તો ઈન્ડીયન પીનલકોડની કલમ ૧૭૪ પ્રમાણે સજા થાય.
 ૧ જ્યુડી ખડું મતથી દેંસભો કરે તે જાને પારડીએ કબુલ ના
 ખરો.

- જ્યુડીના કરેલા દેસભા શીવાય નાએને પ્રસંગે દેસભો પડે મજબૂર.
 ૧ અરજદાર મદ્દલતથી કે ટોપ કારણથી જ્યુડી પક્ષે અટકાવે,
 ૧ જ્યુડી માગે નહીં.
 ૧ જ્યુડી ટોપ પક્ષ કારણથી કરાવેલી મુકતમાં દેસભો ન કરે.
 ૧ જ્યુડી મુકત વધારવા માલજોને રજાટ કરી છોડે છે.
 ૧ અરજદાર જ્યુડી ન મામતી સાક્ષી પુરાવ આપે તે ચેઈ કુઠ-
 મ કરે ત્યારે.
 ૧ અરજદાર હાજર ન થાય કે જ્યુડી ન માગે ત્યારે.

પરેલો દેસભો અમલમાં લાવવાની રીત.

- ૧ જ્યુડીએ માલજોનો કુઠમ ખાલામ રાખે હોય અગર પા-
 તાની મજે હાજર ન થવાથી ખલામ રહે હોય અગર સાક્ષી પુરાવ
 થી ખલામ રહે હોય તો પ્રમગના કુઠમ પરમાણે ચાલવા નોટીશ
 આપવી.

- ૧ તે પ્રમાણે ન ચાલે તો હી. દો. કા. ની કલમ ૧૮૮ પ્રમાણે

સભ કરવી તથા.

૧ જે કામ કરવાનું હોય તે તેને પરચી કરી નાણાં તે ખીલકત થી તેમજ ખીણ નંગમ ખીલકત હરખા કે હર ખદાર હોય તે ન મ કરી વસુલ કરવા હર ખદાર-ને ખીલકત ખાખત તે હરના ખાણ એટલે વારંદ પાછળ સહી કરવી જોઈએ.

૧ કુલમ ખાલાલ રહાની નોટીસ પ્રથમ કુલમ કરનાર ખાણએતે અપવા જે ખાણએતે પાસે કારણ દેખાડવાનું હોય તે ખાણએતે ખા-
વી થકે છે.

હેવે પ્રસંગે તનવીન ન ચાલે.

૧ ખાણદાર ખાણએતેને સાક્ષિ પ્રસવથી ખાતી કરી ખાણ તે
એ કુલમ રદ કરી ખાળળ તનવીન ન ચાલે,

નશ્વેને પ્રસંગે જ્યુરી કરી હોય કે નહીં, તે પછી ખાણએતેને

અપીકાર. ;

૧ જ્યુરીથી ઉત્સાદ થતાં હર બાલે. તાખડ તોખ ઉલાલ નહી
પવાથી થોકોને બાર જોખમ બાગરી જિમ નજાય તે ખાણએતે
જે પ્રથમ કુલમ કરી છે. તેને ફરી તાખીત કરી થકે.

૧ તાખીત ન ખાને તે પોખ ઉલાલ તાખડ તોખ કયાખીત અવ
કારક વસ્તુ તે ખાણએતે અપીડી થકે.

હવાની કોરડખાં કાવો.

૧ જોવા પ્રસંગમાં ખાણએતે નફી અને સકારણ જે કામ કર
હય તે ઉપર ફરીપાદ નહીં ચાલે.

મલી બંધ.

૧ પોલીસ ખાખતના કાપવામાં આ ખાખતમાં જે કારણ લખ્યા

કચ્છના બાબતમાં માહિતેનો અધિકાર.

૧	જમીન	૧	૫૨	૧	માઝલા પકડવાના, ડેઠાણા,
૨	જમીનની હદો	૧	૫૩	૨	પાક બચવા જમીનની ખી
					૧૦ પૃષ્ઠ.

૭૫૨ન્દ્ર પાવતમાં એવી તકરાર હોય કે તેથી સુધેરનો બ.ગ

પાપ તો ખાણેલોનો હરખાન આવવા અધિકાર છે,

ડીસ્ટ્રીક્ટ માલિકોટ ડીસ્ટ્રીક્ટના ભાગનો માલિકોટ અને રહેલા
વરણનો માલિકોટ એમાને માત્ર આ અખતાર છે.

ਮਾਯਕੋਟੀ ਸ਼੍ਰੀ ੪੨੯ ਨੰ.

૩ પાતાના હૃદયમાં સુમેદનો ભંગ થવાના કારણની મીનીટ
જખવી.

૧ લાગતા વળગતાઓને પાતાના હાવાની ખીના અમુક પ્રિયતામાં
હાજી આપવા નોડીય આપવી.

૧ એવી રીતે બધાજ બાબા પછી તકરાડી વધુ ઠોળા કમળ
માં છે, તે ઠરાવનું તેમાં કંઈ બાબતની તજવીજ કરવી. તદ્દિ કમળો
જોવા,

૧ કદી કમળની આત્રી ન પાપ તો રીવાની ઠોરડી સહાય પ
તાં મુદિ તે મીલકત જમ હરવી

१ इराव इरता पुरुषां शास्त्रि पुराव मेवो,

१. शासक कर्मा पक्षी भाळणेकडे नजरे कळजे शासकीय दाय तेना
कळजना शासनाची द्योते ते कळजे वेळ वेळाभां न आवे त्यां

(૧૪૯)

સુધિ ગડબડ કરવી નહીં એવો લખેલો હુકમ ફાટકાવો.

૧ જમીન તથા પાણી વાપરવાની તકરારમાં એક તરફ થણા માણસોને એક તરફ એક આદમી હોય અને તે આદમી જાતાનો હક કહેતો હોય તો તેની ખાખત માછલેટ નીચે પ્રમાણિ તપાસી હુકમ કરવો,

૧ જે વસ્તુ આખા વરસમાં હંમેશા વપરાય તેવી હોય તે જો ચોકશીના આરંભ પહેલાં ત્રણ ગલીના સુધી ન વાપરી શકે,

૧ જે વસ્તુ માસમે વાપરવાનો હક હોય તે વસ્તુ ચોકશી પહેલાંની માસમે ન વાપરી હોય,

તો માછલેટ તે વાપરવા સંબંધિ હુકમ કરવો નહીં પણ જો તે મ થયું હોય તો હરકત કરનાર માણસને દીવાની કોરટ ખતાવવી.

તે તે કોરટનો હુકમ મળવતાં સુધી કબજામાં તેણે ગડબડ ન કરવી એમ ફરમાવવું,

૧ આવી ખાખતમાં રૂયાનીક તજવીજ કરવાનો અધીકાર તે કરવામાં જે કાંઈ જરૂર હોય તે સધળું કરવાના ચાલુ કાયદા પ્રમાણિના હુકમ સાથે તામા માફેના માછલેટને ૧લા વરગનો માછલેટ અધીકાર આપી શકે તપાં એ તજવીજનું ખરચ ફાણે આપવું તે પણ કરાવી શકે છે,

સધળા માછલેટોનો અધિકાર

૧ સાપરાધ બળથી કબજે તુટો હોય તે સાપરાધ બળનો ગુનો સાખીત થાય તો જે માછલેટ પાછો સાખીત થાય તે માછલેટ પાછો કબજે અપાવી શકે

આ ખાખતનો પ્રતીખંધ

૧ દીવાની કોરટથી તે મીલકત ઉપર હક સાખીત કરી શકાતો

હશે તેને પ્રતીબંધ નથી.

૧ કલેક્ટર-કલેક્ટરનો અધિકાર અલાવતાર અને રેલીન્યુ કોર્ટ ના અખતારમાં આવી ફેરફાર થતો નથી,

ગ્યોરત તથા અચામ્મોનાં ગુજરાંન ખાખતની ફરીઆદ.

૧ આ ફરીઆદ કીચીક ગાજીએટ અથવા તે કીચીકનો ગા-
જીએટ અથવા પેલેલાં વરગનો ગાજીએટ સાંભળી શકે.

ગાજીએટે કામ ચલાવવાની રીત.

૧ ગાજીએટને તેના ધણીની દ્રવ્ય શક્તિ લાગે તે પ્રમાણે ગા-
જીક લવાજમ ગુજરાંન સાડે કરાવી આપવું.

૧ પચાસ રૂ. થી વધારે રકમ ગાજીક લવાજમની કરાવવી નહીં.

• ૧ એ લવાજમ ગાજીએટના હુકમની તારીખથી મળશે.

૧ ગાજીએટ પાસે ધણી વાંધો નીચેની ખાખત હોયતો સેઇ શકે.

૧ ગ્યોરત કે ખાજ કે ગારી સાથે રહેવું જોઇએ.

૧ ગ્યોરત બીબીચારણી છે.

૧ સ્ત્રી વાંધો સેઇ શકે કે.

૧ ધણી નીદ્ય છે એટલે મારકુટ કરે છે.

૧ છીનાચણ છે.

૧ આવા વાંધા આવે ત્યારે ગાજીએટે તબવીબ કરી ગ્યોરતે
લીધેના વાંધા ખરાખર હોય તો લવાજમ અપાવવું.

૧ ગરદે લીધેલા વાંધા ખરાખર હોય તો લવાજમ અપાવવું નહીં.

૧ જાંને જાણ અંદર અંદર સમજીત કરી જુદા રહ્યા હોય તો
પણ લવાજમ ન અપાવવું.

૧ ગાજીએટે કરેલા હુકમમાં સ્થિતિમાં ફેરફાર થયો છે એવું
ખતાવેથી તે ગાજીએટ ફેરફાર કરી શકે છે ગમે તેમ હોય તો પણ

માશિક લવાજમ રૂપ૦) થી વધારે અપાવાય નહીં.

માજીસ્ટ્રેટનો ફૂકમ ન માનવાનું ફળ.

૧ લવાજમ દંડ વસુલ કરવાની રીતે વસુલ કરી અપાવવું.

૧ જે જે વખત લવાજમ અપાવવાની ના પાડે તે વખત એક એક માસ સુધી જેમાના ગમિતે પ્રકારની ઢેકની સજા તે માજીસ્ટ્રેટ કરી શકે છે.

લવાજમના કરાવની નકલ સ્ત્રીને આપવી જોઈએ.

